

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

ਦਸੰਬਰ 13, 1985

December 13, 1985

ਸੰਪਾਦਕ: ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ

ਇਹ ਪੀ ਡੀ ਐਫ ਫਾਈਲ ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਿਵਦੇਵ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਹੁੰਦਲ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ
ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ।

ਸੋਤ: ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਦਾ ਇਹ ਅੰਕ ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ।

ਕੈਨੇਡਾ ਵਰਪਡ

ਸਪਤਾਹਿਕ

Second Class Mail
Reg. No. 5991

(ਆਨ.) ਚੀਫ਼ ਐਡੀਟਰ: ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ

I.C.B.C. claim, Criminal law, Divorces, Estates, Wills, Companies,
Land transfers, Mortgages, Immigration Appeal Board.

D. Persad B.A., LL.B.

Ph. Off. 521-8808

Nyack & Persad
Barristers & Solicitors
Notaries

Box 390
4-514 Sixth Ave.
New Westminster, B.C.
CANADA, V3L 4Y7

Weekending December 13, 1985 Vol. 4 No. 47

P.O. BOX 67344 STN. 0
Vancouver, B.C. V5W 3T1

PRICE 35¢ Out of Greater Vancouver 50¢

Phone (604) 581-4473

ਦਿੱਲੀ, ਭੂਪਾਲ ਬਣਨੋਂ ਬਚ ਗਈ ਸਰਕਾਰ ਲਾਪ੍ਰਵਾਹ — ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਦੀ

ਦਿੱਲੀ : ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਿੱਲੀ ਉਪਰ 4 ਦਸੰਬਰ ਦੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਗੈਸ ਦੇ ਬੱਦਲ ਦੇਖੇ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੱਤੇ ਭੁੱਲ ਗਈਆਂ। ਤੰਗ ਤੇ ਭਰੇ ਹੋਏ ਬਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕ ਇਕ ਦੂਜੇ ਵਿਚ ਵੱਜ ਰਹੇ ਸਨ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੁਝ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਭੂਪਾਲ ਹੀ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕੋਣ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਨਿਆਈ ਮੌਤ ਮਰੇ।

ਇਕ ਇਜ਼ਾਰੇਦਾਰ ਘਰਾਣੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦਸੀ ਜਾਂਦੀ ਖਾਦ ਫੈਕਟਰੀ ਜੋ 'ਚੋਂ ਗੈਸ ਨਿਕਲ ਗਈ। ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਦੋ ਉਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਵੀ ਖਬਰ ਹੈ।

ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਲੋਕ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਫਿਰਕੂ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਆ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਇਸ ਇਕ ਹੋਰ ਅਚਾਨਕ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਘਬਰਾਹਟ ਵਿਚ ਆ ਗਏ।

ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੈਸ, ਭੂਪਾਲ ਵਾਲੀ ਮਾਰੂ ਗੈਸ ਵਾਂਗ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਕਈ ਸੌ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਚੈਕ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

ਭਗੋੜੇ ਫੌਜੀਆਂ ਦਾ ਪੁਨਰਵਾਸ ਸ਼ੁਰੂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਜੂਨ 1984 ਵਿਚ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਪਿਛੋਂ ਆਪੋ-ਆਪਣੀਆਂ ਯੂਨਿਟਾਂ ਛੱਡ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲਗਭਗ 2600 ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ ਦੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਦਾ ਅਮਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ 237 ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ 28 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਫੌਜੀ ਹਿਰਾਸਤ ਪਿਛੋਂ ਕੋਰਟ ਮਾਰਸ਼ਲ ਕਰ ਕੇ ਫੌਜ ਵਿਚੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਲੋਂ ਭੇਜੇ ਪੱਤਰ ਮਿਲੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਿਫੈਂਸ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਕੋਰ ਵਿਚ ਮੁੜ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਲ ਮੰਤਰੀ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਉਬੇਕੇ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਉਬੇਕੇ ਫੌਜ ਵਿਚੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਦੇ ਢੰਗ ਤਰੀਕੇ ਲੱਭਣ ਵਾਲੀ ਅੱਠ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਨੇ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲੈਣ ਜਾਂ ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਬਿਹਤਰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੈ?

ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਡਿਫੈਂਸ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਕੋਰ ਵਿਚ ਤੁਰਤ ਭਰਤੀ ਹੋ ਜਾਣ।

ਟੋਹੜਾ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਫਿਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣ ਲਿਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੋਹੜਾ ਚੌਥਵੀਂ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਬਾਬਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਦੀ ਖਾਣੀ ਪਈ। ਹਾਜ਼ਰ 124 ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਟੋਹੜੇ ਨੂੰ 113 ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ।

ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲਾ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਜ਼ੋਰ ਫੜਨ ਲੱਗੀ

ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ — ਯੂਥ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆ ਨੇ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲਾ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਪ੍ਰੈਸ ਦੇ ਨਾਂ ਜਾਰੀ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਵਾਲੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਇਲਾਕਾ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਹੀ ਪਛੜਿਆ ਚਲਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਥਾਨਕ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦੇ ਕਮਾਈ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿਚ ਨਿਰੰਤਰ ਘਾਟਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵੀ ਨੀਵਾਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲੇ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਨਅਤੀ ਫੈਕਲ ਪ੍ਰਾਇਟ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਨੰਗਲ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤੇ ਸਮਾਜਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲਾ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਇਥੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਕਾਸ ਸਕੀਮਾਂ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਜਥੇਦਾਰ ਸ਼ਿਵ ਸਿੰਘ ਬੇਲਾ, ਜਥੇਦਾਰ ਸ਼ੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਕੁਲਗਰਾਂ, ਜਥੇਦਾਰ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਟਿੱਕਾ ਸ਼ਿਵ ਚੰਦ ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੋਹੜਾ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਇਥੇ ਜ਼ਿਲਾ ਹੋਲ ਕੁਆਰਟਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਅੰਦਰ ਪੜ੍ਹੋ —

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ

ਕਿਊਬਿਕ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਭਾਰੀ ਜਿੱਤ

ਪਾਰਟੀ ਕਿਊਬਿਕਸ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਹਾਰ ਦਾ ਮੂੰਹ ਦੇਖਣਾ ਪਿਆ — ਬੋਰਾਸਾ ਨੇ ਇਸ ਜਿੱਤ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਕਿਊਬਿਕ ਦੀ ਜਿੱਤ ਕਿਹਾ

ਤਕਰੀਬਨ ਇਕ ਦਹਾਕਾ ਕਿਊਬਿਕ ਤੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਹੁਣ ਪਾਰਟੀ ਕਿਊਬਿਕਸ ਵਿਰੋਧੀ ਬੈਂਚ ਮੱਲੇਗੀ। ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਚੰਬੇ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕੁਲ 122 ਸੀਟਾਂ ਵਿਚੋਂ 99 ਨਾਲ ਭਾਰੀ ਜਿੱਤ ਹੋਈ ਹੈ ਉਥੇ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਲੀਡਰ ਤੇ ਕਿਊਬਿਕ ਦਾ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਹਾਰ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਜੇਤੂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਲੀਡਰ ਦਾ ਹਾਰ ਜਾਣਾ ਕੋਈ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਪਰਾਈਮ ਮਨਿਸਟਰ ਵਿਲਿਅਮ ਮੈਕੇਨਜੀ ਕਿੰਗ ਨਾਲ 1925 ਅਤੇ 1945 ਦੇ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਦੋ ਵਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਈ। ਫੈਡਰਲ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਹਾਰਨ ਮਗਰੋਂ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਵਿਸ਼ ਵਿਚ ਇਹ ਦੂਜੀ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਹੈ। ਹੁਣ ਬੋਰਾਸਾ ਵੀ ਜਿਮਨੀ ਚੋਣ ਲੜਨਗੇ ਤੇ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਜੇਤੂ ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਤੋਂ ਤਿਆਗ ਪੱਤਰ ਦੇਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਬੋਰਾਸਾ ਉਥੋਂ ਖੜਾ ਹੋ ਸਕੇ।

ਨੋਟਿਵ ਇੰਡੀਅਨਾਂ ਵਲੋਂ EXPO ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ

ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਥੇ ਨੋਟਿਵ ਇੰਡੀਅਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਨੇ ਹਾਇਡਾ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਲਾਇਲ ਆਈਲੈਂਡ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਲਈ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਸਪੋ ਮੇਲੇ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਬਾਈਕਾਟ ਦਾ ਸੱਦਾ ਨਿਮਪਕਿਸ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਨੇ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਐਕਸਪੋ ਦੇ ਫੈਕ ਫੈਸਟੀਵਲ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੁਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਰੋਗਾਰੋਗ ਨਾਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੇ ਸਨ ਨਹੀਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਣਗੇ ਤੇ ਇਕ ਵੱਡੀ ਸੱਟ ਹੋਵੇਗੀ ਐਕਸਪੋ ਲਈ।

MANY UNRESERVED UNITS

PUBLIC AUTO AUCTION

• Trucks • Vans • 4x4's • Motor Homes
You Name It — We've Got It-

OVER 100 UNITS ON SALE

AUTO SALE EVERY SATURDAY 11 AM

HOME OF MECHANICALLY INSPECTED AUTOS

Consignments Being Taken Now

ਚੰਗੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਸਸਤੇ ਭਾਅ ਤੇ ਖ਼ੀਦਣੀਆਂ ਹੋਣ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਆਉ

The Best Deals Are At

BURNABY PUBLIC AUTO AUCTION LTD.

PHONE 430-1109

5605 BYRNE RD.
BURNABY • 430-1109

SO LET A PROFESSIONAL SELL YOUR UNIT

We've Saved Hundreds of Purchasers Time, Money and Stress!!

ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਵਿਭਾਗੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਮੰਗੇ

ਪਟਿਆਲਾ — ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗੀ ਮੁਖੀਆਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿਚਲੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਿਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਇਥੇ ਸਰਕਾਰ ਹਾਊਸ ਵਿਖੇ ਵਿਭਾਗੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਕਾਲੀ ਮੋਰਚੇ ਦੌਰਾਨ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਝਾਗਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਕੈਦ ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ ਸਿਖ ਯੁਵਕਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ।

ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਇਹ ਵੇਰਵੇ ਵੀ ਦੇਣ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਆਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਚਲਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਦੇਵੇ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਪੁਸ਼ਟਗਵਾਰ ਫੈਸਲੇ ਵੀ ਲੈਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਹੋਣ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਮਨ ਅਤੇ ਵਧੀਕੀਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇ ਹੋਣ। ਪਰ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਵੱਈਏ ਤੇ ਸੋਚਣੀ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਮਝ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ “ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਸਲ ਸਰਪ੍ਰਸਤ” ਹਕੂਮਤ ਉਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਉਠਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਹੀ ਇਕੱਲੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਵਾਉਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਮਸਲੇ, ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸ਼ੁਮਲੀਅਤ ਆਦਿ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਰਲੇਵੇਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਸੀਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਰਲੇਵੇਂ ਲਈ ਲੜਾਈ ਲੜੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹੀ ਹੱਕ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕੰਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਮੁੜ-ਜਾਗ੍ਰਿਤ ਕਰਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਮੁਖ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਹੈ ਪਰ ਬਾਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਇਸ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹੀ ਪੁਲੀਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਇਹ ਵੇਖਣਗੇ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਰਾਜ ਦੇ ਜਲ ਤੇ ਹਵਾਈ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦਾ ਗੰਧਲਾਪਣ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰੈਸ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਵੀ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਿਹਤਮੰਦ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ। ਪਟਿਆਲਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਪੁਨੀ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਐਸ. ਕੇ. ਸਿਨਹਾ ਨੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀਆਂ 'ਤੇ ਅਮਲ ਵਿਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣਗੇ।

ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਪਾਨ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਜਪਾਨ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ। ਟੋਕੀਓ ਵਿਖੇ ਰਾਜੀਵ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਜਪਾਨੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਯਸੁਹੀਰੋ ਨਾਕਾਸੋਨੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਿਛਲੇ ਸੋਲਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਜਪਾਨ ਦਾ ਫੇਰੀ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੌਰਾ ਤਕਨੀਕੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਮਿਲਵਰਤਣ ਸਬੰਧੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੋ ਗਰੁਪਾਂ 'ਚ ਲੜਾਈ ਕਾਰਨ ਸਕੇ ਭਰਾ ਮਰੇ

ਮੋਗਾ — ਮਹਿਣਾ ਬਾਣੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮੱਦੋਕੇ ਵਿਚ ਦੋ ਗਰੁਪਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਈ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦੇ ਦੋ ਸਕੇ ਭਰਾ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਪੁਲੀਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਪਾਲਾ ਸਿੰਘ, ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਬੁਟਾ ਸਿੰਘ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮੇਮਲਾ ਨਾਂ ਦੇ ਸੱਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਤੀ। ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੇ ਘਰ ਅੱਗੋਂ ਦੀ ਲੰਘ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਜਦੋਂ ਦੋਵੇਂ ਭਰਾ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਦੋਵੇਂ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਦਮ ਤੋੜ ਗਏ। ਮਗਰੋਂ ਸਾਰੇ ਹਮਲਾਵਰ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਤਾਲੇ ਲਾ ਕੇ ਪਿੰਡ 'ਚੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਹਾਲੇ ਤਕ ਕੋਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲੜਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੁਰਾਣੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪੁਲੀਸ 'ਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਟਰੈਫਿਕ ਪੁਲੀਸ ਵਿਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹੌਲਦਾਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤਕ ਦਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਟਰੈਫਿਕ ਚੈਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਦੀ ਚੈਕਿੰਗ ਡੀ. ਐਸ. ਪੀ. ਜਾਂ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮੰਤਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਬਣੀ ਗੈਰ-ਰਸਮੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਬੰਸਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਅਤੇ ਮਾਲ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਉਬੇਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਟਰੈਫਿਕ ਅਪਰੇਟਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰਨਾਂ ਵਲੋਂ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਆਈਆਂ ਸਨ ਕਿ ਟਰੈਫਿਕ ਪੁਲੀਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਬਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਢੀ ਵਸੂਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਮਾਲ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਉਬੇਕ ਨੇ ਕੁਝ ਥਾਵਾਂ ਉਤੇ ਅਚਾਨਕ ਛਾਪੇ ਵੀ ਮਾਰੇ ਸਨ। ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਉਤੇ ਵੀ ਗੌਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਚੈਕਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸ. ਬਾਦਲ ਦੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਸਮੇਂ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਕਦਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਰਣਜੀਤਗੜ੍ਹ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਦੇਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਝਲਕਾਰਾ ਦਿੰਦਾ ਰਣਜੀਤਗੜ੍ਹ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਇਕ ਅਤਿ ਆਧੁਨਿਕ ਸ਼ਹਿਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਹੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਣਜੀਤਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨ ਵਿਚ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸ. ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਹਵਾ ਵਿਚ ਲਟਕ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪਹਿਲੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਗੀਵੀਊ ਕਰ ਕੇ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ। ਮੁਢਲੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਹਿਰ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਚਾਰ ਲੱਖ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਉਹ ਘਾਟਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਬਣਤਰ ਵਿਚ ਖਟਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 80 ਕਰੋੜ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ 6 ਸਨਅਤਾਂ ਲੱਗਣਗੀਆਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪੰਜਾਬ ਸਨਅਤੀ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ 80 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਰਾਜ ਵਿਚ ਛੇ ਨਵੇਂ ਸਨਅਤੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠਲੇ ਬੋਰਡ ਨੇ ਦੇ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਥੇ ਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦੋ ਸਾਲ ਵਿਚ ਉਤਪਾਦਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 2800 ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਨਵਾਂ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 10,000 ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਤੋਂ ਲਾਭ ਪੁੱਜੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਨਅਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਛੜੇ ਹੋਏ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਗੁਜ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਸੰਗਰੂਰ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। 16 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਗੁਜ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਟੈਲੀਫੋਨ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਖਾਨਾ ਲੱਗੇਗਾ।

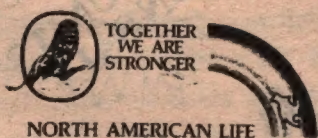

ਨੀਤੀਕੀਰਤੀ (ਅੰਕੁਰ) ਤੇਜਵਾ

FLEXIBLE PREMIUM LIFE INSURANCE TAILOR-MADE

To your needs which you can afford.

ਆਪਣੀਆਂ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਕਨਟੈਕਟ ਕਰੋ:

ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

- ਲਾਈਫ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ
- ਗਰੁਪ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ
- ਮਾਰਗੇਜ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ
- ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ

1507 - 330 Portage Avenue
Winnipeg, Manitoba R3C 0C4
Bus. 943-1526
Res. 694-0731

INSURANCE FOR

- Personal
- Children
- Mortgage
- RRSP
- Group Insurance & Annuities

ਤੁਹਾਨੂੰ ਚਾਰ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ

NORTH AMERICAN LIFE
ASSURANCE CO.

Raj Singh Mann

ਬਗਾਵਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਤੇਲ ਪਲਾਂਟ ਉਤੇ ਧਾਵਾ

ਜੌਹਨਸਬਰਗ — ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਛਾਪਿਆਰਾਂ ਨੇ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਇਕ ਤੇਲ ਪਲਾਂਟ ਉਤੇ ਰਾਕਟਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਤੇਲ ਪਲਾਂਟ ਕੋਲੇ ਵਿਚੋਂ ਤੇਲ ਕੱਢਦਾ ਹੈ। ਛਾਪਿਆਰਾਂ ਨੇ 122 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਰਾਕਟਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਹਿਣ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਤੇ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਲਗਿਆ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਜਿਸਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਤਿੰਨ ਛਾਪਿਆਰਾਂ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਮਾਰੇ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਛਾਪਿਆਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਘੋਲ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਫਰੀਕਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਹਮੇਤੀਆਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿਚੋਂ ਨਸਲਵਾਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਜਨਵਾਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਦੋਂ ਜਹਿਦ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿਚ ਪੰਜ ਲੱਖ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੇ 'ਕਾਂਗਰਸ ਆਫ ਸਾਊਥ ਅਫਰੀਕਨ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨਜ਼ ਦੀ ਸੁਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ'

ਜੌਹਨਸਬਰਗ — ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿਚ 30 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਇਕ ਭਾਰੀ ਇਕੱਠ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਾਲੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਨੇ ਮਿਲਕੇ ਇਕ ਸਾਂਝੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਹੈ।

ਇਸ ਨਵੀਂ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ 'ਕਾਂਗਰਸ ਆਫ ਸਾਊਥ ਅਫਰੀਕਨ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨਜ਼'। ਇਹ ਜਥੇਬੰਦੀ ਅਫਰੀਕਾ ਦੀ ਘਟ ਗਿਣਤੀ ਗੋਰੀ ਨਸਲਵਾਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਕ ਵੱਡਾ ਖਤਰਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿਚ ਗੋਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਅੰਦੋਲਨ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਾਲੇ ਲੋਕ ਜੋ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਹਨ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਹਕ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਅੰਦੋਲਨ ਸਦਕਾ ਹੁਣ ਤਕ 900 ਦੇ ਕਰੀਬ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਜਾਂ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗੀ

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਇਕ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਜਸੂਸੀ ਗਿਰੋਹ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਜੋ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੈਨਿਕ ਭੇਦ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੋਨੋਂ ਇਕ ਗੁਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਇਸ ਕਾਰਨ ਅਮਰੀਕੀ ਇਸ ਜਸੂਸੀ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਅੱਖੇ ਸਨ। ਪਰ ਅਜ ਸਵੇਰੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਖੁਲੀ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗ ਲਈ।

ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਜੇਲ ਮੈਂ ਵੇਖੀ, ਉਸ ਦੀ ਕੰਧ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ :

"ਬੁਰਾਈ ਕਰਨਾ ਛੱਡ ਦਿਉ, ਚੰਗੇ ਬਣਨਾ ਸਿੱਖੋ।"

ਇਹ ਗੱਲ ਜੇਲ ਦੀ ਬਾਹਰਲੀ ਕੰਧ 'ਤੇ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਥੇ ਕਿ ਕੋਈ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਨਹੀਂ ਸਨ ਸਕਦੇ।

—ਜਾਰਜ ਬਰਨਾਰਡ ਸ਼ਾ

ਮਾਰੂ ਗੈਸ ਦੇ ਢਿੱਲੇ ਢੱਕਣ

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਭੂਪਾਲ, ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਮਾਰੂ ਗੈਸ ਦੇ ਨਿਕਲ ਜਾਣ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੋਕ ਸਦਾ ਦੀ ਨੀਂਦ ਸੌਂ ਗਏ, ਜਿਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰੀ ਯੂਨੀਅਨ ਕਾਰਬਾਈਡ ਨਾਂ ਦੀ ਅਮਰੀਕਨ ਬਹੁ-ਕੌਮੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਉਪਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਚਾਲੀ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਅਰਬਾਂ-ਖਰਬਾਂ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਕਮਾਏ ਹਨ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਾਰਨ ਮਾਰੇ ਗਿਆ ਤਾਂ ਬਿਨਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਲਗੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਨ ਦੁੱਖ ਭੋਗਿਆ ਹੈ ਉਸਦਾ ਇਵਜ਼ਾਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਪੰਜ-ਤਿੰਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਹਾਲੇ ਇਸ ਯੂਨੀਅਨ ਕਾਰਬਾਈਡ ਦਾ ਕੇਸ ਵਿਚ ਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਢਿੱਲੀ ਵਿਚ ਇਕ ਭਾਰਤ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਘਰਾਣੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਇਕ ਫੈਕਟਰੀ 'ਚੋਂ 4 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਗੈਸ ਲੀਕ ਹੋਣ ਦੀ ਫਿਰ ਖਬਰ ਆਈ ਹੈ। ਕੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੈਰ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਆਏ ਦਿਨ ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ? ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਬਾਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਣਗੋਲੀ ਇਸ ਲਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦਾ ਮੁਨਾਫਿਆਂ ਦਾ ਤਾਂ ਫਿਕਰ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਭ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੇਵੇ, ਇਸ ਦੇ ਅਸਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਪਲਾਂਟਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਕੇ, ਦੁਬਾਰਾ ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕੇ।

ਫਿਲਪੀਨ ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਲੀਡਰ ਅਕੀਨੋਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤ

ਮਨੀਲਾ — ਜ: ਫੋਬੀਅਰ ਵੇਰ ਅਤੇ 25 ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿਹਨਾਂ ਤੇ ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਲੀਡਰ ਅਕੀਨੋਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁਕਦਮਾ ਚਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਿਵਲੀਅਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਿਤਾ। ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਿਛੋਂ ਜ: ਫੋਬੀਅਰ ਵੇਰ ਸ਼ਿਧਾ ਫਿਲਪੀਨੀ ਡਿਕਟੇਟਰ ਮਾਰਕੋਸ ਕੋਲ ਗਿਆ ਜਿਸਨੇ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ 25 ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਨੌਕਰੀਆਂ ਤੇ ਬਹਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਜਨਰਲ ਵੇਰ ਚੀਫ ਆਫ ਦਾ ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਜ਼ ਆਫ ਫਿਲਪਾਈਨਜ਼ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਉਤੇ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਲੀਡਰ ਅਕੀਨੋਂ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤਕ ਮਾਰਕੋਸ ਦੀ ਡਿਕਟੇਟਰਸ਼ਿਪ ਹੈ ਫਿਲਪੀਨ ਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ।

ਅਕੀਨੋਂ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਚੋਣ ਲੜੇਗੀ

ਅਜ ਤਾਂ ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਲੀਡਰ ਬਨੀਨ ਅਕੀਨੋਂ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਪਤਨੀ ਨੇ ਫਿਲਪੀਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਦ ਲਈ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਅਜ ਮਿਸਜ਼ ਅਕੀਨੋਂ ਨੇ ਲਗਭਗ 15000 ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹੀ। ਇਸ ਪਿਛੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 'ਲਾਂਗ ਲਿਵ ਕੋਰੀ' ਦਾ ਨਾਹਰੇ ਲਾਏ।

ਭੂਪਾਲ ਵਿਚ ਅਜੇ ਵੀ ਮਾਰੂ ਗੈਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਯੂਨੀਅਨ ਕਾਰਬਾਈਡ ਪਲਾਂਟ ਵਿਚ ਗੈਸ ਲੀਕ ਹੋਣ ਕਾਰਨ 2500 ਦੇ ਲਗਭਗ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਕਰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੇ ਲੋਕ ਇਸ ਗੈਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਚਮੜੀ ਰੋਗ, ਸਾਹ ਰੋਗ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਜੋਤ ਗਵਾ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਇਸ ਗੈਸ ਦਾ ਅਸਰ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਉਤੇ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲਗਭਗ 3000 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦਵਾ ਦਾਰੂ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਲਗਭਗ ਵੀਹ ਨਵੇਂ ਦਵਾ ਖਾਨੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਇਹ ਇਕ ਅਮਰੀਕਨ ਬਹੁ-ਕੌਮੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪਲਾਂਟ ਸੀ। ਜਿਥੇ ਇਹ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਉਤੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਜਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਵਾਉਣ ਲਈ ਕੇਸ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਆਪਣਾ ਪੱਲਾ ਛੱਡਾਉਣ ਲਈ ਗੈਸ ਲੀਕ ਨੂੰ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦਸਦੀ ਹੈ। ਮੈਡੀਕਲ ਮਾਹਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਿਹਤ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ ਉਥੋਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਲਈ। ਇਹ ਕੋਮੀਕਲ ਜੋ ਕੀੜੇ ਮਾਰ ਦਵਾਈਆਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਹੋ ਇਕ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸਿਹਤ ਖਰਾਬੀ ਦਾ ਬਲਕਿ ਕੁਝ ਗੈਸ ਹਾਈਡਰੋਜਨ ਸਾਈਨਾਈਡ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਈ ਜੋ ਇਕ ਖਤਰਨਾਕ ਜ਼ਹਿਰ ਹੈ। ਇਹ ਹਾਈਡਰੋਜਨ ਸਾਈਨਾਈਡ ਹਿਟਲਰ ਨੇ ਦੂਜੀ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਸਮੇਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੈਸ ਚੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ ਮਾਰਨ ਲਈ ਵਰਤੀ ਸੀ।

ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿਚ ਅਪਾਰਥਾਈਡ ਦਾ ਅੰਤ ਨੇੜੇ

ਅਫਰੀਕਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕਹਿਣ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਣ ਅਪਾਰਥਾਈਡ ਆਪਣੇ ਆਖਰੀ ਦਮਾਂ ਉਤੇ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨਗੇ। ਅਫਰੀਕਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਅਪਾਰਥਾਈਡ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਆ ਰਹੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਹਨ।

ਸਮਿਤਾ ਪਾਟਿਲ ਤੇ ਨੂਤਨ ਨੂੰ ਐਵਾਰਡ

ਬੰਬਈ — ਫਿਲਮ ਅਭਿਨੇਤਰੀਆਂ ਸਮਿਤਾ ਪਾਟਿਲ ਅਤੇ ਨੂਤਨ ਬਹਿਲ ਨੂੰ ਕਰਮਵਾਰ "ਕੋਮੀ ਇਕਮੁੱਠਤਾ" ਅਤੇ "ਕਲਾ ਸ਼ਰਮਣੀ" ਐਵਾਰਡ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਸ. ਕੇ. ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ "ਤਵਾਇਫ" ਫਿਲਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਿਸ਼ੀ ਕਪੂਰ ਨੂੰ ਉਤਮ ਅਭਿਨੇਤਾ ਤੇ ਰਤੀ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ ਨੂੰ ਉਤਮ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਕਰਾਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

27 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਇਕ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਵੰਡੇ ਗਏ। ਕੁਝ ਹੋਰ ਇਨਾਮਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ: ਵਧੀਆ ਫਿਲਮ — ਜੇ. ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ "ਆਖਿਰ ਕਿਉਂ"। ਵਧੀਆ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ — ਰਾਜ ਕਪੂਰ "ਰਾਮ ਤੇਰੀ ਗੰਗਾ ਮੇਲੀ"। ਵਧੀਆ ਕੈਮਰਾਮੈਨ — ਰਾਧੂ ਕਰਮਾਕਰ — "ਰਾਮ ਤੇਰੀ ਗੰਗਾ ਮੇਲੀ"।

ਇਕ ਐਸਕੀਮੂ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਪਾਦਰੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਇਕ ਗੱਲ ਦੱਸੋ। ਮੈਂ ਜੋ ਰੱਬ ਅਤੇ ਪਾਪ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ, ਤਾਂ ਕੀ ਮੈਂ ਨਰਕ ਵਿਚ ਜਾਵਾਂਗਾ?"

"ਨਹੀਂ," ਪਾਦਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਰੱਬ ਅਤੇ ਪਾਪ ਤੋਂ ਅਨਜਾਣ ਹੋਣ 'ਤੇ ਤੂੰ ਕਿਸੇ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਵੀ ਨਰਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।"

"ਤਾਂ ਫੇਰ, ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਕਿਉਂ ਦੱਸਿਆ? ਆਖਿਰ ਕੀ ਲੋੜ ਸੀ ਦੱਸਣ ਦੀ?"

ਕੈਥੋਲਿਕ ਚਰਚ ਬਿਸ਼ਪ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ

ਕੈਥੋਲਿਕ ਬਿਸ਼ਪਾ ਨੇ ਕੈਥੋਲਿਕ ਚਰਚ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਜੰਗ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਉਤੇ ਲੱਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਡਟ ਕੇ ਸਟੈਂਡ ਲਵੇ ਕੋਲੂ ਵੈਟੀਕਨ ਸਿਟੀ ਦੀ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਬਿਸ਼ਪਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇਹ ਬਹੁਤ ਖਤਰਨਾਕ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਹਨ।

South Side Drugs

6647 Fraser Street
Vancouver, B.C.

321-4188

Vicon Medic Pharmacy

6407 Main Street
Vancouver, B.C.

324-3177

Guaranteed Competitive Prescription

Prices Prompt Services

(FREE delivery for Prescription in Vancouver,
Richmond & Burnaby

ਅਸੀਂ ਡਾਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਦਵਾਈ ਦੀ ਘੱਟ
ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੀਮਤ ਚਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਸੀਂ
ਵੈਨਕੂਵਰ, ਬਰਨਬੀ ਤੇ ਰਿਚਮੰਡ ਵਿਚ ਫਰੀ
ਡਿਲਿਵਰੀ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ
ਇਕ ਵਾਰ ਆ ਕੇ ਅਜਮਾ ਕੇ ਦੇਖੋ।

THE CANADA DARPAN

(Punjabi Weekly Newspaper)

P.O. Box 67344 Stn. 'O', Vancouver, B.C. V5W 3T1

Chief Editor: (Hon.) DARSHAN GILL

Advertising:

Circulation: SATINDER SIDHU

Art: N. DHALIWAL

All office holders of CANADA DARPAN are honorary associates.

'ਕੋਨੋਡਾ ਦਰਪਣ' ਵਿੱਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲਈ ਲੇਖਕ ਆਪ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਐਡੀਟਰ ਜਾਂ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਅਤਿਆਚਾਰੀਆਂ ਦਾ
ਕੁਕਰਮ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਅਤਿਆਚਾਰ ਤਾਂ ਸਮਾਰ ਭਰ ਵਿਚ ਹੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਪੜਦੇ ਹੇਠ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜੀ ਕਈ ਹੱਕੀਕੀ ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਲਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਜਮਹੂਰੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਖੁਦ ਅਤਿਆਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭੰਨ ਤੋੜ ਕਰਨ ਲਈ ਲੁਕਵੀਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਜਨਰਲ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿਚ ਚਲੰਤ ਅਤਿਆਚਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਈ।

ਇਕ ਅਤਿਆਚਾਰੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ, ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜਮਹੂਰੀ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਪੜਦੇ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਭਿਆਨਕ ਰੂਪ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਜਦੋਂ ਲੋਕ-ਗੋਵਾਲ-ਰਾਜੀਵ ਸਮਝੌਤੇ ਹੇਠ ਨਾਲ ਇਸ ਅਤਿਆਚਾਰ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਮਦਰਦੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਿਕਲ ਗਈ ਤਾਂ ਇਸ ਉਪਰ ਤਕੜੀ ਸੱਟ ਵੱਜੀ।

ਅਤਿਆਚਾਰੀਆਂ ਇਕਦਮ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਤਿਆਚਾਰੀਆਂ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸੰਤ ਲੋਕ-ਗੋਵਾਲ ਹੀ ਬਣੇ। ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ ਹੋ ਜਾਣ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ ਨਾਲ ਅਤਿਆਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਸੱਟ ਲੱਗੀ। ਜਿਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੁਖਲਾਹਟ ਵਿਚ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ।

ਹੁਣ ਜਿਹੜਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਾਜ਼ਾ ਕੁਕਰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਹੋਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਉਪਰ ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਮਲਾ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਦੀ ਹਰ ਪਾਸਿਓਂ ਭਰਪੂਰ ਨਿੰਦਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਹ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਅਸਲੀ "ਨਮੂਨੇ" ਦੱਸ ਕੇ ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਰਹੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖੀ, ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਿਸਾਲ ਨਾਲ ਮਿਲਾਕੇ ਦੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਜਾਂ ਫਿਰ ਇਹ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਜਿਹੜੇ ਧਰਮ ਦਾ ਪਰਮੁੱਖ ਅਹੁਦੇ ਉਪਰ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਨਹੀਂ, ਉਸਦੇ ਪੇਰੋਕਾਰ ਬਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਕੀ ਚੁਆਬ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਛੱਡ ਸਕਦੇ ਹਨ?

ਇਹ ਨਿਸਚੇ ਹੀ ਸ਼ਰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਸੀਂ 'ਗੁਰੂ' ਕਾ ਵਜ਼ੀਰ' ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਉਸ ਸਮੁੱਚੀ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹੋਡ ਗਰੰਥੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਕਾ ਵੱਡਾ ਵਜ਼ੀਰ ਜਾਂ ਵਜ਼ੀਰ ਵੀ ਆਖੀਏ, ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਪਹਿਰੇਦਾਰ (ਬਾਡੀਗਾਰਡ) ਲੈ ਕੇ ਚੱਲੇ, ਉਸ ਸਮੁੱਚੀ ਸੰਸਥਾ ਭਾਵ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੰਦੂਕਧਾਰੀ ਅਤਿਆਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ?

ਆਮ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ, ਗਰੀਬਾਂ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦ ਦੀ ਰਖਿਆ ਜਾਂ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੀ "ਸਭ ਤੋਂ ਅਸਲੀ ਅਤੇ ਵੱਡੇ" ਸਿੱਖ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਧਰਮ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਬੀੜਾ ਚੁੱਕ ਲੈਣ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ 'ਵਾੜ ਖੇਤ ਨੂੰ ਖਾਣ ਲੱਗੀ' ਹੀ ਆਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨਾਲ ਕੋਈ ਧਰੋਹ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕੋਈ ਕੁਕਰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜਿਸਮ ਕੀ ਮੋਤ ਕੋਈ ਮੋਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ

ਜਿਸਮ ਮਿਟ ਜਾਨੇ ਸੇ ਇਨਸਾਨ ਨਹੀਂ ਮਰ ਜਾਤੇ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਰਜੀਤ
ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼
ਮੁਲਾਕਾਤ

ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਅਕਾਲੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਦੇ 50 ਦਿਨ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਅਰਸੇ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਬੈਂਸ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਭਗੋੜੇ ਵੱਜੀਆਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਲਈ ਕਈ ਕਦਮ ਉਠਾਏ ਗਏ।

ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਦਲਾ ਬਦਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ। ਇਕੱਧਰ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ: ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਇਥੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ:

ਸ: — ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਤਿੱਖੀ ਜਦੋਜਹਿਦ ਬਾਅਦ ਰਾਜ ਭਾਗ ਸੰਭਾਲਣ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋ?

ਜ: — ਬਹੁਤ ਅਰਸਾ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਰਹੇ। ਇਕੱਲੇ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਮਨ ਉਤੇ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬੱਧੀ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਆਦਮੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਬਾਹਰ ਆਏ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਗੱਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਅਹੁੜਦੀ ਸੀ। ਸੁਨਾਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ। ਮੈਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਅਗੋਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਪਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਕੀ ਬੋਲਾਂ? ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਕ-ਗੋਵਾਲ ਵੀ ਸਟੇਜ ਉਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਬੜੇ ਐਥੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਦੀ ਲੰਘਣਾ ਪਿਆ ਹੈ।

ਸ: — ਪਰ ਇਤਿਹਾਸ ਗੁਆਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਐਥੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰੇ ਹਨ।

ਜ: — ਸਾਡੇ ਵੇਲਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਐਥੀ ਘੜੀ ਸੀ। ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਵਿਤਰ ਅਸਥਾਨ ਢਾਹ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਵਡੇਰਿਆਂ ਦੀਆਂ 'ਕੱਠੀਆਂ' ਕੀਤੀਆਂ ਹੱਥ ਲਿਖਤਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਮਕ ਗ੍ਰੰਥ ਅੱਗ ਦੀ ਭੇਟ ਹੋ ਗਏ। ਅਸੀਂ ਜਦੋਂ ਬਾਹਰ ਆਏ ਤਾਂ ਲੋਕ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਆਵਾਜ਼ ਬਣੇ। ਉਹ ਦੱਬੇ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸੰਤ ਜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਬਣੇ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਭਰਵਾਂ ਹੁਗਾਰਾ ਦਿਤਾ। ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣਾ ਰਵੱਈਆ ਬਦਲਣਾ ਪਿਆ।

ਸ: — ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਾਪਰੀਆਂ ਹੋਈ ਭਰਪੂਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਤਿਆਰ ਸੀ?

ਜਵਾਬ: — ਸੰਤ ਜੀ ਦੀ ਮੌਤ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸਦਮਾ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਦਮ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਸਿਰ 'ਤੇ ਆ ਪੈਣਾ ਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਏਨੀ ਤਕੜੀ ਜਿੱਤ ਦਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖਿਆਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣ ਬਾਰੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ। ਸਰਬਸਾਧੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਦਰਤੀ ਗੱਲਾਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਸ: — ਏਨੀ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਕਿਸ ਤੋਂ ਲਈ ਹੈ?

ਜ: — ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਕ ਬਹੁਤ ਸਾਧਾਰਨ ਜਿਹਾ ਬੰਦਾ ਹਾਂ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਆਸਰਾ ਲੈ ਕੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਤੜਕਸਾਰ ਮਹਾਰਾਜ ਦਾ ਵਾਕ ਲੈ ਕੇ ਨਿੱਤ ਜੀਵਨ ਦਾ ਕਾਰਜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਹੁਣ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਬਹੁਤ ਅਸਰੇ ਤੋਂ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਸਾਰੀ ਸੋਚ ਇਕ ਧਾਰਮਿਕ ਬੰਦੇ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਸਵੇਰੇ ਉਠ ਕੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਹੀ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਕਰਾਈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦਾ ਭਲਾ ਅਤੇ ਨੈਕੀ ਹੋਵੇ।

ਸ: — ਏਨੇ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਜਾਤੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੀ ਬਚੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

ਜਵਾਬ: — ਕੋਈ ਜਾਤੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਵੇਰੇ ਸੱਤ ਵਜੇ ਤੋਂ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਰਾਤ ਦੇ 11 ਵੱਜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਕਈ ਦਿਨ ਤਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੇ। ਔਸਤਨ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਚਾਰ ਸੌ ਆਦਮੀ ਮਿਲਣ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦਫਤਰੀ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਅਤੇ ਫਾਈਲਾਂ ਵੱਖ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਲੋਕ ਤੰਤਰਿਕ ਸਰਕਾਰ ਆਈ ਹੈ। ਲੋਕ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਾਫੀ ਅਰਸੇ ਪਿਛੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੁਖ ਸੁਣਨ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਆਈ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਇਹ ਯਤਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਕੋਈ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਾ ਜਾਵੇ।

ਸ: — ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਮੁੱਖ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ?

ਜ: — ਨਵੀਂ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਦਿਆਂ ਹੀ ਝੋਨੇ ਦੀ ਖਰੀਦ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ

ਸਮੱਸਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਲੜ ਝਗੜ ਕੇ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਕੀਤਾ। ਹੁਣ ਝੋਨੇ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕੁਝ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਹੈ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਬਾਰਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਝੋਨਾ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਘਾਟਾ ਝੱਲਣਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਮਸਲੇ ਉਤੇ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਗਲਬਾਤ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਰਾਹਤ ਮਿਲੇ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿਹਾਈਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ। ਬਾਹਰਲੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਦੰਗਾਂ ਪੀੜਤ ਸਿੱਖ ਪੰਜਾਬ ਆ ਕੇ ਵਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਬੈਰਕਾਂ ਛੱਡਣ ਵਾਲੇ ਵੱਜੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਬਹਾਲ ਕਰਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਯਤਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਸ: — ਸਤਲੁਜ-ਯਮਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਦਾ ਮਸਲਾ ਅਹਿਮ ਨਹੀਂ?

ਜ: — ਇਹ ਸਾਡੀ ਘਰ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕਦਮ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਹੀ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸ: — ਤੁਹਾਡੀ ਨਜ਼ਰ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਗੱਲ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?

ਜ: — ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਮਨ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਥੇ ਹਾਲਾਤ ਸੁਖਾਵੇਂ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਹੀ ਕੁਝ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸ: — ਤੁਹਾਡੇ ਖਿਆਲ 'ਚ ਕੌਲੂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੈ?

ਜ: — ਮੇਰੀ ਇੱਛਾ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੂਬਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਇਸ ਵੇਲੇ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪੰਜ ਸਾਲ ਹਾਲਾਤ ਸੁਖਾਵੇਂ ਰਹਿ ਗਏ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੂਬਾ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸ: — ਇਸ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਮਦਦ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਆਸ ਹੈ?

ਜ: — ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਰਜਾ ਦੇ ਕੇ ਮਦਦ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੌਮੀ ਵਿਕਾਸ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ੀ ਭਰੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਵਧੇਰੇ ਸਨਅਤੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕਣ।

ਸ: — ਕੇਂਦਰ-ਰਾਜ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ?

ਜ: — ਅਸੀਂ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਕੇਂਦਰ ਅਕਾਲੀ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਵੱਡਾ ਮਸਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਸਲਾ ਟਕਰਾ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਹਰ ਕਦਮ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਥੋਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਗਲਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਠੀਕ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸ: — ਵਜ਼ਾਰਤ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਦੋਂ ਕਰੋਗੇ?

ਜ: — ਵਜ਼ਾਰਤ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਾਂਗਾ। ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣ ਜਾਵੇਗਾ।

ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 5 ਤੇ

FOGG MOTORS

60 - 10th Street, New Westminster

ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਪਿੱਕ ਅਪ ਤੇ ਵੈਨਾਂ ਬੜੀ ਸਸਤੀ ਕੀਮਤ ਤੇ ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ

ਚੰਗੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਵੈਨਾਂ ਤੇ ਪਿੱਕ ਅਪ(ਨਵੀਆਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ) ਖ਼ੀਦਣ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ

ਦੇ ਜਾਣੇ ਪਛਾਣੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੇਲਜਮੈਨ ਨੂੰ ਸਦਾ ਯਾਦ ਰੱਖੋ। GMC Chrysler ਜਾਂ Ford ਦੀ ਕਾਰ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ। ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੰਗੀ ਸਲਾਹ ਦੇ ਕੇ ਫਖਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਾਰਾਂ ਸਸਤੇ ਰੇਟ ਤੇ ਅਸਾਨ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅਸੀਂ ਹਰ ਐਤਵਾਰ 11 ਵਜੇ

ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ

4 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਇਕ ਵਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿਓ

Sukhjinder Bath (Sukhi)
Bus: 522-2821 Res: 594-7712

ਰਾਜੀਵ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਪਾਕਿ ਜਾਣਗੇ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ — ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਵਲੋਂ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਫਰਵਰੀ ਮਹੀਨੇ ਦੌਰਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਖਬਾਰ 'ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਟਾਈਮਜ਼' 'ਚ ਛਪੀ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਪਿਛਲੇ 25 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਘਟਨਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਰਹੂਮ ਪੰਡਿਤ ਨਹਿਰੂ ਸਿੰਘ ਨਦੀ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਯਾਤਰਾ 'ਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਬੁਲਾਰੇ ਵਲੋਂ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਅਸਲੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਯਾਤਰਾ 'ਤੇ ਆਉਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਅੰਤਿਮ ਤਰੀਕ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਅਜੇ ਬਾਕੀ ਹੈ। 'ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਟਾਈਮਜ਼' ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਦੇ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਦੌਰੇ ਸਮੇਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਆਪਸੀ ਸਾਂਝ ਭਿਆਲੀ ਵਾਲੇ, ਖੇਤਰੀ ਅਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕਿਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਵਲੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਤੀਰੇ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ

ਜਲੰਧਰ — ਕਿਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਵਲੋਂ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਖੰਡ ਮਿਲ ਦਾ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ 'ਮਿਹਰਬਾਨੀ' ਬਣਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ: ਸਰਦਾਰ ਸਿੰਘ ਮਾਹਲ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਦੇ ਦੱਸਣ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਵਲੋਂ ਇਸ ਸਾਲ ਜੁਲਾਈ ਮਹੀਨੇ ਦੌਰਾਨ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਖੰਡ ਮਿਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਿਰੁਧ ਅੰਦੋਲਨ ਲੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 29 ਜੁਲਾਈ ਦੇ ਦਿਨ ਕਿਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਖੰਡ ਮਿਲ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਾਰਨ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਵਿਚਾਲੇ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਿਲ ਦਾ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫਾ ਵੰਡ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਅਸੂਲੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਡੀ. ਐਸ. ਪੀ. ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫਾ ਵੰਡਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਿਸਾਨ ਪੱਖੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਆਨਤਦਾਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੋਰਿਭਾ, ਭੋਗਪੁਰ, ਪਨਿਆੜ ਅਤੇ ਜ਼ੀਰਾ ਖੰਡ ਮਿਲਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫਾ ਵੰਡਣ ਦਾ ਅਸੂਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ

ਅਟਵਾ — ਲਗਭਗ ਇਕ ਸੌ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਹਿਲ ਤੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਗੌਰਮਿਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਜੋ ਕਿ ਰਵਿਊਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭਾਰਤ ਭੇਜਣ ਵਾਰੇ ਹੈ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਪਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇਸ ਰੋਸ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਫਲੋਰਾ ਮੈਕਡਾਨਲਡ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਸੀ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਗਿਆਰਾਂ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿੱਖ ਰਵਿਊਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਇੰਡੀਅਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਕਤਲ ਕਰਕੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਉਹ ਹੁਣ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।

ਮੂੰਹ ਜਿੱਧਰ ਵੀ ਘੁਮਾਵਾਂ
ਪੱਥਰ ਬੋਲਦੇ ਹਨ।
ਆਉਂਦੇ-ਜਾਂਦੇ ਲੋਕ
ਪੁੱਠੇ ਤੁਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਯੁਵਕਾਂ ਲਈ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਾ ਕੋਟਾ ਰਿਜ਼ਰਵ

ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ — ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਰਿਹਾਅ ਹੋਏ ਯੁਵਕਾਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਾ ਕੋਟਾ ਰਿਜ਼ਰਵ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਇਥੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ: ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਦੋਆਬਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੰਡ ਮਿਲ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖਣ ਪਿੱਛੋਂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਕੰਪਲੈਕਸ 22 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਉਸਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਵਿਚ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਸਤੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਾ ਕੋਟਾ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਣ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸੋਚ ਰਹੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਯੁਵਕਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦੌਰਾਨ ਅੱਕੜਾਂ ਝਾਗੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਪੁਲੀਸ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਮੋਰਚੇ ਦੌਰਾਨ ਕੈਦ ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ ਯੁਵਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 8000 ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਵਰਗੀ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਵਿਚਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤਾ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਸੰਭਵ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਸ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਬਾਰੇ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਨੀਤੀ ਗਲਤ ਸੀ।

ਦੋ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ

ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ — ਦੋ ਕਥਿਤ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਸਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜ਼ਿਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅੱਗੇ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰੀ ਮੁਜ਼ਰਿਮ ਕਰਾਰ ਦਿਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲੀਸ ਕਪਤਾਨ ਸੀਤਲ ਦਾਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਰਸਾਲ ਸਿੰਘ ਲਈ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਨਾਮ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਬਾਇਜ਼ਤ ਬਰੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਮੇਜਿਸਟਰੇਟ ਦਰਜਾ ਅੱਵਲ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸ. ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜ਼ਿਲਾ ਰੋਪੜ ਦੇ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਸਬ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਾਇਜ਼ਤ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਸ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸਤੰਬਰ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੁਲਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਮਾਕੂਟਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੀ. ਜੀ. ਆਈ. ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕਰਾਉਣਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਮਗਰੋਂ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 309 ਅਧੀਨ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖਾਤਮੇ 'ਤੇ ਏ. ਐਸ. ਆਈ. ਵਿਰੁਧ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਪ੍ਰੰਤੂ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਕੇਸ ਵਾਪਸ ਨਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਪਬਲਿਕ ਪ੍ਰਾਸੀਕਿਊਟਰ ਸ਼੍ਰੀ ਜੇ. ਐਲ. ਮਲਹੋਤਰਾ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਏ. ਐਸ. ਆਈ. ਨੂੰ ਬਾਇਜ਼ਤ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਰੀਗਲ ਸਿਨੇਮਾ ਬੰਦ ਰੱਖ ਰੱਖਣ ਬਾਰੇ ਆਦੇਸ਼

ਮੋਗਾ — ਸਥਾਨਕ ਸਬ-ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਮੇਜਿਸਟਰੇਟ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਰੀਗਲ ਸਿਨੇਮੇ ਦੀ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਨੂੰ ਫਿਰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰਖਦਿਆਂ ਸਿਨੇਮੇ 'ਚ ਸ਼ੋਅ ਨਾ ਚਾਲੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਨੇਮੇ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਲੱਗੀ ਦਫਾ 144 ਦੀ ਮਿਆਦ 12 ਦਸੰਬਰ ਤਕ ਵਧਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਇਕ ਲੱਖ ਏਕੜ ਭੂਮੀ ਤੋਂ ਵੰਚਿਤ

ਕਰਨਾਲ — ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਭੂਮੀ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਇਕ ਲੱਖ ਏਕੜ ਤੋਂ ਉਪਰ ਭੂਮੀ ਤੋਂ ਜਿਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਹੈ, ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਵੰਚਿਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਭੂਮੀ ਹੁਣ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਰਹੇਗੀ।

ਸ਼੍ਰੀ ਲਛਮਣ ਦਾਸ ਅਰੋੜਾ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਕ ਭੇਟ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰ ਪਿੰਡ ਦੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਭੂਮੀ ਦਾ ਹੱਕ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਦਾ ਮਹਿਕਮਾ ਮੁੜ ਵਸਾਉ ਦਾ ਵਾਧਾਂ ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਂਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕੋਲ ਹੁਣ ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪੰਨਾ 4 ਦੀ ਬਾਕੀ

ਸ: — ਅਫਸਰਸ਼ਾਹੀ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ?

ਜ: — ਅਫਸਰਾਂ ਤੋਂ ਸਹਿਯੋਗ ਠੀਕ ਹੀ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ 'ਸਭ ਅੱਛਾ' ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਬਹੁਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਥੇ ਕਿਧਰੇ ਲੋੜ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਵੀ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤੀ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਮੁੱਖ ਕੜੀ ਵਿਚੋਂ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ।

ਸ: — ਕਿਧਰੇ ਕਿਧਰੇ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਨਾਅਰਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਹਿੰਗੇ?

ਜ: — ਕੁਝ ਤੱਤ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰੀ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁਲ੍ਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਫਿਰ ਵੀ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੱਤ ਹਰ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਨੀ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸ: — ਇਹ ਰਵਾਇਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਬੇ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਬਦਲੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਪਿੱਛੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਇਸ ਲਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੋਵੇ?

ਜ: — ਨਹੀਂ ਇਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨੋਟਿਸ ਵਿਚ ਲਿਆ ਕੇ ਹੀ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਬਦਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਬਹੁਤ ਚੰਗੇ ਰਾਜਪਾਲ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰੁਜ਼ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਸਨ।

ਸ: — ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਸਮੇਤ ਦੋਵੇਂ ਅਹੁਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਬਣੇ ਰਹੇਗੇ?

ਜ: — ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀ ਚਾਹੇਗੀ ਤਾਂ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਸ: — ਪਿਛੇ ਜਿਹੇ ਸ: ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਛਪੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਬਾਰੇ ਕੀ ਰਾਇ ਹੈ?

ਜ: — ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਮੁਕੰਮਲ ਏਕਤਾ ਹੈ। ਦਲ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਚਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ: ਬਾਦਲ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਚੰਗੇ ਸਬੰਧ ਹਨ ਅਤੇ ਫੁੱਟ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸ: — ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਮੁੜ ਉਸਾਰੀ ਬਾਰੇ ਕੀ ਰਾਇ ਹੈ?

ਜ: — ਇਸ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਨੇ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨੂੰ ਜਬਰਦਸਤੀ ਢਾਹੁਣਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਸ: — (ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸਿਓਂ ਕਈਆਂ ਨੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੀ ਝੀਤ ਵਿਚ ਦੀ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਕੌੜ ਕੇ ਵੇਖਿਆ — ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਕ ਦਮ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰ ਮਿਲਾਉਂਦਿਆਂ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ:) — ਬੱਸ ਆਖਰੀ ਸਵਾਲ! ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਅਕਾਲੀ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਸਮਝਣਾ ਨਾਲ ਨਿਭਾ ਸਕੋਗੇ?

ਜ: — ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਕਾਲੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਬੜੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬੇਹਿਸਾਬਾ ਤਸੱਦਦ ਝੱਲਿਆ ਹੈ। ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਚੰਗੀ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਗਲ ਬਣ ਸਕੇ।

DOSANJH & PIRANI

#202 - 5887 Victoria Drive, Vancouver, B.C. V5P 3W5

Phone 327-6381

- ਪਰਸਨਲ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਦੇ ਕੇਸ
- ਜ਼ਮੀਨ ਖ਼ੀਦਣ ਤੇ ਵੇਚਣ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ
- ਵਿਉਪਾਰਕ ਮਸਲੇ
- ਪ੍ਰਵਾਰ ਤੇ ਤਲਾਕ
- ਵੱਜਦਾਰੀ ਤੇ ਸਿਵਲ
- ਕੋਰਟ ਟਰਾਇਲ

ਉਜਲ ਦੁਸਾਂਝ ਤੇ ਮਹਿਬੂਬ ਪਿਰਾਨੀ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਵੋਟਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ — ਲੀਡਰ ਦੇ ਉਤਰ

ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਕਾਲੜਾ

ਤਾਜ਼ਾ ਤਾਜ਼ਾ ਜਿੱਤਿਆ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਆਇਆ ਵੋਟਰਾਂ ਦਾ ਪੰਨਵਾਦ ਕਰਨ। ਲੋਕ ਪਹਿਲੀ ਤੇ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਲੀਡਰ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਮਹੁਮਾ ਕੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਸੁਣਨ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਭਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤੇ ਲੀਡਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੱਲਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਵਿਦਵਤਪੂਰਨ ਉਤਰਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਨਮੂਨੇ ਪੇਸ਼ ਹਨ :—

ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ : ਅਸੀਂ ਬਿਜਲੀ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆਂ। ਕਦੇ ਆ ਜਾਂਦੀ ਏ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਏ। ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਲੁਕਣਮੀਚੀ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਬਚਾਓ।

ਉਤਰ : ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਭਰੋਸਾ ਦੇਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਗੋਂ ਤੋਂ ਇਹ ਲੁਕਣਮੀਚੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਾਂ ਤਾਂ ਬਿਜਲੀ 24 ਘੰਟੇ ਆਵੇਗੀ, ਤੇ ਜਾਂ ਫਿਰ 24 ਘੰਟੇ ਬੰਦ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ : ਸਾਡੇ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਚਾਰ ਸੌ ਹਨ ਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਕੁਲ ਚਾਰ ਅਧਿਆਪਕ ਹੋਰ ਭੇਜੇ ਜਾਣ।

ਉਤਰ : ਇਹ ਮੰਗ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ। ਜਿਸ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਕ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣਗੇ, ਉਹ ਆਪਸ ਵਿਚ ਲੜਾਈ ਝਗੜਾ ਕਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੇਖ ਵਖਾਈ ਬੱਚੇ ਵੀ ਲੜਨਗੇ ਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਹੀ ਵੇਖੋ, ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਪੜ੍ਹਨੇ ਹਟ ਗਏ ਸੀ। ਹੋਰ ਅਧਿਆਪਕ ਰਖਾਂਗੇ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਤੋਂ ਵੀ ਬੇਝ ਪਵੇਗਾ। ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਤੋਂ ਬੇਝ ਪਵੇਗਾ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਟੈਕਸ ਲਗਣਗੇ ਤਾਂ ਐਜੀਟੇਸ਼ਨਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਸਰਕਾਰ ਗੋਲੀ ਚਲਾਵੇਗੀ। ਲੋਕ ਮਰਨਗੇ। ਇਸ ਸਾਰੇ ਸਿਆਪੇ ਨਾਲੋਂ ਤੁਸੀਂ ਮਾਸਟਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਦਿਉ। ਚਾਂਗਾ ਨਾਲ ਹੀ ਕੰਮ ਸਰ ਲਓ। (ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਾੜੀਆਂ)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ : ਅਸੀਂ ਜੀ ਸ਼ਰਾਬ ਤੋਂ ਬੜੇ ਤੰਗ ਆਂ ...

ਉਤਰ : ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਓ ਫੇਰ ...

ਪ੍ਰਸ਼ਨ : ਜੀ ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਠੇਕੇ ਵਾਲੇ ਗੋਲੀਆਂ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਟੀਕੇ ਵਾਲੀ ਦੇਂਦੇ ਆ। ਪੁਲਸ ਵਾਲੇ ਘਰ ਕੱਢਣ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦੇ। ਅਸੀਂ ਕੀ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਕੀ ਕਰੀਏ ?

ਉਤਰ : ਮੇਰੀ ਅਲੈਕਸ਼ਨ ਸਮੇਂ ਤੁਸੀਂ ਜਿਹੜੀ ਪੀਂਦੇ ਰਹੋ ਹੋ ਉਹ ਕੈਸੀ ਸੀ ... ? ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ ਮੇਰਾ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਆ ਕੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਹੀ ਬੰਦਾ ਏ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਿੰਦੇ ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਹੋਣੀ ਏ। ਠੇਕੇਦਾਰ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਇਨਸਾਨ ਨੇ, ਮੇਰੇ ਆਂਗ। ਇਹ ਸਾਲੋ ਨੌਕਰ ਈ ਮਿਲਾਵਟ ਕਰਦੇ ਨੇ। ਰਹੀ ਘਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਗੱਲ। ਪੀਣ ਜੋਗੀ ਕੱਢੀ ਜਾਓ। ਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਣੇ ਦੱਸ ਆਇਆ ਕਰੋ। ਪੁਲਸ ਵਾਲੇ ਕੀ ਕਰਨ ?? ਤਨਖਾਹਾਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਨੇ। ਵੈਸੇ ਮੇਰੀ ਸਰਕਾਰ ... ਨਸ਼ਾਬੰਦੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਏ। ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਇਹ ਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਠੇਕਿਆਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਬਹੁਤ ਏ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ : ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਤਾਂ ਹੋਗੀ। ਡਾਕਟਰ ਵੀ ਕਦੇ ਕਦਾਈਂ ਆ ਜਾਂਦਾ ਏ। ਦਵਾਈਆਂ ਪਰਚੀ ਤੇ ਲਿਖ ਦੇਂਦਾ ਏ। ਫਿਰ ਕਹਿ ਦੇਂਦਾ ਏ ਸ਼ਹਿਰੋਂ ਮਿਲਣਗੀਆਂ। ਹਾਂ ਇਕ ਲਾਲ ਜਿਹੀ ਦਵਾਈ ਹਰ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਪੀਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇ ਦੇਂਦਾ ਏ। ਦਵਾਈਆਂ ਮੁਫਤ ਮਿਲਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

ਉਤਰ : ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੀਮਾਰ ਹੋਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ। ਮੇਰੀ ਆਪਣੀ ਹੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਲਓ। ਮੇਰਾ ਨਿਜੀ ਡਾਕਟਰ ਤਾਂ ਹਰ ਸਮੇਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਏ। ਪਰ ਮੇਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਏ ਕਿ ਬੀਮਾਰ ਨਾ ਈ ਹੋਵਾਂ। ਨਾਲੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਕ ਰਾਜ ਦੀ ਗੱਲ ਦਸਦਾਂ, ਮੁਫਤ ਦਵਾਈ ਨਾਲ ਅਰਾਮ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਜੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਹੀ ਸਲਾਹ ਦਿਆਂਗਾ ਕਿ ਤਾਪ ਰੂਪ ਚੜ੍ਹੇ ਦੇ ਘੁੱਟ ਪੀ ਲਿਆ ਕਰਨ। ਕਦੇ ਕਦੇ ਰੋਬ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਲੈਂਦੇ ਰਿਹਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵੀ ਮਾੜੀ ਮੋਟੀ ਬੀਮਾਰੀ ਤਾਂ ਨੇੜੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲਗਦੀ। ਜਾਂ ਫਿਰ ਇਉਂ ਕਰੋ ਬੀਮਾਰ ਹੋਣ 'ਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਆ ਜਾਇਆ ਕਰੋ। ਮੈਂ ਆਪ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਦਿਆਂਗਾ। ਮੈਂ ਹੁਣ ਪੰਜ ਸਾਲ ਉਥੇ ਹੀ ਰਹਿਣਾ। ਗੱਲ ਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। (ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤਾੜੀਆਂ)

ਛੇਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ : ਜੀ ਮੇਰਾ ਮੁੰਡਾ ਐਮ. ਏ. ਪਾਸ ਕਰ ਗਿਆ ਏ ਪਰ ਅਜੇ ਤਕ ਕੋਈ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲੀ। ਅਸੀਂ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਵੋਟ 'ਪਾਈ ਹੁਣ ਉਸ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਦਿਉ।

ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਚੀਰਦੇ ਬੋਲ

ਬੇਗਮ ਅਖਤਰ

— ਪ੍ਰਤੀਕ ਸਿੰਘ

ਬੇਗਮ ਅਖਤਰ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿਲ ਵਿਚ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਚੁਫੇਰੇ ਦਰਦ ਭਰੇ ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਦਰਿਆ ਚੜ੍ਹ ਆਇਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਬੇਗਮ ਅਖਤਰ ਦੇ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਚਲੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੀ ਸੋਜ਼ਮਈ ਆਵਾਜ਼ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਕਿਈ ਇਕੱਲੀਆਂ ਸ਼ਾਮਾਂ ਵਿਚ ਕੋਲ ਆ ਬਹਿਦੀ ਹੈ। ਗਜ਼ਲ ਸਰੋਤਿਆਂ ਲਈ ਬੇਗਮ ਅਖਤਰ ਇਕ ਚਰੇਤਾ ਨਾਂ ਹੈ।

ਬੇਗਮ ਅਖਤਰ ਅਜੇ ਛੇ ਕੁ ਸਾਲ ਦੀ ਬੱਚੀ ਹੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਲਖਨਊ ਵਿਚ ਇਕ ਸੰਗੀਤ-ਸਮਾਗਮ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀ ਗਾਇਕ ਜੋੜੀ ਫਿਦਾ ਹੁਸੈਨ ਤੇ ਚੰਦਾ ਬਾਈ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਸੱਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੇਗਮ ਅਖਤਰ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਕਨਸੇਮ ਮਿਲੀ। ਤੇ ਉਹ ਇਸ ਪਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਜਾਣ ਲਈ ਬਿਹਬਲ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਦੀ ਅੰਮੀ ਵਾਰ ਵਾਰ ਵਰਜ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਕਿ ਸੱਈਅਦ ਘਰਾਣੇ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਥਾਈਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਪਰ ਧੀ ਸੀਕਿ ਲਗਾਤਾਰ ਜ਼ਿਦ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਖੀਰ ਮਾਂ ਨੂੰ ਝੁਕਣਾ ਪਿਆ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਔਰਤ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਘੱਲ ਦਿਤਾ। ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਬਾਲੜੀ ਅਖਤਰ ਮੰਤਰ-ਮੁਗਧ ਹੋ ਕੇ ਉਸਤਾਦ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਬੋਲ ਸੁਣਦੀ ਰਹੀ। ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਕੋ ਰਾਤ ਵਿਚ ਹੀ ਸੰਗੀਤ ਲਈ ਇਨੀ ਤੀਬਰਤਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪ ਵੀ ਗਾਇਕਾ ਬਣਨ ਦਾ ਸੁਫਨਾ ਲੈ ਲਿਆ।

ਬੇਗਮ ਅਖਤਰ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮਾਸੂਸ ਖਾਹਿਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਅੱਥਾ ਸੱਈਅਦ ਅਸਗਰ ਹੁਸੈਨ ਇਕ ਅਮੀਰ ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਬੰਦਾ ਸੀ। ਜੇ ਉਸ ਦੀ ਅੰਮੀ ਨਾਲ ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ ਨਾਂ ਨਿਭ ਸਕਿਆ ਤੇ ਵੱਖ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿਣ ਲਗ ਪਿਆ। ਬਾਲਪਣ ਵਿਚ ਹੀ ਵੇਖੀ ਇਕੱਲੇ ਤੇ ਉਦਾਸੀ ਸ਼ਾਇਦ ਵੱਡਿਆਂ ਹੋ ਕੇ ਬੇਗਮ ਅਖਤਰ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚਲੇ ਝੁੰਘੇ ਦਰਦ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ। ਉਸ ਦੇ ਅੱਥਾ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵਧ ਗਏ ਸਨ। ਇਕ ਦਿਨ ਉਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਗੈਰ ਬੰਦੇ ਰਾਹੀਂ ਅਖਤਰ ਤੇ ਉਸਦੀ ਅੰਮੀ ਨੂੰ ਸਾੜਨ ਦੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ ਮਕਾਨ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਵਾ ਦਿਤੀ। ਪਰ ਉਹ ਮਾਵਾਂ ਧੀਆਂ ਨਾ ਸੜੀਆਂ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਨਾ ਕਿਵੇਂ ਬਚ ਨਿਕਲੀਆਂ। ਸਾਰਾ ਘਰ ਸੁਆਹ ਦਾ ਦੇਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰ ਲੁਕਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ... ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਕੋਲ ਗਯਾ (ਬਿਹਾਰ) ਚਲੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਉਤਰ : ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਾ ਹਾਲ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਾੜਾ ਆ। ਅਸੀਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ। ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਦੱਸਦਾ ਕਿਤੇ ਸਪੀਕਰ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾ ਦੇਂਦੇ। ਪਰ ਇਥੇ ਫਿਰ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਹੀ ਗੱਲ ਦੱਸਣੀ ਚਾਹਾਂਗਾ। ਮੈਨੂੰ ਹੁਣ ਤਕ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਹਾਂ ਇਸ ਵਾਰ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਪੱਕਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਟੁੱਟ ਜਾਵੇ ਤੇ ਇਹ ਨੌਕਰੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੇ। ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡੇ ਪੈਰ ਜੰਮ ਲੈਣ ਦਿਉ। ਫਿਰ ਤੁਹਾਡਾ ਵੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਾਂਗੇ।

ਸੱਤਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ : ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਆਹ ਮਹਿੰਗਾਈ ਬੜੀ ਆ। ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਭਾਅ ਅਸਮਾਨੀ ਚੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੇ ਆ। ਇਸ ਨੂੰ ਜਰਾ ਠੱਲ ਪਾਉ।

ਉਤਰ : ਪਾਵਾਂਗੇ ਪਾਵਾਂਗੇ। ਤੁਸੀਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸਬਰ ਕਰੋ। ਇਕ ਵਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਉਤਰਾਂ ਚੜ੍ਹ ਲੈਣ ਦਿਉ। ਫਿਰ ਆਪੇ ਮੁਧੇ ਮੁੱਧ ਡਿਗੋਗੀ। ਵੈਸੇ ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਸਬਰ ਵੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਆ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਵੀ ਤਾਂ ਲਿਖਿਆ :

ਫਰੀਦਾ ਰੁਖੀ ਸੁਖੀ ਖਾਇ ਕੇ ਠੰਡਾ ਪਾਣੀ ਪੀਉ ...

ਮੈਂ ਆਪ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿਆਂਗਾ, ਘਿਉ ਖੰਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰੋ। ਇਸ ਨਾਲ ਕਈ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਲਗ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ। ਆਦਮੀ ਮੋਟਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਏ। ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਸ਼ਕਲ ਵੱਲ ਹੀ ਵੇਖੋ। (ਸਾਰੇ ਹਸਣ ਲਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ)। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਲੱਸੀ ਤੇ ਸਾਗ ਨਿਆਮਤ ਨੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਸਾਗ ਤੋੜ ਲਿਆਏ ਤੇ ਲੱਸੀ ਮੰਗ ਲਿਆਏ। ਕੱਲ੍ਹ ਦੀ ਮੇਰੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਕਹਿ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਖੰਡ ਹੁਣ ਤਕ ਸੱਤ ਰੁਪਏ ਵਿਚ ਰਹੀ ਸੀ ਮੇਰੇ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਬਣਦਿਆਂ ਹੀ ਪੌਣੇ ਸੱਤ ਰੁਪਏ ਹੋ ਗਈ ਏ।

ਦੇਨੀ ਦੇਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਲੀਡਰ ਜੀ ਦੇ ਕੰਨ ਵਿਚ ਕੁਝ ਕਿਹਾ। ਫਿਰ ਆਪ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ "ਅੱਜ ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਉਥੇ ਮੇਰਾ ਪਹੁੰਚਣਾ ਤੁਹਾਡੇ ਭਲੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਏ ਕੋਈ ਵਜ਼ੀਰੀ ਵਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲ ਜਾਏ। ਫਿਰ ਮੈਂ ਆਪ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਕਰ ਸਕਾਂਗਾ। ਚੰਗਾ ਫਿਰ ਇਕ ਵਾਰ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਫਿਰ ਪੰਨਵਾਦ। ਬੀਮਾਰ ਹੋਣ ਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਾ ਭੁੱਲ ਜਾਣਾ!"

ਇਥੇ ਜਿਹੜੇ ਮੁਹੱਲੇ ਵਿਚ ਉਹ ਆ ਟਿਕੀਆਂ ਉਸ ਵਿਚ ਬਹੁਤੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਸੰਗੀਤ ਆਮ ਵਜਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਬੇਗਮ ਅਖਤਰ ਬਾਰੀਆਂ 'ਚ ਝਾਤੀਆਂ ਮਾਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ। ਉਸ ਅੰਦਰ ਗਾਇਕੀ ਨਾਲ ਮੋਹ ਫਿਰ ਤੋਂ ਜਾਗ ਪਿਆ। ਉਹ ਗਾਉਣਾ ਸਿਖਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਅੰਮੀ ਦੇ ਖਹਿੜੇ ਪੈ ਗਈ। ਮਾਂ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਗਾਉਣਾ ਵਜਾਉਣਾ ਇਜ਼ਤਦਾਰ ਪੇਸ਼ਾ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਅਖੀਰ ਬੇਗਮ ਅਖਤਰ ਨੂੰ ਉਸਤਾਦ ਅਤਾ ਮੁਹੰਤ ਖਾਂ ਕੋਲ ਸਿਖਣ ਲਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਉਸਦੀ ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਲਗਨ ਰੰਗ ਲਿਆਈ। ਉਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਤੇ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿਚ ਖੁਪਤਰੀ ਆਉਂਦੀ ਗਈ। ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਬੇਗਮ ਅਖਤਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਦੀ ਹਵਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣ ਦਿਤੀ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨੀਂ ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਭਿਆਨਕ ਭੂਚਾਲ ਆ ਗਿਆ। ਪੀੜਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਵੇਖਕੇ ਬੇਗਮ ਅਖਤਰ ਦਾ ਦਿਲ ਪਿਘਲ ਗਿਆ ਤੇ ਉਹਨੇ ਦੁਖੀਆਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਲਈ ਇਕ ਸਮਾਗਮ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਉਂਤ ਬਣਾ ਲਈ। ਸਮਾਗਮ ਕੀ ਹੋਇਆ — ਕਲਕੱਤੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਬੇਗਮ ਅਖਤਰ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਇਕ ਅਚੰਬਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਇਸ ਪਹਿਲੇ ਜਨਤਕ ਪਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਮਿਸਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਮਿਲੀ। ਉਹਦਾ ਹੌਂਸਲਾ ਦੂਣਾ ਹੋ ਗਿਆ ...

ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਜਾਦੂ ਕਰਦੀ ਉਹ ਖੁਦ ਕਿਸੇ ਦੀ ਟੂਟੇਹਾਰੀ ਨਜ਼ਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਈ। ਘਟਨਾ ਇਉਂ ਹੋਈ ਇਕ ਬੰਦਾ ਬੇਗਮ ਅਖਤਰ ਦੇ ਹਰੇਕ ਪਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਪੁਜਦਾ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮੁਹਰੇ ਬੈਠਾ ਝੂਮਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਉਹ ਵਾਰ ਵਾਰ ਇਕ ਗਜ਼ਲ "ਕੋਇਲੀਆ ਮਤ ਕਰ ਪੁਕਾਰ" ਦੀ ਫਰਮਾਇਸ਼ ਕਰਦਾ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਬੇਗਮ ਅਖਤਰ ਨੂੰ ਉਹ ਚੰਗਾ ਚੰਗਾ ਲਗਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਉਸਦੇ ਨਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਕ ਦਿਨ ਉਸ ਨੇ ਪਰੋਗਰਾਮ ਪਿਛੋਂ ਉਸਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਭੁਲਾ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਅਤਾ ਪਤਾ ਪੁੱਛਿਆ। ਉਹ ਬੰਦਾ ਇਕ ਵਕੀਲ ਸੀ — ਇਸ਼ਤਿਆਕ ਅਹਿਮਦ ਅੱਥਾਸੀ। ਜਦੋਂ ਗੱਲ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਅਗਾਂਹ ਵਧੀ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਤਾਂ ਸ਼ਾਦੀ ਸ਼ੁਦਾ ਸੀ ਤੇ ਬਾਲ ਬੱਚੇ ਦਾਰ ਸੀ। ਬੇਗਮ ਅਖਤਰ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਲ ਜਿਹਾ ਪਿਆ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਹੱਥ ਪਿਛੇ ਖਿੱਚ ਲਿਆ।

ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਉਹ ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਪੈਰ ਜਮਾਉਣ ਲਈ ਬੰਬਈ ਆ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਲਖਨਊ ਭੁੱਲਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਇਕ ਦਿਨ ਇਕ ਫਿਲਮ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਗੈਰੋ ਅਸ਼ਰਫ ਖਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਪੀਰ ਬਾਬਾ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ। ਪਰ ਬਾਬਾ ਲਾਹੌਰੋਂ ਤਸ਼ਰੀਫ਼ ਲਿਆਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੋਲਾਂ ਨੇ ਅਖਤਰ ਨੂੰ ਬੇਹੱਦ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਅੰਦਰੋਂ ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਚਮਕ ਦਮਕ ਦਾ ਮਹਿਲ ਚਕਨਾ ਚੂਰ ਹੋਣ ਲੱਗਾ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਸਭ ਛੱਡ ਕੇ ਫੇਰ ਤੋਂ ਇਕ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ ਬਣ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ। ਕੁਦਰਤੀ ਹੀ ਉਸਦੀ ਇਹ ਇੱਛਾ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ਼ਤਿਆਕ ਅਹਿਮਦ ਅੱਥਾਸੀ ਦੀ ਬੀਵੀ ਅਚਾਨਕ ਚਲ ਵਸੀ ਤੇ ਉਹਨੇ ਬੇਗਮ ਅਖਤਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਦੂਜੀ ਬੀਵੀ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾ ਲਿਆ।

ਸ਼ੁਰੂ ਘਰ ਉਸਦੇ ਸ਼ੌਂਕ ਦਾ ਸਾਹ ਘੁਟਣ ਲਗ ਪਿਆ। ਘਰ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਇਸ ਵਿਆਹ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਨ। ਉਹ ਗੱਲਾਂ ਗੱਲਾਂ 'ਚ ਬੇਗਮ ਅਖਤਰ ਨੂੰ ਮਿਹਨੇ ਮਾਰਦੀਆਂ। ਬੇਗਮ ਅਖਤਰ ਨੇ ਘਰ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਕਾਰਨ ਗਾਉਣਾ ਛੱਡ ਦਿਤਾ। ਉਸ ਦੇ ਕਦਮ ਸਿਰਫ਼ ਚੁਲ੍ਹੇ ਚੌਂਕੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋ ਗਏ। ਪੂਰੇ ਸੱਤ ਵਰ੍ਹੇ — ਗਾਉਣਾ ਉਸ ਲਈ ਅਜਨਬੀ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ ਪਰ ਉਸਦੇ ਖਾਵੇਂ ਨੇ ਉਸਦੇ ਦਰਦ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸਦਿਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਫੇਰ ਤੋਂ ਗਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰੇਰਿਆ। ਪੂਰੇ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਰੇਡੀਓ ਲਖਨਊ ਦੇ ਸਟੂਡੀਓ 'ਚ ਉਸੇ ਪੁਰਾਣੇ

(ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 7 ਤੇ)

FRIENDS AUTO BODY & PAINTING LTD.

5605 BYRNE RD. BURNABY, B.C.

Burnaby Auto Auction Building

PH. 430-4233

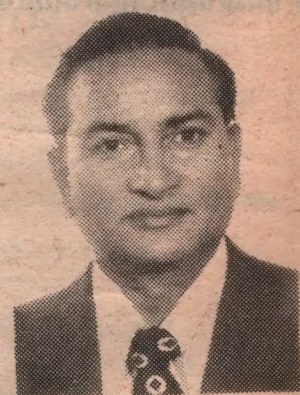
- I. C. B. C. JOB
- FREE ESTIMATES
- FREE COURTESY CAR
- RUST REPAIRS
- FIBRE GLASS OR CUT OUT WORK

15 Years Exp

YOU NEVER KNOW
UNLESS YOU TRY

VISIT OR CALL

MR. GURU

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਹਰੀਜਨ ਵਿੰਗ ਵਲੋਂ ਬਰਨਾਲਾ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ 'ਚ ਭਰੋਸਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਇਥੇ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਤੇ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੰਗ ਦੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਣ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ “ਅਕਾਲੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਗਵਾਈ ਦੇਣ ਦੇ ਰਹਿਣ”

ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸ. ਬਰਨਾਲਾ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੀ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਤਾਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਤੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਿੰਗ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਪੰਨਾ ਸਿੰਘ ਗੁਲਸ਼ਨ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਤੇ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੰਗ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਕਾਂਡਲਾ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਨੇ ਜਦੋਂ ਸ. ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਹਿਣ ਬਾਰੇ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਤਾਤੀਆਂ ਦੀ ਗੂੰਜ ਵਿਚ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਮਤੇ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਤੇ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਵਜ਼ਾਰਤ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਤੇ ਬੋਰਡਾਂ ਵਿਚ ਯੋਗ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ. ਬਰਨਾਲਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਹਰੀਜਨਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਤਮ ਨਿਰਭਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ 25 ਵੀਸਦੀ ਗੇਜ਼ਟਵੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸ਼੍ਰੀ ਕਾਂਡਲਾ ਨੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ “ਸਹਿਕਾਰੀ ਲੈਂਡ ਓਨਿੰਗ” ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਹੇਠ ਸਾਰੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕੀਮਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਦਿਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ 25 ਹਜ਼ਾਰ ਤਕ ਦੇ ਸੂਦ ਰਹਿਤ ਕਰਜ਼ੇ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਹਰੀਜਨਾਂ ਨੂੰ ਪੀਲੇ ਕਾਰਡ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸ. ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਕਾਂਡਲਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿੰਗ ਦੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਸ. ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਮਾਧੋ ਸਿੰਘ, ਸ. ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿਲਗਾ ਤੇ ਪੁਸ਼ਪਇੰਦਰ ਕੌਰ ਮਜ਼ਬੂਰ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ ਬਾਰੇ ਸਹੀ ਸੂਚਨਾ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਮੇਟੀ ਕਾਇਮ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ, ਜ਼ਮਾਨਤਾਂ ਉੱਤੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋਏ ਅਤੇ ਰੂਪੋਸ਼ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਠੀਕ ਠੀਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਚਾਰ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਹੋਮ ਗਾਰਡ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ. ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਤਰਫ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪਨੂੰ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਘੁਮਣ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸ. ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਘੁਮਣ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਤਰਜਮਾਨ ਸ. ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਦੌਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਡਰੋਂ ਰੂਪੋਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰ ਕੇ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਬੈਂਸ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁਲਿਸ ਬੈਂਸ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ।

ਤਰਜਮਾਨ ਨੇ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਦਿਤੀ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਦੌਸ਼ ਵਿਚ ਕਈ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਬਰਤਰਫ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪੁਲੀਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਡੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤਕ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਬਹਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਦ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਵਾਰਾਂ ਦੀ ਮਾਲੀ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖਰਾਬ ਹੈ। ਸ.

— ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਗਿਆਨੀ ਚੈਲ ਸਿੰਘ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੀ ਚੁਕਾਉਂਦੇ ਹੋਏ।

ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਨਵੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਵਣਜ ਮੰਤਰੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਰਾਜਪਾਲ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਵਣਜ ਮੰਤਰੀ ਥਾਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਖੁਰਸ਼ੀਦ ਆਲਮ ਖਾਨ ਕੇਂਦਰੀ ਵਣਜ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਉੱਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿਣਗੇ, ਪਰ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸ ਸਿਰਫ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਅਜ਼ਾਦ ਚਾਰਜ ਰਹੇਗਾ। ਬਾਕੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਵਿਚ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੰਗੇ ਕੰਮ ਦੇ ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਇਨਾਮ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਦਾ ਹੋਰ ਬੋਝ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਇਕ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਅਸਾਮ ਚੋਣਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ ਉੱਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਸਥਿਤੀ ਕਾਬੂ ਹੋਣ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਸਥਿਰ ਹੈ।”

ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਪਿੱਛੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਖੇਪ ਜਿਹੇ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੇਤਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਰਹੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣ। ਖਬਰ ਏਜੰਸੀ “ਯੂ. ਐਨ. ਆਈ” ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਵਿਚ ਕੈਬਨਿਟ ਪੱਧਰ ਦੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧ ਕੇ 16 ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਕਾਬਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ

ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਇਕ ਚਤੁਰ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਅਤੇ ਕਾਬਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਮੁੱਢ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਸਗੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਵਿਚ ਵੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ।

ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਜੋ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਵੀ ਹਨ, ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਬਹਾਲ ਹੀ ਨਾ ਕਰੇ ਸਗੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਵੀ ਕਰੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕਰਨ ਕਿ ਉਹ ਚਾਰ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ।

“ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇ”

ਪਟਿਆਲਾ — ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਹਿਤ ਉਪਰ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਈ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਛੇਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇਕ ਪੀਰੀਅਡ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

‘ਸੰਯੁਕਤ’ ਦਲ ਵਲੋਂ ਟੋਹੜਾ ‘ਤੇ ਦੌਸ਼

ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ — ‘ਸੰਯੁਕਤ’ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੋਹੜਾ ਉਪਰ ਗੰਭੀਰ ਦੌਸ਼ ਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਾਰੀ ਗਤਬਤ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਹਮਪੁਰਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪਾਰਟੀ ਸਕੱਤਰ ਸੁਰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਟੋਹੜਾ “ਮੋਕਾਪ੍ਰਸਤ” ਅਤੇ “ਸਵਾਰਥੀ” ਹਨ ਤੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ‘ਬਦਲ’ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਿੰਦੂ-ਸਿੱਖ ਤਣਾਅ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਥੇਦਾਰ ਟੋਹੜਾ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ।

ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ

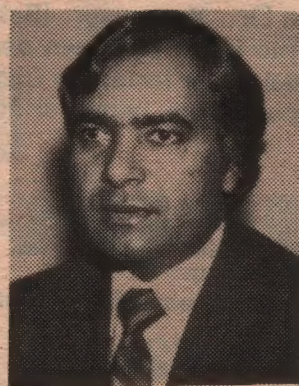
ਲੁਧਿਆਣਾ — ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ਼੍ਰੀ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਕੁਝ ਡਾਕਟਰਾਂ ਤੇ ਪੈਰਾ-ਮੈਡੀਕਲ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰ ਪਾਇਆ।

ਧੜਕਣੇ ਰੁਕਣੇ ਸੇ ਅਫ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਮਰ ਜਾਤੇ
ਸਾਂਸ ਥਮ ਜਾਨੇ ਸੇ ਐਫ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਮਰ ਜਾਤੇ।
ਹੱਟ ਜਮ ਜਾਨੇ ਸੇ ਫ਼ਫ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਮਰ ਜਾਤੇ।

ਸਾਹਿਰ ਲੁਧਿਆਣਵੀ

United Realty Ltd.

3879 Oak Street, Vancouver, B.C. V6H 2M6

Malkit Dhami,
M.A. (Eco.)

■ BUYING
■ SELLING

Free Evaluation For Your
Property Call Any Time
Without Any Obligation

Bus. 736-3831 or Res. 434-8548
Pager— 524-8581, +2229

Non-smokers

pay less
for insurance.

MOHINDAR SINGH GILL Suite 1206,
B. Comm., M.B.A., C.G.A. 4330 Kingsway,
Life Underwriter Burnaby, B.C.

Ph. Off. 430-0455
Ph. Res. 433-1684

SunLife
OF CANADA

Get your life in shape.

Mohindar Singh
Gill

ਖਿਡੌਣੇ-ਹਥਿਆਰ 'ਅਸਲੀ ਮਕਸਦ' ਵਲ ਪਰੇਰਨਾ

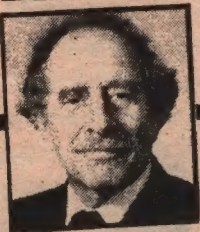
ਹੈਰੀ ਰੈਂਕਨ

ਇਹ ਖਿਡੌਣਾ ਅਜ ਇਕ ਖੇਡ ਹੈ ਪਰ ਕੋਲ ਇਹ ਹਥਿਆਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜ ਕੋਲ ਕ੍ਰਿਸਮਿਸ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਮਾਰਕਿਟ ਵਿਚ ਐਨੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਰਗੇ ਖਿਡੌਣਿਆਂ ਦਾ ਆਵਾਜ਼ਾ ਇਕ ਸੁਭਾਵਕ ਗਲ ਨਹੀਂ। ਇਹਨਾਂ ਖਿਡੌਣੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਉਡਾ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਵਿਖੇਰਨ ਦਾ ਸਵਾਗ ਰਚਨਾ ਆਦਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਕ 'ਆਨੰਦਮਈ' ਖੇਡ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਜੰਗੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਰੂਪੀ ਖਿਡੌਣਿਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮੁਖ ਤੌਰ ਤੇ ਵੱਡੇ ਵਪਾਰੀ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਅਮਰੀਕਨ ਵੱਡੇ ਵਪਾਰੀ ਹਨ। ਇਹ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਦੋੜ ਵਿਚ ਸਮਰਥਨ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਹਥਿਆਰ ਰੂਪੀ ਖਿਡੌਣੇ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬੜੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਦੂਸਰੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਖਿਡੌਣੇ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਮਿਲਵਰਤਨ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਸਾਰੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਅਤੇ ਕੌਮਾਂ ਵਿਚ ਦੋਸਤੀ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਹਥਿਆਰ ਰੂਪੀ ਖਿਡੌਣੇ ਇਹ ਸਿਖਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਮਾਰ ਦੇਣਾ ਹੀ ਠੀਕ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਇਕ ਸਚਾਈ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਖਿਡੌਣੇ ਬਣਾਉਣਾ ਇਕ ਸੋਚ ਸਮਝੀ ਚੋਣ ਹੈ। ਛੋਟੇ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਚੰਗੇ ਖਿਡੌਣੇ ਜਿਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੱਚੇ ਚੰਗੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿਖਿਆਦਾਇਕ ਗੱਲਾਂ ਸਿਖਦੇ ਹਨ ਵੀ ਮਾਰਕਿਟ ਵਿਚ ਹਨ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਐਨੇ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਵੱਡੇ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਸਕਣ।

Harry Rankin

ਪੰਜਾਬੀ ਰੂਪ :

ਇਕਬਾਲ ਕਾਹਲੋਂ

ਮੁਲ ਲੇਖਕ — ਹੈਰੀ ਰੈਂਕਨ
ਆਲਡਰਮੈਨ ਵੈਨਕੂਵਰ

ਬੱਚੇ ਜੋ ਲੜਾਈ ਵਾਲੇ ਖਿਡੌਣਿਆਂ ਨਾਲ ਖੇਡਦੇ ਹਨ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਦੋ ਧੜਿਆਂ 'ਦੋਸਤ' ਭਾਵ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਭਾਵ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿਚ ਵੰਡੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੀ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ 'ਬੁਰੇ ਰਾਜ' ਦਾ ਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਬਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਜੰਗੀ-ਖਿਡੌਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਅਵਸਥਾ ਵਲ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਮਝਣ ਲਗ ਜਾਂਦੇ ਕਿ ਜੰਗ ਰੋਕੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਸਾਰੇ ਸਿੱਧਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਜੰਗੀ ਖਿਡੌਣਿਆਂ ਦੇ ਅੰਧਾਧੁੰਦ ਉਤਪਾਦਨ ਵਾਰੇ ਚਿੰਤਾਤੁਰ ਹਨ। ਕੋਂਸਲ ਆਫ ਯੂਰਪ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀਨ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਨੇ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਜੰਗੀ ਖਿਡੌਣਿਆਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹਨ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਦਮ ਯੂਰਪੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਹਨ। ਇੰਗਲੈਂਡ, ਅਮਰੀਕਾ, ਅਸਟਰੇਲੀਆ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਚਿੰਤਾਤੁਰ ਗਰੁਪਾਂ ਨੇ 30 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਜੰਗੀ ਖਿਡੌਣਿਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੰਟਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਡੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਮਨਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਗਰੁਪ ਹਨ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ PAX CHRISTI CANADA, VOICE OF WOMEN AND

THE CANADIAN COLITION AGAINST VIOLENT ENTERTAINMENT.

ਇਸ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਬੀ. ਸੀ. ਵਿਚਲੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ 19 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਐਕਸ਼ਨ ਲੈਣ ਦਾ ਅਨੁਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਵੀ ਯੂਰਪੀਨ ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮਤੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਕੌਂਸਲ ਵਿਚ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੰਗੀ-ਖਿਡੌਣੇ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਝਗੜੇ ਨੂੰ ਲੜਾਈ, ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਰਾਹੀਂ ਹਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।" ਇਹ ਮਤਾ ਅਨੁਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਮਾਪਿਆਂ, ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਖਿਡੌਣਿਆਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਮਾਰੂ ਖਿਡੌਣਿਆਂ ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਵਿਚ ਘਿਰੇ ਹੋਏ ਹਨ ਚੰਗੇ ਉਸਾਰੂ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਖਿਡੌਣਿਆਂ ਵਲ ਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਡੈਨੀਗੋਸ਼ਨ ਦੇ ਕਹਿਣ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜੰਗੀ ਹਥਿਆਰ ਰੂਪੀ ਖਿਡੌਣੇ ਵੇਚਕੇ "ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਭਰਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦਾ ਹਲ ਲੜਾਈ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿੰਨਾ ਦੁਖਦਾਈ ਸੋਚ ਅਤੇ ਕਲਪਿਤ ਵਿਚਾਰ ਹੈ।"

ਸਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਰੈਜ਼ੋਲੂਸ਼ਨ ਇਕ ਚੰਗੀ ਗਲ ਹੈ ਪਰ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਕਦਮ ਹੋਰ ਅਗੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਲੋਕਲ ਐਮ. ਪੀਜ਼ ਨੂੰ ਇਹ ਲਿਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਜੰਗੀ ਖਿਡੌਣਿਆਂ ਦੇ ਬਣਾਉਣ ਵੇਚਣ ਅਤੇ ਬਾਹਰੋਂ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ। ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਟੋਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਖਿਡੌਣਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸ਼ੈਲੀ ਉੱਤੇ ਨਾ ਰਖਣ ਜੋ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਤਾਂ ਦਸ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਪਾਰ ਘਟੇਗਾ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ 'ਨਾਰਾਜ਼'

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — (ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ) — ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਨਾਰਾਜ਼ ਹਨ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਦੀ ਰਾਜ ਦੇ ਐਕਟਿੰਗ ਰਾਜਪਾਲ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਤੋਂ 'ਚਿਨਾ ਚਿਰ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿਤੀ ਜਦ ਤਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ. ਬੀ. ਚਵਾਨ ਨਾਲ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲਈ। ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਪੱਤਰ ਲੈ ਕੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦਾ ਜਾਇੰਟ ਸੈਕਟਰੀ ਬੀ. ਐਸ. ਐਫ. ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਪੁਣੇ ਪਹੁੰਚਾ ਜਿਥੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਗਏ ਹੋਏ ਸਨ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਸ਼੍ਰੀ ਓ. ਪੀ. ਮਹਿਰਾ 3 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਕਿਟਾਇਰ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਲਈ ਐਕਟਿੰਗ ਰਾਜਪਾਲ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ।

ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਕੈਬਨਿਟ ਸੈਕਟਰੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਹਿ ਸਕੱਤਰ ਨਾਲ ਫੋਨ ਉੱਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਉਦੋਂ ਕਰਵਾਉਣੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਬੰਬਈ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ ਰਵਾਨਾ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਹੁਣ 5 ਨਵੰਬਰ ਤਕ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜਧਾਨੀ ਪਰਤਣ ਤਕ ਉਡੀਕ ਕਰਨ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਸਾਫ ਸਾਫ ਕਹਿ ਦਿਤਾ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਬੀ. ਐਸ. ਐਫ. ਦਾ ਜਹਾਜ਼ ਵਰਤ ਕੇ ਦੋ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਪਿਛੋਂ ਐਕਟਿੰਗ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਬਾਰੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ। ਇਥੇ ਇਹ ਚੇਤੇ ਕਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਮਈ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਮਾਊਂਟ ਆਬੂ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਦੌਰੇ ਨੂੰ ਵਿਚੇ ਛੱਡ ਕੇ "ਕੁੱਝ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲ ਲਈ" ਤੁਰਤ ਰਾਜਧਾਨੀ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਰਾਜਧਾਨੀ ਪਰਤੇ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਜ਼ਾਰਤ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਲਈ ਨਵੇਂ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਉਣ ਦੀ ਰਸਮ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸੌਂਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵੀ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋਏ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਏ ਸੌਂਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੇਂਦਰੀ ਕੈਬਨਿਟ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਹੀਂ ਦਿਤੀ। ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਤਾਜ਼ਾ ਦੌਰਾ ਅਕਤੂਬਰ 1984 ਵਿਚ ਮੋਰੀਸ਼ਸ, ਦੱਖਣੀ ਯਮਨ ਤੇ ਉਤਰੀ ਯਮਨ ਲਈ ਸੀ।

...ਯਹ ਟੋਰੀ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ...

...ਯਹ ਟੋਰੀ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ...

ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ : ਬਾਬਾ

ਮੋਗਾ — "ਸੰਯੁਕਤ" ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਐਕਟਿੰਗ ਕਨਵੀਨਰ ਬਾਬਾ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਜਾਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਸਿੱਖ ਯੁਵਕਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁਤਾਲਫਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਯੁਵਕਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇ। ਮੋਗਾ ਨੇੜੇ ਪਿੰਡ ਕਪੂਰੇ ਵਿਚ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਆਯੋਜਿਤ ਇਕ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਬਾਬਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਅਗਸਤ ਮਹੀਨੇ ਹੋਈਆਂ ਭਾਰੀ ਬਾਰਸ਼ਾਂ ਕਾਰਨ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੌਖਿਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਬਾਪੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਾ ਕਰਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲਾ ਤਜਰਬਾ ਇਹੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਸਵਰਗੀ ਮੰਤਰ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਦੇ ਭਰਾ ਭਾਈ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਨੇ ਵੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਨ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਨ ਦੇ "ਸੰਯੁਕਤ" ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਦੱਸਿਆ।

"ਸੰਯੁਕਤ" ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਨ ਵਿਚ ਖਜ਼ਾਨਾ ਮੰਤਰੀ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਰਵੀਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਰਤੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਲਈ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਬਰਮਲ ਪਲਾਂਟ ਦਾ ਤੀਜਾ ਯੂਨਿਟ ਚਾਲੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਿਜਲੀ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਚੌਥਾ ਯੂਨਿਟ ਵੀ ਛੇਤੀ ਹੀ ਚਾਲੂ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ।

AMIN ON MARINE

Canada's autosales leader, now invites you at 86 S.E. Marine Dr. Vancouver [Between Main & Cambie] to make your own deal for any make or model of car including Cadillac, Chevrolet, Oldsmobile, any import or domestic car

dueck

CHEVROLET-OLDSMOBILE-CADILLAC LTD.

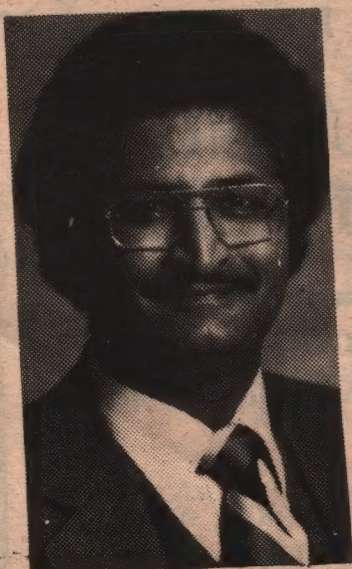
86 SE Marine Dr., [between Main & Cambie]

Ph: 324-7222

Res.: 433-1681

Pager 687-7711 Pager #2122

DUECK CHEVROLET OLDSMOBILE CADILLAC LTD.

AMIN LADHA

ਭਾਰਤ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਹੈ? East West Travel Ltd.

ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਾਂ

ਸਾਥੋਂ ਹਰ ਏਅਰਲਾਈਨ ਦੀਆਂ ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।

Special for India, Pakistan, Fiji and West Indies.

Mike Brar

ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਨੇ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਟਿਕਟਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਈਸਟ ਵੈਸਟ ਟਰੈਵਲ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਜਿਥੇ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਸਭ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮਲਕੀਤ ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ

Ph.(403)235-3661

5320 - 8th AVE. S.E. CALGARY, ALTA T2A 4L7

ਪੱਖੀ ਪੰਗਤਾਂ ਟਾਲੀ

ਗਿਆਨ ਕੌਰ

ਅੱਗੇ ਜਦ ਵੀ ਅਸੀਂ ਟੀ. ਵੀ. ਲਗਾਉਂਦੇ ਤਾਂ ਬੱਟ ਦਾਦੀ ਮਾਂ ਕਹਿ ਦਿੰਦੀ, "ਵੇ ਬੰਦ ਕਰੋ ਇਹਨੂੰ ਕੀ ਟੈਂ ਟੈਂ ਲਾਈ ਹੋਈ ਆ। ਸਿਰ ਖਾ ਲਿਆ ਇਹਨੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਾਂ ਸ਼ਰਮ ਹੀ ਲਾਹ ਸੁੱਟੀ, ਕਿੱਦਾਂ ਧੀਆਂ ਬੇਟਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਜੱਫੀਆਂ ਪਾਉਂਦੇ ਆ, ਮੂੰਹ ਚੁੰਮਦੇ ਭੋਰਾ ਸ਼ਰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।" ਪਰ ਅਜ ਜਦ ਗੀਤ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ, "ਲੇ ਦੇ ਮੇਨੂੰ ਮਖਮਲ ਦੀ ਪੱਖੀ ਪੰਗਤਾਂ ਵਾਲੀ" ਤਾਂ ਬੱਟ ਦਾਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੀਰਤੀ ਖਿੱਚ ਕੇ ਟੀ. ਵੀ. ਦੇ ਮੁਹਰੇ ਕਰ ਲਈ। ਉਹ ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਗੀਤ ਸੁਣ ਰਹੀ ਸੀ ਤਿਉਂ ਤਿਉਂ ਦਾਦੀ ਮਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਲਾਲੀ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਗੀਤ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਹਦੇ ਹੱਥ ਹਿੱਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਿਉਂ ਹੀ ਗੀਤ ਖਤਮ ਹੋਇਆ ਮਾਂ ਨੇ ਇਕ ਲੰਮਾ ਹੱਕਾ ਭਰਿਆ ਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ, "ਜਿੱਧਰ ਗਈਆਂ ਬੇੜੀਆਂ ਉਧਰ ਗਏ ਮਲਾਹ।"

ਮਾਂ ਦਾ ਹਾਉਕਾ ਸੁਣ ਕੇ ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ, "ਕਿਉਂ ਮਾਂ ਤੋਰੀਆਂ ਬੇੜੀਆਂ ਕਿੱਥੇ ਚਲੇ ਗਈਆਂ?" ਮਾਂ ਨੇ ਮੇਰਾ ਸੱਚਾ ਹਲੂਣਿਆ ਕਿਹਾ, "ਪਹਿਲਾਂ ਇਹਨੂੰ ਮੁਰਤਾਂ ਵਾਲੇ ਰੋੜ੍ਹੇ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਫੇਰ ਦੱਸਦੀ ਆ ਤੇਨੂੰ ਪੰਗਤਾਂ ਵਾਲੀ ਪੱਖੀ।"

ਜਿਉਂ ਹੀ ਮੈਂ ਟੀ. ਵੀ. ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਦਾਦੀ ਮਾਂ ਮੇਰੇ ਸੱਚੇ ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ, "ਧੀਏ, ਭਲੇ ਸਨ ਸਾਡੇ ਜਮਾਨੇ ਜਦ ਧੀਆਂ ਬੇਟਾਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਸਾਂਝੀ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ, ਵਹੂਟੀਆਂ ਤੇ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਸਵੇਰ ਦਾ ਕੰਮ ਧੰਦਾ ਕਰ ਕੇ ਜੇਨ ਹਾੜ੍ਹ ਦੇ ਤਪਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲੰਮੀਆਂ

ਦੁਪਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਕੱਠੀਆਂ ਹੋ ਕੇ ਬੈਠਦੀਆਂ। ਉਦੋਂ ਪੜ੍ਹਾਈਆਂ ਲਿਖਾਈਆਂ ਦਾ ਜਮਾਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰਿਵਾਜ ਸੀ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਚਰਖੇ ਡਾਹੁਣ, ਫੁਲਕਾਰੀਆਂ ਕੱਢਣ, ਦਰੀਆਂ ਬੁਣਨ ਤੇ ਪੱਖੀਆਂ ਕੱਢਣ ਦਾ। ਕੁੜੀਆਂ

ਜਿੱਥੇ ਪੱਖੀਆਂ ਤੋਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਉੱਥੇ ਸੇਵਾ ਭਾਵ ਦਾ ਮੁਹਾਂਦਰਾ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਦਿਖਾਇਆ

ਜਾਂਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਪੱਖੇ ਤੇ ਕੁਲਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਹੁੰਦੇ। ਗਰਮੀ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਪੱਖੇ ਕੱਢ ਕੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਫੌਜ ਵਿਚੋਂ ਛੁੱਟੀ ਕੱਟਣ ਆਏ ਮਾਗੇ ਨੂੰ ਪਤਨੀ ਕੋਲ ਬੈਠ ਕੇ ਪੱਖੀ ਝੱਲਦੀ ਤੇ ਵਿਛੜੇ ਵਿਚ ਕੱਟੇ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਹਾਲ ਪੱਖੀ ਦੀ ਠੰਢੀ ਹਵਾ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਦੇ ਦਿਲ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੀ। ਘਰ ਆਏ ਚੁਆਈ ਨੂੰ ਕੱਠੀਆਂ ਹੋਈਆਂ

ਸਾਲੀਆਂ ਪੱਖਾ ਝੱਲਦੀਆਂ ਤੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਖੌਲ ਕਰਦੀਆਂ। ਸ਼ਹਿਰੀ ਆਈ ਭੈਣ ਵੀਰ ਕੋਲ ਬਹਿ ਕੇ ਪੱਖਾ ਝੱਲਦੀ ਉਸ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਦੁਖ ਸੁਖ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦੀ। ਮੰਦਰਾਂ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਸਾਧਸੰਗਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵੀ ਪੱਖਾ ਝੱਲ ਕੇ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ।

ਕੁੜੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਸਮੇਂ ਹੋਰ ਭਾਵੇਂ ਛੱਤੀ ਸੌ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਪਰ ਜੇ ਵਿਚ

ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਦੀਆਂ ਪੱਖੀਆਂ ਨਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਤਾਂ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਸਚਿਆਰੀ ਨਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਮੇਲਿਆਂ ਤੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਜਿੱਥੇ ਹੱਥੀਆਂ ਤਾਂ ਵੰਗਾਂ ਚੁੜੀਆਂ, ਪਰਾਂਦੇ ਤੇ ਮੱਲੀ ਮਹਿੰਦੀ ਖਰੀਦਦੀਆਂ ਉੱਥੇ ਪੱਖੀਆਂ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਪੱਖੀਆਂ ਦੀਆਂ ਡੰਡੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰ ਖਰੀਦਦੀਆਂ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਉਹ ਕੱਪੜੇ ਤੇ ਕੱਢ ਕੇ ਜਾਂ ਕਰੋਸ਼ੀਏ ਨਾਲ ਬੁਣ ਕੇ ਤਾਣਾ ਤਣ ਕੇ, ਮੋਰ ਦੇ ਖੰਭ ਜੋੜ ਕੇ ਜਾਂ ਕਣਕ ਦੀਆਂ ਨਾਲੀਆਂ ਨਾਲ ਪੱਖੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਜੜਦੀਆਂ ਤੇ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਦੀਆਂ ਝਾਲਰਾਂ ਲਗਾਉਂਦੀਆਂ।

ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀਆਂ, ਮੇਲਿਆਂ ਤੇ ਪ੍ਰਾਹੁਣ-ਚਾਰੀ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਪੱਖੀਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪਿੱਤਰਾਂ ਤੀਕ ਰਹਿੰਦੀ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਦੇ ਮਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਜੇਨ ਹਾੜ੍ਹ ਦੀ ਇਕਾਦਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਪੰਡਤਾਂ ਨੂੰ ਖਰਬੁਜ਼ੇ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਘੜੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਉੱਥੇ ਨਾਲ ਪੱਥੇ ਤੇ ਬੈਂਤ ਦੀਆਂ ਪੱਖੀਆਂ ਵੀ ਮਣਸੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਤਾਂ ਕਿ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਸਵਰਗ ਵਿਚ ਗਮੀ ਨਾ ਪੈ।

ਦਾਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਪੰਗਤਾਂ ਵਾਲੀ ਪੱਖੀ ਦਾ ਹਾਲ ਸੁਣਾਉਂਦਿਆਂ ਫਿਰ ਇਕ ਲੰਮਾ ਹਾਉਕਾ ਲੈ ਕੇ ਕਿਹਾ, "ਸਮਾਂ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਦੇ ਤੌਰ ਤਰੀਕੇ ਬਦਲ ਗਏ, ਚਾਲ ਢਾਲ ਬਦਲ ਗਈ, ਰਾਮ ਰਿਵਾਜ ਬਦਲ ਗਏ ਉੱਥੇ ਪੱਖੀਆਂ ਤੇ ਪੱਖੀ ਵੀ ਬਦਲ ਗਏ।

ਹੱਥ ਪੱਖੀਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਮੇਨੂੰ ਤੋਰੇ ਬਾਬੇ ਦੀ ਗੱਲ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ ਐ ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੀ ਸੁਆਮੀ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪੱਖੀ ਮੁਹਰੇ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਸਿਰ ਹਿਲਾਉਂਦੀ।

ਉੱਚਲੇ ਕੁੱਤੇ ਤਰਸਦਾਰੇ

ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਸਿੱਠਣੀਆਂ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਘਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਸਾਡੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਇਹ ਅਮੁੱਲਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਕੀਮਤੀ ਨਗੀਨਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ ਪਰੋਖੇ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸਗੋਂ ਸਾਂਝੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਨੀ ਮੈਂ ਹੁਣ ਦੇਖਿਆ, ਬਾਰੀ ਦੇ ਉਹਲੇ ਵਜ਼ੀਰ ਖਲਾ। ਨੀ ਮੈਂ ਹੁਣ ਸੁਣਿਆ, ਲਾੜੇ ਦੀ ਅੰਮਾ ਦਾ ਯਾਰ ਖੜ੍ਹਾ। ਨੀ ਸੁਨਿਆਰ ਤੇਰਾ ਯਾਰ,

ਨੀ ਮੁਨਿਆਰ ਤੇਰਾ ਯਾਰ। ਨੀ ਮੁਨਿਆਰ ਲਿਆਵੇ ਚੁੜੀਆਂ, ਸੁਨਿਆਰ ਲਿਆਵੇ ਹਾਰ। ਨੀ ਪਹਿਨ ਮੇਰੀਏ ਪਿਆਰੀਏ, ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਯਾਰ।

ਜਿੱਥੇ ਲਾੜੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸਿੱਠਣੀਆਂ ਸੁਣਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਉੱਥੇ ਵਿਰੋਲਿਆਂ ਦੀ ਵੀ ਵਾਰੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਖਰੀਆਂ ਖਰੀਆਂ ਸੁਣਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਵਿਰੋਲਿਆਂ ਦੀ ਮਾਰ-ਮਾਰ, ਵੱਜ-ਵੱਜ ਸਿਰਫ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸਿਆਣਦਾ:-

ਕੁੜਮੋਂ ਕੁੜਮੀਂ ਵੀਹ ਵਾਰੀ, ਵਿਰੋਲੇ ਦੇ ਵਿੱਛ ਤੇ ਲੱਤ ਮਾਰੀ। ਕੁੜਮੋਂ ਕੁੜਮੀਂ ਵਰਤਣਕੇ, ਵਿਰੋਲੇ ਬੈਠੇ ਤਰਸਦਾਰੇ।

BUYING & SELLING

Farms—Home—Lots

& Commercial Properties

Bus. 877-1138

Pager 667-0868

KULDIP [KAL] RANGI

BEST CHOICE REALTY LTD.

1331 Kingsway, Vancouver, B.C. V5V 3E3

(24 HRS) PHONE: 877-1138

RES: 278-8320

Kuldip S. Jhand

WHEATON PONTIAC BUICK GMC LTD.

ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਬੇਦੋਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੇੜੀ ਜਿਹੀ ਡਾਢ੍ਹੀ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਅਸਾਨ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਤੇ ਕਾਰਾਂ ਲਓ

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਵੇਨਾਂ ਆਦਿ ਵੀ ਚੰਗੇ ਭਾਅ ਤੇ ਖ਼ੀਦਦੇ ਹਾਂ — ਇਕ ਵਾਰ ਦਰਬਨ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿਓ

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਝੰਡਾ
ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ

Bus. 526-2781

Res. 524-4137

Pager 687-7711 #7610

SUPER BUYS

325 - 12th St., New Westminster, B.C.

Woods Auto Body

530 Victoria St. NEW WESTMINSTER, B.C.

Collision Repairs & Painting

14 Year's experienced persons

We Serve :

■ Free Estimates ■ I.C.B.C. Claims ■ Rust Repairs
■ Glass installations

All work is guaranteed

Come and see

more information : Call

Gurdip [Gordy] Mutti

Ph. Bus. 521-6730

Res. 521-2184

BOMBAY SWEETS

& Restaurants

6556 - 6560 MAIN ST. VANCOUVER

Ph. 321-1414

874-5722

For Largest Variety in Indian Sweets

Delicious Indian food

ਸਾ ਰਿ ਤ ਦ ਰ ਪ ਟ

ਕਹਾਣੀ:

ਇਤਿਹਾਸ

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ੀ

“ਚੰਗੇ ਰਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆ ਕੇ ਬਾਓਂ ਰੋਕ ਲਈ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਕੋਈ ਚੁਹਾ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਕਮਰੇ ਅੰਦਰ ਵੱਡਾ ਸਕਦਾ ਏਸ ਅੰਨ੍ਹੀ ਖਿਲਕਤ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘ ਕੇ,” ਮੇਰੇ ਸਜਿਓਂ ਇਕ ਦਰਖਸ਼ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦੂਰ ਦਰਿਸ਼ਟੀ ਲਈ ਦਾਦ ਮੰਗੀ।

ਕਮਰਾ ਚੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਦਵਾ 30 ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸੀ।

“ਬਾਓਂ ਤਾਂ ਚੰਗੀ ਰੋਕ ਲਈ, ਪਰ ਉਹ ਕੌਣੀ ਕਿਥੇ ਐ?”

“ਜਰਾ ਕੁ ਦੰਦਾਂ ਵਿਚ ਜੀਭ ਘੁੱਟ, ਪਠੀਕੀ ਵੀ ਆ ਜਾਊ। ਉਹਦਾ ਬਿਆਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗਵਾਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੋਣੇ।”

ਕੁੜੀ, ਜਿਹਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਸ਼ਾਇਦ ਉਹੀ ਹੋਵੇ, ਜਿਹੜੀ ਬਾਹਰ ਇਹਾਤੇ ਵਿਚ ਬਾਣਾ ਸਦਰ ਦੇ ਇਚਾਰਜ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗੀ ਬੈਠੀ ਸੀ। ਕਿੱਲੇ ਨਾਲ ਸੰਘੀ ਜੋੜ ਕੇ ਬੰਨ੍ਹੇ ਵੱਡੀ ਜਿਹੀ।

“ਬਈ ਇਹ ਤੀਵੀਆਂ ਨੇ ਬੜੀ ਅੰਨ੍ਹੀ ਪਾ ਰਖੀ ਐ। ਆਪੇ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਹ ਜਾਂਦੇ ਧਰਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਛੋੜਦੀਆਂ ਹਨ ਘੋਰ ਆਪੇ ਪਿਛੋਂ ਬੁਰਕਣ ਬਹਿ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੀਲੂ ਨੇ ਠੀਕ ਹੀ ਕਿਹਾ ਸੀ, ‘ਹੱਸ ਹੱਸ ਲਾਉਂਦੀਆਂ ਯਾਰੀਆਂ ਰੋ ਰੋ...’”

“ਪੰਜੇ ਉਂਗਲੀਆਂ ਇਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਨਾਲੇ ਇਹ ਕੁੜੀ ਤਾਂ ਵਿਚਾਰੀ ਕਹਿੰਦੇ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਹੈ।”

“ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੀ, ਹੋਲਿਨ ਜਿਹਦੇ ਪਿਛੇ ਟਰਾਏ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਯੁੱਧ ਹੋਇਆ, ਨੌਂ ਹੀ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਸੀ, ਤੇ ਸਾਈਕ ਜਿਹਨੂੰ ਯੂਨਾਨ ਦਾ ਕਾਮਦੇਵ, ਈਰੋਸ ਆਪਣਾ ਦਿਲ ਦੇ ਬੈਠਾ, ਛੋਆਂ ਦੀ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲੋਂ ਤਾਂ ਵੱਡੀ ਹੋਊ।”

ਕਿੰਨੇ ਲੋਕ ਪੜ੍ਹ ਲਿਖ ਕੇ ਕੀ ਵਹਿਸ਼ੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਨਿਰੇ ਦਰਿਦੇ, ਮੈਨੂੰ ਦੁਖ ਹੋਇਆ। ਇਨਸਾਨ ਔਲਾਦ ਵੀ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਘਾਹ ਖਾਣੇ ਬਾਂਦਰਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ ਲਹੂ ਪੀਣਿਆਂ ਦੀ ਹੈ।

“ਅੱਛਾ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਕਹਿ, ਜੋ ਕੁਝ ਦਸੁੰਗਾ, ਧਰਮ ਨਾਲ ਦਸੁੰਗਾ,” ਪੁਲੀਸ ਪਰੋਸੀਕਿਊਟਰ ਨੇ ਕੋਲ ਖੜੇ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ।

“ਹੈਂ ਜੀ?”

‘ਬੜੇ ਵਧੀਆ ਆਦਮੀ ਨਾਲ ਬੋਹਣੀ ਕਰਨ ਲੱਗੀ ਹੈ ਸਰਕਾਰ’, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਜੀਅ ਵਿਚ ਕਿਹਾ। ‘ਇਹਨੂੰ ਤਾਂ ਸਹੁ ਖਾਣ ਤੋਂ ਅਗੋਂ ਹੀ ਪਸੀਨੇ ਆਈ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।’

“ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਸੰਤੋਖ ਸਿਆਂ ਉਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹੋਂ ਆਖ, ਜੋ ਕੁਝ ਕਹੁੰਗਾ ਧਰਮ ਨਾਲ ਸੱਚ ਕਹੁੰਗਾ।”

“ਚੰਗਾ ਜੀ, ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਦਸਿਆ ਹੈ, ਉਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਕਹਾਂਗੇ”, ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਇਕ ਔਖਾ ਜਿਹਾ ਪਸਮੇੜਾ ਮਾਰ ਕੇ ਬੋਲਿਆ।

ਮੈਂ ਉਹਦੇ ਮੂੰਹ ਵੱਲ ਵੇਖਿਆ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜਾਣ ਬੂਝ ਕੇ ਸੁਰੰਧ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਟਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹਨੂੰ ਏਨੀ ਅਕਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪਰੋਸੀਕਿਊਟਰ ਦੀ ਆਖੀ ਗੱਲ ਸਮਝ ਲਵੇ।

ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਨਿਗਾਹ ਹੁਣ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲ ਸੀ। ਉਹੀਆਂ ਨੀਵੀਆਂ ਡਿਮਟੀਆਂ, ਲੰਮੇ ਉਲਝੇ ਭਰਵੱਟੇ, ਖੁੱਸਿਆ-ਖੁੱਸਿਆ ਜੁੜਾ, ਨਾ ਠੰਡੀ ਵਿਚ ਕਣ, ਨਾ ਨੱਕ ਵਿਚ ਜਾਨ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਬੰਦੇ ਤੋਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਿਥੋਂ ਹੋਣੀ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਪਰਾਈ ਇਸਤਰੀ ਵਲ ਅੱਖ ਵੀ ਨਾ ਚੁੱਕ ਸਕੇ। ਉਂਜ ਦਿਲ ਕੰਬਖਤ ਦਾ ਕੀ ਭਰੋਸਾ, ਤਾਵੇਂ ਉਹਨੂੰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਪੱਕੀਆਂ ਪਸਲੀਆਂ ਵਿਚ ਘੋਰ ਕੇ ਰਖਿਆ ਹੋਵੇ।

ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਬੇਧਿਟਾਨੀ ਪਰੋਸੀਕਿਊਟਰ ਨੂੰ ਰਾਸ ਬੈਠੀ। ਉਹਨੇ ਗਵਾਹ ਦਾ ਬਹੁ-ਪੜ੍ਹਾ ਪੁੱਛ ਕੇ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹੁ ਖਵਾਏ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਤੋਰ ਦਿਤੀ, “ਅੱਛਾ ਤਾਂ ਕਿਹੜਾ ਮਹੀਨਾ ਸੀ?”

“ਮਹੀਨਾ? ਜੇਠ, ਨ੍ਹੇਰਾ ਪੱਖ।”

“ਤਰੀਕ?”

“ਤਰੀਕ? ਤਰੀਕ ਨਹੀਂ ਪਤਾ। ਕਾਦਸਾਂ ਤੋਂ ਅਗਲੀ ਰਾਤ ਸੀ।”

ਪਰੋਸੀਕਿਊਟਰ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਲਗਦਾ ਸੀ। ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾ ਛੱਡਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਜਿਹਾਗ ਵਿਚ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇ ਇਕਾਦਸ਼ੀ ਕਿਵੇਂ ਯਾਦ ਰਹੀ, ਤੂੰ ਕੋਈ ਜੰਤਰੀ ਪੱਤਰਾ ਵਾਚਣ ਜਾਣਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਖੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਹਲ ਗੱਡਾ ਨਾ ਜੋੜਨ ਦਾ ਡਫਤਰਾ ਵੱਜਿਆ ਸੀ, ਏਸ ਕਰਕੇ। ਤਰੀਕ ਦਾ ਕੰਮ ਟੇਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਇਕ ਦੱਸਣ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕਰ ਲਵੇ ਤਾਂ ਅਗਲੇ ਭੱਭਲ ਡੂਸਿਆਂ ਵਿਚ ਪੱਚੀ ਸਵਾਲ ਹੋਰ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ।

“ਅੱਛਾ ਇਕਾਦਸ਼ੀ ਤੋਂ ਅਗਲੀ ਰਾਤ ਸੀ। ਤੂੰ ਕਿਥੇ ਪਿਆ ਸੀ?”

ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਗਵਾਹ ਵਲ ਮੂੰਹ ਵੇਰ ਲਿਆ। ਇਕ ਬੰਦੇ ਬਾਰੇ ਦਸੇ ਇਹ ਅਫਸਰ ਹੈ, ਵੱਟ ਯਕੀਨ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਲਈ ਰਿਹਾ ਤੋਂ ਅਥਰਵ ਤਕ ਚਾਰੇ ਵੇਦ ਸਿਰ ਤੇ ਚੁੱਕ ਲਓ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਕੰਨ ਨਹੀਂ ਧਰਦਾ।

ਚੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਬਾ ਬੱਥਰ ਬੋਰਾਂ ਵਰਗਾ ਸੀ। ਮੋਟੇ ਧਾਗੇ ਦੁਆਰੇ ਲਪੇਟਿਆ ਭਾਰਾ ਜੰਗੀ ਦਾੜ੍ਹਾ। ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਦੇ ਮਿਰਗ ਦੀਆਂ ਸਿਰੀਆਂ ਜਿਹੇ ਕੁੰਦੇ ਮੁਛਹਿਰੇ। ਉਹਦੇ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਦੀ ਮੁਬਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

“ਮੈਂ? ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਰਸੋਈ ਦੇ ਕੋਲੇ ਨਾਲ ਲਗਮਾਂ ਪਿਆ ਸੀ, ਰਾਮੇ ਪਰ੍ਹਾਂ ਹਾਰੇ ਮੂਹਰੇ”, ਸੰਤੋਖਾ ਬੋਲਿਆ।

ਪੁਲਸ ਦਾ ਇਕ ਸਾਰਜੰਟ ਕੋਡਾ-ਕੋਡਾ ਅੰਦਰ ਵੜਿਆ ਤੇ ਸਕਿਸ਼ਤੇਦਾਰ

ਦੇ ਪਿਛੇ ਕਰ ਕੇ ਜਾ ਖੜੋਤਾ। ਉਹਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆਤਸ਼ੀ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦੀ ਕਿਰਨ ਵਾਂਗ ਸੰਤੋਖ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ ਲੂਸ ਰਹੀ ਸੀ। ਗਵਾਹ ਔਡਾ ਚਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਪਦਾ। ਫੇਰ ਵੀ ਤਫਤੀਸ਼ ਵਾਲੇ ਇਹਦਾ ਇਤਬਾਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ, ਮੈਨੂੰ ਹੋਰਾਨੀ ਹੋਈ।

“ਠੀਕ ਹੈ, ਫੇਰ ਕੀ ਹੋਇਆ?”

“ਜਦ ਰਾਮੇ ਸੌਂ ਗਈ ਮੈਂ”

“ਰਤਾ ਠਹਿਰ। ਇਹ ਰਾਮੇ ਕਿੰਨੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਹੈ?”

“ਗਿਆਰਾਂ ਦੀ।”

“ਕਿਖ ਕਿਖ ਕਿਖ!” “ਗਿਆਰਾਂ ਦੀ!” “ਚੁਆਕ ਈ ਐ ਜਮਾਂ!”

“ਬੱਢ ਕੇ ਤੱਕਲੇ ਕਰ ਦੇਣੇ ਸੀ ਸਾਲੇ ਦੇ ਉਦੋਂ ਈ।” ਭੀੜ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਇਕੋ ਵਾਰ ਬੋਲ ਪਏ।

“ਅੱਛਾ ਅੱਗੇ ਗੱਲ ਕਰ।”

“ਜਦ ਉਹ ਸੌਂ ਗਈ, ਮੈਂ ਵੀ ਸੌਂ ਗਿਆ। ਇਹ ਮੁਲਜ਼ਮ, ਭੰਗਾ, ਭੰਗਰਾਂ ਆਲਿਉਂ ਆਇਆ ਤੇ ਵਿਹੜੇ ਦੀ ਕੰਧ ਟੱਪ ਕੇ ਰਾਮੇ ਦੀ ਮੰਜੀ ਤੇ ਜਾ ਪਿਆ। ਕੁੜੀ ਦੀਆਂ ਲੋਹਾਂ ਨਿਕਲ ਆਈਆਂ। ਮੈਨੂੰ ਸੁਤ ਅਨੀਦੇ ‘ਚ ਐਂ ਲਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕੁਕਾਂ ਮਾਰਦੀ ਹੋਵੇ, ‘ਹਾਇ ਓਏ ਬਾਪੂ, ਹਾਇ ਓਏ ਬਾਪੂ।’ ਮੈਂ ਸੁਚੇਤ ਹੋ ਕੇ ਹਾਕ ਮਾਰੀ, ‘ਰਾਮੇ ਰਾਮੇ ਪੁੱਤ।’ ਮੇਰਾ ਬੋਲ ਸੁਣ ਕੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਓਸੇ ਕੰਧ ਉੱਤੇ ਦੀ ਛਾਲ ਮਾਰ ਕੇ ਭੱਜ ਗਿਆ।”

“ਉਹ ਕੰਧ ਕਿੰਨੀ ਉਚੀ ਹੋਊ, ਅੰਦਾਜ਼ਨ?”

“ਪੰਜ ਹੱਥ।”

“ਅੱਛਾ ਜਦ ਤੂੰ ਉਠਿਆ, ਰਾਮੇ ਨੇ ਦਸਿਆ ਤੇਨੂੰ ਕੁਝ?”

“ਹਾਂ, ਕਹਿੰਦੀ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਭੰਗੇ ਨੇ ਮੱਲੋਜੇਰੀ ਮੂੰਹ ਕਾਲਾ ਕੀਤਾ।”

ਸਚਾਈ ਦੀ ਉਹ ਦੁਰਗਤ ਬਣਾਂ ਦਿਤੀ ਸਭਿਅਤਾ ਨੇ, ਜਿਹੜੀ ਕੋਈ ਜ਼ਾਲਮ ਤੋਂ ਜ਼ਾਲਮ ਤੀਵੀਂ, ਆਪਣੀ ਸੱਕਣ ਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ, ਮੈਂ ਸੋਚਣ ਲਗਾ। ਇਸ ਬਾਲੜੀ ਵਿਰੁੱਧ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਭੈੜੇ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਹੁੰਦੀ ਤੇ ਫੇਰ ਵੀ ਗਰੀਬ ਕਹਿਣ ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਮੂੰਹ ਨੂੰ ਸੁਆਹ ਮਲੀ।

“ਅੱਛਾ ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਤੂੰ ਕੀ ਕੀਤਾ?”

“ਰਾਮੇ ਦੇ ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਮੇਲੇ ਦੀਆਂ ਚੁਲੀਆਂ ਬਗਣ! ਉਹ ਬੈਠੀ ਹੋਣ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਗੋੜਾ ਖਾ ਕੇ ਪੁੱਠੀ ਡਿੱਗ ਪਈ। ਮੈਨੂੰ ਜਾਣੋਂ ਦਿਸਦੇ ਹਟ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਇਹਨੂੰ ਤੱਤਾ ਤੱਤਾ ਦੁੱਧ ਪਿਆਰਾਂ ਹਲਦੀ ਘੋਲ ਕੇ। ਮੇਰੇ ਛੱਨਾ ਲੈ ਕੇ ਮੁੜਦੇ ਨੂੰ ਦੇਂਦਣ ਪੈ ਗਈ। ਮੈਂ ਡਰਿਆ, ਸੋਹਰੀ ਕਿਤੇ ਮਰ ਈ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਭੰਗੇ ਨੇ ਝਟਪਟ ਗੁਰਮੁਖ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਗੱਡਾ ਮੰਗ ਲਿਆਂਦਾ ਤੇ ਅਸੀਂ ਉਹਨੂੰ ਲੱਦ ਕੇ ਸੰਗਰੂਰ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪਏ। ਗਾਹਾਂ ਛਾਕਟਰਨੀ ਕਹਿੰਦੀ, ਇਲਾਜ ਤਾਂ ਕਰਾਂਗੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁਲਸ ਕੋਲ ਰਪਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਕੇ ਆਓ। ਮੈਂ ਰਾਮੇ ਨੂੰ ਉਥੇ ਹੀ ਛੱਡ ਕੇ ਠਾਣੇ ਗਿਆ ਤੇ ਰਪਟ ਲਿਖਾ ਦਿਤੀ।”

“ਭਲਾ ਇਹ ਮੁਲਜ਼ਮ ਭੰਗਾ ਰਾਮੇ ਦਾ ਕੁਝ ਲਗਦਾ ਵੀ ਐ।”

ਸੰਤੋਖੇ ਦਾ ਸਿਰ ਝੁਕ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਛੋਹਣ ਵਾਲਾ ਹੋ ਗਿਆ।

“ਰਾਮੇ ਮੇਰੀ ਧੀ ਐ। ਭੰਗਾ ਮੇਰਾ ਛੋਟਾ ਭਾਈ। ਇਹ ਉਹਦਾ ਚਾਚਾ ਲੱਗਿਆ। ਮੇਰੇ ਤੇ ਇਹਦੇ ‘ਚ ਕੀ ਫਰਕ ਐ। ਅਸੀਂ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਈ ਧਾਅਾਂ ਆਂਗੂੰ ਪਾਲੀ ਸੀ ਰਾਮੇ।”

“ਹੈਂ, ਭਤੀਜੀ!” “ਸਕੇ ਭਰਾ ਦੀ ਧੀ!” “ਹਰੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ! ਹਰੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ!!”

“ਇਹਦਾ ਨਾਉਂ ਐ ਕਲਚਰ!” “ਹੁਣ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਗਰਕ ਹੋਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਈ ਸਮਝੋ!” ਬਾਓਂ ਬਾਓਂ ਖੜੇ ਤਮਾਸ਼ਬੀਨਾਂ ਨੇ ਅਦਰਦੀ ਦੇ ਹਉਕੇ ਭਰੇ, ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਟੇਪੀਆਂ ਕੰਨਾਂ ਤੋਂ ਹੋਰ ਉਪਰ ਸਰਕਾ ਲਈਆਂ।

ਮੈਂ ਵਕੀਲ ਹਾਂ। ‘ਰੋਪ’ ਦੇ ਬੜੇ ਕੇਸ ਰੋਜ਼ ਸਾਡੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਬੜੇ ਕੀਤੇ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਪਰ ਇਥੋਂ ਦੇ ਹਾਲਤ ਵੱਖਰੇ ਸਨ। ਕੁਲ ਗਿਆਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਸਿਲਤ ਜਿਹੀ ਕੁੜੀ, ਇਹ ਤਾਂ ਐਉਂ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਸਜਾਈ ਘਰ-ਜੰਮ ਮੇਮਨੀ ਨੂੰ ਖੁੰਢੀ ਦਾਤੀ ਨਾਲ ਹਲਾਲ ਕਰਨ ਬਹਿ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਮੁਕਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹਾਜ਼ਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਭੰਗਾ ਸਰਬ-ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਵਾਂਸੀ ਲਟਕ ਜਾਂਦਾ। ਪਰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਘਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 376 ਵਿਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦਾ ਉਲੇਖ ਹੈ ਤੇ ਅੱਗੇ ਖਾਸ ਅਖਤਿਆਰਾਂ ਵਾਲਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਘੋਰ ਤੋਂ ਘੋਰ ਅਪਰਾਧ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਸਿਰਫ ਸੱਤ ਸਾਲ ਲਈ ਡੱਕ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚੰਗਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿ ਚੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਅੱਗ ਵਰ੍ਹਾਉਂਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਪੂਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਆਸ ਬੱਝਦੀ ਸੀ।

“ਰਾਮੇ ਦੇ ਕੱਪੜੇ, ਲਹੂ ਭਿੰਜੇ, ਤੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਸਕਦਾ ਹੈਂ। ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ ਪੀ ਵਨ ਤੇ ਪੀ ਟੂ ਨੂੰ?”

“ਹਾਂ। ਇਹ ਸਲਵਾਰ ਕਮੀਚ ਰਾਮੇ ਦੀਆਂ ਨੇ। ਮਹਿਨੇ ਵੇਲੇ ਛਾਕਟਰਨਲੀ ਨੇ ਲਾਹ ਕੇ ਰਖ ਲੀਆਂ ਸੀ।”

ਭੰਗੇ ਨੇ ਇਕ ਨਜ਼ਰ ਮੋਕਾਕੀਨ ਦੀ ਸਲਵਾਰ ਵਲ ਤੱਕਿਆ ਤੇ ਫੇਰ ਭੰਗੇ ਦੇ ਪੱਲੇ ਵਿਚ ਮੂੰਹ ਲੁਕਾ ਲਿਆ। ਉਹਦੇ ਮੋਢਿਆਂ ਦੀ ਕੰਬਣੀ ਤੋਂ ਲਗਦਾ ਸੀ ਰੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਆ ਜਾਵੇ ਅਪਰਾਧੀ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਤੇ ਪਸ਼ੀਮਾਨ ਹੋ ਤਾਂ ਸਜ਼ਾ ਵਿਚ ਰਿਆਇਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਢਿਲੋਂ ਸਾਹਿਬ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਨਾਲ ਖੋਡ ਰਹੇ ਸਨ। ਰੋਟਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਗਾਹ ਨਹੀਂ ਪਿਆ।

“ਬਸ ਇਕ ਗੱਲ ਹੋਰ ਦਸ ਦੇ ਸੰਤੋਖ ਸਿਆਂ, ਰਾਮੇ ਦੀ ਮਾਂ ਜੀਉਂਦੀ ਐ?”

“ਨਾ ਜੀ, ਮਾਂ ਤਾਂ ਨਿੱਕੀ ਹੁੰਦੀ ਦੀ ਮਰ ਗਈ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਪਾਲੀ ਸੀ ਰਾਮੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਰਕੇ ਦੰਡ ਲਈ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਭੰਗੇ ਦੇ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਵੀ ਘਟੇ।

“ਪੁੱਛ ਲੈ ਬਈ ਭੰਗਿਆ, ਜੋ ਕੁਝ ਤੂੰ ਗਵਾਹ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣੇ”, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਪਰੋਸੀਕਿਊਟਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬਹਿਣ ਲੱਗਿਆਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ।

ਭੰਗੇ ਨੇ ਸੰਤੋਖ ਵੱਲ ਵੇਖਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਉਸੇ ਕੋਲੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਹੋਵੇ ਤੇਥੋਂ ਕੀ ਪੁੱਛਾਂ। ਗਵਾਹ ਨੇ ਪਰ ਅੱਖ ਉਤਾਰ ਨਾ ਚੁੱਕੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਆਖ ਦਿਤਾ, “ਮੈਂ ਕੁਝ ਨੀ ਪੁੱਛਣਾ।”

ਭੰਗੇ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਜਿਹਾਗ ਨਾ ਕਰਨ ਤਾਂ ਮਤਲਬ ਗਵਾਹ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰੁਸਤ ਮੰਨ ਲੈਣਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਚੁੱਪ ਤੋਂ ਉਹਦਾ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਹੋਣਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣ ਜਾਏਗਾ।

“ਤੇਰਾ ਵਿਆਹ ਹੋਏ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਸਾਲ ਹੋਏ?” ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਕੁਰਸੀ ਦੀ ਦੋਅ ਨਾਲ ਕਮਰ ਜੋੜ ਕੇ ਸੋਖਾ ਹੁੰਦਿਆਂ ਪੁੱਛਿਆ।

ਸਫਾਈ ਦਾ ਵਕੀਲ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਸੀ ਢਿਲੋਂ ਸਾਹਿਬ ਇਕ ਅੱਧ ਸਵਾਲ ਆਪ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣਗੇ, ਇਹ ਉਮੀਦ ਉਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਇਕ ਅੱਧ ਸਵਾਲ ਦੀ ਵੀ ਐਉਂ ਵਗਾਰ ਕੱਟੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਬੈਠੇ ਬੈਠੇ ਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਖੁਦ ਕਈ ਮਤਲਬ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਝ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਸੀ ਦੋਸ਼ੀ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਜ਼ਰੂਰ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਫੇਰ ਕੀ ਵਾਇਦਾ ਸੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਦਾ ਕਿ ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਗਰਜ਼ ਨਾਲ ਦੋ ਚਾਰ ਗੱਲਾਂ ਮੈਂ ਹੀ ਉਹਦੇ ਕੋਲੋਂ ਪੁਛ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ, ਸੋ ਮਸਤ ਰਿਹਾ।

“ਮੇਰਾ ਵਿਆਹ? ਮੇਰਾ?” ਸੰਤੋਖ ਭੱਲਿਆਂ ਵਾਂਗ ਉਪਰ ਹੋਣ ਦੇਖਣ ਲੱਗਾ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਹੀ ਅਜੀਬ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਏਥੇ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਲਿਫਤਿਆਂ ਦੇ ਆਉਸਾਣ ਟਿਕਾਣੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ। ਸੰਤੋਖਾ ਤਾਂ ਇਕ ਪਛੜੇ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਅਨਪੜ੍ਹ ਪੌਂਡੂ ਸੀ ਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇਣ ਆਇਆ ਸੀ।

ਕੋਈ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਗਵਾਹ ਦੀ ਘਬਰਾਹਟ ਦੇਖ ਕੇ ਬਾਗ ਬਾਗ ਹੋ ਜਾਦਾ, ਪਰ ਭੰਗਾ ਨੀਮ ਪਾਗਲਾਂ ਵਾਂਗ ਮੂੰਹ ਅੱਡੀ ਖੜੋਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ।

“ਓਏ ਤੇਰਾ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਹੋਰ ਮੇਰਾ!” ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਗਰਜ਼ ਨਾਲ ਕੋਰਟ ਰੂਮ ਦੀਆਂ ਚਾਰੇ ਕੰਧਾਂ ਥਰਥਰਾ ਉਠੀਆਂ।

ਬੇਮਤਲਬ ਰੋਹਬ ਛਾਟਣਾ, ਸੱਚ ਪੁੱਛ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ। ਫੇਰ ਏਥੇ ਤਾਂ ਗਵਾਹ ਵੀ ਨਿਰਾ ਮਾਊਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੁਰੇ ਤੋਂ ਤਾਂ ਇਹਨੂੰ ਇਕ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਅਹੁੜਨਾ, ਮੇਰਾ ਮੱਥਾ ਠਣਕਿਆ।

ਗਵਾਹ ਨੇ ਸ਼ੁੱਕੀ ਜੀਭ ਤੋਂ ਹਲਕ ਗਿੱਲਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਤੇ ਫੇਰ ਜਕਦਾ ਜਕਦਾ ਬੋਲਿਆ, “ਮੇਰਾ ਵਿਆਹ ਹੋਏ ਨੂੰ ਹੋ ਗਏ ਦਸ ਸਾਲ।”

ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਤੜਕ ਕੇ ਗਵਾਹ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਵੱਲ ਤੱਕਿਆ। ਤੇ ਫੇਰ ਧੌਣ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮੋੜ ਲਈ।

“ਪਰ ਰਾਮੇ ਤੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਗਿਆਰਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਉਹ ਪਿਛਲੱਗ ਹੈ? ਤੇਰੀ ਬਹੁ ਨਾਲ ਪਿਛੋਂ ਆਈ ਸੀ?”

“ਹੈਂ ਜੀ?”

“ਹੈਂ ਜੀ, ਹੈਂ ਜੀ ਕੀ, ਬੰਦਿਆਂ ਵਾਂਗੂੰ ਗੱਲ ਕਰ ਜੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਦਸ ਹੀ ਸਾਲ ਹੋਏ ਨੇ ਧੀ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਵੇਂ ਜੰਮ ਪਈ?”

ਚੁੱਪ।

“ਤੇਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਜੇ ਗਵਾਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਉਹਦੇ ਵੀ ਹੱਥਕੜੀ ਲਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ? ਤਾਂ ਅੰਦਰ ਜਾਣੈ?”

ਸੰਤੋਖੇ ਦੀਆਂ ਖੁੱਚਾਂ ਝੁਲਣ ਲਗ ਪਈਆਂ। ਉਹਨੇ ਪਰੋਸੀਕਿਊਟਰ ਵਲ ਮੂੰਹ ਭਵਾਇਆ ਪਰ ਉਹਨੂੰ ਆਪ ਸ਼ਾਇਦ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਂਦਾ।

“ਸੱਚ ਦਸਾਂ?” ਉਹਨੇ ਮਾਯੂਸ ਹੋ ਕੇ ਹਿੱਲੇ ਸਾਢੇ ਦਾ ਲੜ ਸਵਾਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ।

“ਤੇ ਹੋਰ ਅਸੀਂ ਏਥੇ ਤੱਤਾ ਮੇਨਾ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਹਾਂ?”

“ਰਾਮੇ ਅਸੀਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਬੱਢ-ਟੁਕ ਵੇਲੇ ਰੱਖ ਲੀ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਘਮਾਰਾਂ ਦੀ ਕੁੜੀ ਐ।”

“ਇਹਦਾ ਮਤਲਬ ਉਹ ਤੇਰੀ ਸੱਚ ਮੁਚ ਦੀ ਧੀ ਨਹੀਂ, ਧਰਮ ਦੀ ਐ?”

ਚੁੱਪ।

“ਓਏ ਬੋਲ! ਰਾਮੇ ਤੂੰ ਗੋਦ ਲੈ ਲਈ?”

“ਹੈਂ ਜੀ? ਹੋਰ ਲੋਕ ਈ ਉਹਨੂੰ ਧੀ ਧੀ ਆਖਣ ਲਗ ਪਏ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਪਾਲੀ ਸੀ ਬਈ ਵੱਡੀ ਹੋਈ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲਾਂਗੇ।”

ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਹਾਸੀ ਨਿਕਲ ਗਈ। “ਕਿਹਨੇ ਵਿਆਹ ਕਰਾਉਣਾ ਸੀ, ਤੋਂ, ਭੰਗੇ ਨੇ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਸਾਂਝਾ?”

“ਦੋਹਾਂ ‘ਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਰਾ ਲੈਂਦਾ। ਮੇਰੇ ਤੇ ਇਹਦੇ ‘ਚ ਕੀ ਫਰਕ ਐ।”

“ਸ਼ਾਬਾਸ਼, ਸ਼ਾਬਾਸ਼! ਅੱਛਾ ਇਕ ਇਹ ਗੱਲ ਦੱਸ ਸੰਤੋਖ ਸਿਆਂ ਤੁਹਾਡੀ ਗਲੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਸਦਾ ਘਰ ਨਹੀਂ।”

“ਜੀ ਵਸਦੇ ਘਰ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਨੇ। ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਈ ਨੇ।”

ਫੇਰ ਜਦ ਕੁੜੀ ਨੇ ਹਾਲ ਦੁਹਾਈ ਕੀਤੀ, ਕੋਈ ਤੇਰਾ ਗਵਾਹੀ ਨਾ ਭੱਜ ਕੇ ਆਇਆ?”

ਚੁੱਪ।

“ਬਈ ਜਵਾਬ ਦੇਹ।”

ਚੁੱਪ।

“ਸੰਤੋਖਿਆ ਮੈਂ ਤੇਨੂੰ ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੱਸਿਆ ਚੁੱਪ ਕੀਤੇ ਤੋਂ ਕੈਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਫੇਰ ਸੱਦਾਂ ਸਿਪਾਹੀ?” ਆਵਾਜ਼ ਦੀ ਗੂੰਜ ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਏਸ ਵਾਰ ਸਾਡੇ ਹੇਠਲੇ ਫਰਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਝੰਜੋੜ ਦਿਤਾ।

ਘਾਕੀ ਪੰਨਾ 11 ਤੇ

ਰੱਬ ਬੰਦੇ ਨੂੰ

ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਅਵਾਰਾ

(ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਵੀ ਸ੍ਰ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ 'ਅਵਾਰਾ' ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੁਸਤਕ 'ਬਗਵਾਤ' ਵਿਚੋਂ ਛਾਪਣ ਵਾਲਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਵਿਤਾ ਹਥਲੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ — ਸੰਪਾਦਕ)

ਓ ਜੁਨਾਂ 'ਚੋਂ ਉੱਤਮ ਮੇਰੇ ਨੂਰ ਬੰਦੇ।
ਮੇਰੀ ਅੰਸ਼ ਦੇ ਨਾ ਤੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਬੰਦੇ।
ਓ ਮਜ਼ਹਬ ਦੀ ਮਸਤੀ 'ਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਬੰਦੇ।
ਓ 'ਹੋਣੀ' ਤੇ 'ਕਿਸਮਤ' ਤੋਂ ਮਜ਼ਹੂਰ ਬੰਦੇ ?
ਤੂੰ ਅਜ ਹੋਰ ਦਾ ਹੋਰ ਹੀ ਬਣ ਗਿਆ ਏਂ।
ਤੈਨੂੰ ਕੀ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ? ਕੀ ਬਣ ਗਿਆ ਏਂ।

ਤੇਰਾ ਦਿਲ ਸੀ ਝੁੱਲਾਂ ਤੋਂ ਨਾਜ਼ਕ ਬਣਾਇਆ।
ਉਹਦੇ ਵਿਚ ਸੀ ਦਰਦਾਂ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਪਾਇਆ।
ਤੇਰੇ ਚੰਨ 'ਤੇ 'ਚ ਭੁੱਧੀ ਦਾ ਦੀਵਾ ਜਗਾਇਆ।
ਮੁਹ ਮੁਹੱਬਤ ਨਾਲ ਇਕ ਡੁਹਾਰਾ ਸੀ ਲਾਇਆ।

ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਗੰਢਿਆ ਉਹ ਪਿਆਰਾਂ ਦਾ ਗਿਸ਼ਤਾ।
ਕਿ ਲੱਗਾ ਕਰਨ ਗ਼ੌਰ ਹਰ ਇਕ ਫਰਿਸ਼ਤਾ।

ਤੇਰੇ ਜ਼ਿੰਮੇ ਲਾਈ ਸੀ 'ਸੱਚ' ਦੀ ਹਿਮਾਇਤ।
ਮੁਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਘਿਰਣਾ, ਗ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਨਫਰਤ।
ਦੁਖੀ ਵਾਸਤੇ ਦਰਦ, ਹੋਝ ਤੇ ਖਿਦਮਤ।
ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਸੀ ਅਮਨ ਜਗ ਦਾ ਅਮਾਨਤ।

ਸੈਂ ਹੋਣੀ ਤੇ ਕਾਦਰ ਤੇ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਸੁਆਮੀ।
ਲਿਖੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ।

ਪਰ ਅਜ ਤੂੰ ਵੜੇ ਨੇ ਇਹ ਕੀ ਉਲਟ ਚਾਲੇ ?
ਤੇਰੇ ਅਮਲ ਹੋ ਗਏ ਨੇ ਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਕਾਲੇ।
ਤੇਰੇ ਹੱਥ 'ਚ ਫਵੀਆਂ ਕੁਹਾੜੇ ਤੇ ਭਾਲੇ।
ਤੇ ਆਂਢੀ ਗੁਵਾਂਢੀ ਦੇ ਦਿਲ ਫਾਲੇ ਫਾਲੇ।

ਮੈਂ ਇਹ ਹਾਲ ਤੱਕ ਤੱਕ ਦੁਖੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।
ਤੇਰਹੀ ਅਕਲ ਉਤੇ ਲਹੂ ਰੋ ਰਿਹਾ ਹੋ ਹਾਂ।

ਤੂੰ ਬਣ ਬੈਠੇ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਕੈਦੀ।
ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੇ ਮੰਦਰਾਂ ਤੇ ਮਸ਼ੀਤਾਂ ਦਾ ਕੈਦੀ।
ਕਰਾਮਾਤ, ਟੁਟੇ ਤਵੀਤਾਂ ਦਾ ਕੈਦੀ।
ਨਾ ਬਣਿਓ ਮੁਹੱਬਤਾਂ, ਪਰੀਤਾਂ ਦਾ ਕੈਦੀ।

ਦਿਮਾਗੀ ਜੰਜੀਰਾਂ ਕਿਆਸਹੀ ਵਿਚ ਕੜੀਆਂ।
ਤੂੰ ਆਪੇ ਬਣਾਈਆਂ ਨੇ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਘੜੀਆਂ।

ਤੇਰੇ ਹੱਥ 'ਚ ਮਾਲਾ ਤੇ ਸੀਨੇ 'ਚ ਸਾੜੇ।
ਤਿਲਕ ਤੇਰੇ ਮੱਥੇ ਤੇ ਹੱਥੀਂ ਕੁਹਾੜੇ।
ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਲੈ ਲੈ ਤੂੰ ਪਾਏ ਪੁਆੜੇ।
ਕਈ ਦਿਲ ਤਰੋੜੇ ਕਈ ਘਰ ਉਜਾੜੇ।

ਪੰਨਾ 10 ਦੀ ਬਾਕੀ

“ਰਾਮੇ ਮੇਰੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੱਗ ਕੇ ਤੜਫੀ ਗਈ। ਉਚਾ ਬੋਲ ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਕੱਢਿਆ ਈ ਨੀ।”

“ਓਹੋਂ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਪੁੱਛਦਾ ਹਾਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਤੇਰੇ ਜਾਗਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਜਦ ਭੰਗਾ ਉਹਦੀ ਮੰਜੀ ਤੇ ਆਇਆ।”

“ਸੁੱਤਾ ਮੈਂ ਕਾਹਨੂੰ ਸੀ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਜਾਗਦਾ ਈ ਪਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸੋਂ ਗਿਆ ਸੀ ਭੰਗਾ। ਇਹਨੂੰ ਮੈਂ ਜਗਾ ਕੇ ਲਿਆਇਆ।

“ਕਦ ?”

“ਜਦ ਰਾਮੇ ਬੇਸੁਰਤ ਹੋ ਗਈ।”

“ਚੰਗਾ ਭਲਾ ਖੜਾ ਦੋਸ਼ੀ ਧੁੱਪ ਕਰਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਬਹਿ ਗਿਆ। ਉਹਨੇ ਦੋਵੇਂ ਤੀਆਂ ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਗੁਠਿਆਂ ਨਾਲ ਘੁਟ ਲਈਆਂ।

“ਚੰਗਾ ਭਲਾ ਖੜਾ ਦੋਸ਼ੀ ਧੁੱਪ ਕਰਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਬਹਿ ਗਿਆ। ਉਹਨੇ ਦੋਵੇਂ ਪੁੜਪੜੀਆਂ ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਗੁਠਿਆਂ ਨਾਲ ਘੁਟ ਲਈਆਂ।

“ਅੱਛਾ ਤਾਂ ਰਾਮੇ ਭੰਗੇ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੇਸੁਰਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਫੇਰ ਬੇਈਮਾਨਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਬੇਕਸੂਰਾ ਹੀ ਕਿਉਂ ਫਸਾ ਦਿਤਾ ?”

“ਸੁਣ ਲਿਆ ਸਾਧੂ ਰਾਮਾਂ ?”

“ਚਾਚਾ ਨੀਂ ਬਾਪ ਕੰਜਰ ਉਤ ਗਿਆ।”

“ਹੇ ਭਗਵਾਨ ਐਡਾ ਘੋਰ ਪਾਪ !”

“ਕਲਕੀ ਅਵਾਤਾਰ ਹੁਣ ਨਾ ਆਇਆ ਫੇਰ ਪਿਛੋਂ ਕੀ ਕਰਨ ਆਉ ?”

“ਇਹ ਝੂਠ ਬੋਲਦੇ ਜੀ ਮੇਰੀ ਹਮਦਰਦੀ 'ਚ। ਮੈਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ”, ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਬੁੜ੍ਹਕ ਕੇ ਆਖਿਆ।

“ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਫਸਾਇਆ ਜੀ, ਇਹ ਆਪੇ ਫਸਾਇਆ। ਇਹ ਸਾਧਾਰਨ ਐਂ। ਇਹਨੇ ਸੋਚਿਆ ਜੇ ਮੇਰਾ ਭਾਈ ਅੰਦਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਾਡਾ ਘਰ ਉਜੜ ਜਾਵੇ। ਇਹਨੇ ਠਾਣੇ ਜਾ ਕੇ ਮੇਰੇ ਕੰਨੀਓਂ ਫਪਟ ਲਿਖਵਾ ਦਿਤੀ। ਉਤੇ ਆਬਦਾ ਗੁਠਾ ਲਾ ਆਇਆ।”

“ਫੇਰ ਤਾਂ ਸੰਤੋਖ ਸਿਆਂ ਸੱਚੀਂ ਬਹੁਤ ਸਾਧਾਰਨ ਐਂ ਭੰਗਾ” ਮੇਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸੂਰ ਵਿਚ ਕ੍ਰਿਸ਼ਕਾਰ ਨਾਲੋਂ ਤਰਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਬਹੁਤੀ ਸੀ।

“ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਰਾਮੇ ਤਿਓਤ ਪਿਆ ਪਿਆ ਪਾਲੀ ਸੀ, ਮਖਣੀਆਂ ਚਾਰ ਚਾਰ ਪਾਲੀ ਸੀ,” ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਸੋਚ ਕੇ ਭੰਗਾ ਠਿਟਕਣ ਲੱਗਾ।

ਅਜੇ ਪੰਜ ਗਵਾਹ ਹੋਰ ਬਾਕੀ ਸਨ। ਮੇਰੇ ਕੋਸ ਦੀ ਵਾਰੀ ਘੰਟਾ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਣ ਲੱਗੀ। ਏਨੀ ਦੇਰ ਹੋਰ ਏਸ ਹੁੰਮਸ ਵਿਚ ਇਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ, ਤੇ ਉਠ ਕੇ ਬਾਹਰ ਚਾਹ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਵਲ ਤੁਰ ਪਿਆ।

ਤੇਰੀ ਪਿੱਠ ਤੇ ਮੁਫਤੀ, ਹਿਮਾਇਤ ਤੇ ਕਾਜ਼ੀ।

ਜੇ 'ਕਹਿਤਲ' ਤੋਂ ਤੈਨੂੰ ਬਣਾ ਦੇਣ 'ਗਾਜ਼ੀ'।

ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, 'ਕਿਆਸ' ਨੂੰ ਮੰਨੇ।

ਤੂੰ 'ਸ਼ਰਧਾ' ਤੋਂ ਚਿੜ੍ਹ ਕੇ ਦਿਮਾਗਾਂ ਨੂੰ ਭੰਨੇ।

ਹਨੇਰੇ ਦਾਹ ਆਸ਼ਕ ਹੋਂ ਲੈਂਪਾਂ ਨੂੰ ਭੰਨੇ।

ਖੁਦਾਈ 'ਚ ਪਾਨੈਂ ਲਕੀਰਾਂ ਤੇ ਬੰਨੇ।

ਜੇ ਸੱਚੀ ਸੁਣਾਏ ਉਹ ਤੈਨੂੰ ਭੁਰਾ ਹੈ।

ਕਲੇਜਾ ਹੈ ਉਹਦਾ ਤੇ ਤੇਰਾ ਫੁਰਾ ਹੈ।

ਤੂੰ ਮੰਦਰ ਤੋਂ ਚਿੜ੍ਹ ਖਾ ਕੇ ਮਸਜਿਦ ਨੂੰ ਢਾਹਿਆ।

ਤੇ ਮਸਜਿਦ ਨੂੰ ਦਾਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ।

ਤੇਰਾ 'ਰਾਮ' ਆਪਣਾ ਤੇ 'ਅੱਲਾ' ਪਰਾਇਆ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਭਗਤਿਆਂ ਵਿਚ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਰੁਸਾਇਆ।

ਮੇਰੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨਾਲ, ਨਹੀਆਂ ਬਹਾਨੇ।

ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੰਢਨਾਂ ਏਂ ਆ ਕੇ ਯਰਾਨੇ।

ਤੂੰ ਵਰੀਆਂ ਚਲਾਨੈਂ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਲੈ ਕੇ।

ਤੂੰ ਵੰਡੀਆਂ ਪਵਾਨੈਂ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਲੈ ਕੇ।

ਤੂੰ ਲੜਨੈਂ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਲੈ ਕੇ।

ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਦੁਖਾਨੈਂ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਲੈ ਕੇ।

ਤੂੰ ਹਿੰਦੂ ਨਹੀਂ ਖੂਨ ਮੁਸਲਿਮ ਦਾ ਚੌਂਦਾ।

ਫੂਰੀ ਤੇਰੀ ਹੋਠਾਂ ਗਲਾ ਮੇਰਾ ਹੋਂ ਹੋਂਦਾ।

ਕਰਾਏ ਨੇ ਲੰਗਰ ਤੂੰ ਨਿਤ-ਗੁਰਦੁਆਰੇ।

ਤੂੰ ਨਾਕਰ-ਦਵਾਰੇ ਤੇ ਮੰਦਰ ਉਸਾਰੇ।

ਮਸ਼ੀਤਾਂ ਤੋਂ ਉਚੇ ਤੂੰ ਕੀਤੇ ਮੁਨਾਰੇ।

ਤੇਰੀ ਟੀਸੀ ਗਿਰਜੇ ਦੀ ਗਿਣਦੇ ਏ ਤਾਰੇ।

ਤੂੰ ਲਖ ਹੋ ਖਾਂ ਧਰਮੀ ਤੇ ਨੇਤੀ ਨਮਾਜ਼ੀ।

ਜੇ ਬੰਦੇ ਰੁਸਾਏ ਤਾਂ ਮੈਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਾਜ਼ੀ।

ਤੂੰ ਕਿਸਨੂੰ ਭੁਲਾਨੈਂ ਮਰੂਬਾਂ ਵਿਖਾ ਕੇ ?

ਤੂੰ ਠਗਨਾਂ ਏ ਕਿਸ ਨੂੰ ਨਿਆਜ਼ਾਂ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ?

ਰਸਾਏਂ ਕਿਨੂੰ ਫੇਧ ਮਾਲਾ ਦੇ ਲਾ ਕੇ ?

ਤੇ ਮੱਥੇ ਤੇ ਤਿਲਕਾਂ ਦਾ ਚੋਗਾ ਵਿਖਾ ਕੇ ?

ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਟਿਚਕਰ, ਹਯਾ ਨਾਲ ਧੌਖਾ।

ਤੂੰ ਟਲਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨੈਂ ਖੁਦਾ ਨਾਲ ਧੌਖਾ।

ਕਿਨੂੰ ਇਹ ਕੜਾਹ ਚੜ੍ਹਾਵੇ ਚੜ੍ਹਾਨੈਂ ?

ਕਿਨੂੰ ਤੇਰਾ ਝੁੱਲਾਂ ਦੀ ਦੇ ਕੇ ਰਿਝਾਨੈਂ ?

ਤੂੰ ਕੁਦਰਤ ਝੁੱਲਾਂ ਦੇ ਓਹਲੇ ਲਕਾਨੈਂ ?

ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਆ ਆ ਕੇ ਵਢੀਆਂ ਵਿਖਾਨੈਂ ?

ਇਹ ਇਨਸਾਫ ਦਾ ਘਰ ਹੈ, ਥਾਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਤੇ ਵਢੀਆਂ ਦਾ ਏਥੋਂ ਟਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਤੂੰ ਕਰਨਾ ਏਂ ਨੱਗੀਆਂ ਪਵਾਨਾ ਏਂ ਭਾਕੇ।

ਕਮਾਨਾਂ ਏਂ ਵਢੀਆਂ ਖਵਾ ਕੇ ਤੇ ਖਾ ਕੇ।

ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਰਤ ਚੋਂ ਕ ਚੋਂ ਕੇ, ਉਸ ਵਿਚ ਨਹਾ ਕੇ।

ਮੇਰੇ ਅੱਗੇ ਧਰਨੈਂ ਚੜ੍ਹਾਵੇ ਲਿਆ ਕੇ।

ਕੜਾਹ ਤੇ ਮੈਂ ਭੁਰ ਜਾਵਾ, ਲੋਲਾ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।

ਤੂੰ ਭੁਲਨਾ ਏਂ, ਮੈਂ ਏਡਾ ਭੋਲਾ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।

ਕਦੇ ਕੋਈ ਹੋਂਦਾ ਹਸਾਇਆ ਈ ? ਦੱਸ ਖਾਂ।

ਕਦੇ ਕੋਈ ਢਹਿਜ਼ਦਾ ਉਠਾਇਆ ਈ ? ਦੱਸ ਖਾਂ।

ਕਦੇ ਕੋਈ ਹੁੜ੍ਹਦਾ ਬਢਾਇਆ ਈ ? ਦੱਸ ਖਾਂ।

ਕਦੇ ਕੋਈ ਰੁੱਠਾਂ ਮਨਾਇਆ ਈ ? ਦੱਸ ਖਾਂ।

ਜੇ ਹੱਥੀਂ ਨਹੀਂ ਫਟ ਕਿਸੇ ਦਾ ਤੂੰ ਸੀਤਾ।

ਨਿਰੀ ਮਾਲਾ ਫੇਰੀ ਤਾਂ ਕੱਖ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਮਸ਼ੀਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਸਿਰ ਝੁਕਾ ਨਾ ਝੁਕਾ ਤੂੰ।

ਕਿਸੇ ਅੱਗੇ ਮੱਥਾ ਘਸਾ ਨਾ ਘਸਾ ਤੂੰ।

ਤੇ ਮੰਦਰਾਂ ਦੀ ਟੱਲੀ ਵਜਾ ਨਾ ਵਜਾ ਤੂੰ।

ਪਰ ਇਕ ਦਿਲ ਹੈ ਬੰਦੇ ਦਾ ਉਹ ਨਾ ਦੁਖਾ ਤੂੰ।

ਖੁਦਾਈ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਟਿਕਾਣਾ ਹੈ ਮੇਰਾ।

ਤੂੰ ਖਲਕਤ ਦਾ ਬਣ ਜਾ, ਮੈਂ ਬਣ ਜਾਂ ਗਾ ਤੇਰਾ।

ਤੂੰ ਝੁੱਲ ਬਣ ਕੇ ਬਾਗਾਂ 'ਚ ਰੋਟਕ ਲਗ ਲਗਾ ਦੇ।

ਤੂੰ ਸਹਿ ਨੱਕ ਡ ਕੰਡੇ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਲੁਟਾ ਦੇ।

ਤੂੰ ਖਿੜ ਕੇ ਕਲੀ ਬੰਦ ਕੁਈ ਖਿੜਾ ਦੇ।

ਕਿਸੇ ਹੋਂਦੀ ਬੁਲਬੁਲ ਨੂੰ ਗਾਣਾ ਸਿਖਾ ਦੇ।

ਇਹੀ ਤੇਰੀ ਭਗਤੀ ਇਹੀ ਬੰਦਗੀ ਹੈ।

ਤੇਰੇ ਜਗ ਤੇ ਆਵਣ ਦਾ ਮਕਸਦ ਇਹੀ ਹੈ।

ਨਜ਼ਮ

ਚਿੱਟਾ ਨਾਗ

ਮਿੱਠਰ ਰਾਜਾ

ਕਾਲੇ ਕਵੀ ਬੈਂਜਮਿਨ ਮੋਲੀਏਸ

ਦੇ ਵਾਹੇ ਚੜਨ ਉਪਰੰਤ

ਕੱਲ ਇਕ ਹੋਰ ਕਵੀ

ਵਾਹੇ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੈ

ਉਹਦਾ ਕਾਲਾ ਰੰਗ ਸੀ

ਚਿੱਟੇ ਦਿਨ 'ਚ ਉਹਨੂੰ

ਚਿੱਟੇ ਹੀ ਰੰਗ ਦਾ

ਨਾਗ ਲੜਿਆ ਹੈ।

ਲਹੂ ਜਦ ਧਰਤ ਤੋਂ ਫੁਲਦਾ ਹੈ

ਝੱਖੜ ਝੁਲਦਾ ਹੈ

ਕੰਧਾਂ ਕੰਬਦੀਆਂ ਹਨ

ਇਨਸਾਫ ਦਾ ਦਰ ਖੁਲਦਾ ਹੈ

ਪਰ

ਚਿੱਟੇ ਰੰਗ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ

ਕਾਲਾ ਇਨਸਾਫ

ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ

ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੁਣਦਾ ਹੈ

ਆਏ ਦਿਨ ਚੁਲਮ ਦੀ

ਤੰਦ ਕੱਤਦਾ ਹੈ

ਚੁਲਮ ਦਾ ਤਾਣਾ ਬੁਣਦਾ ਹੈ

ਚੁਲਮ ਦੀ ਹੱਦ ਕੋਈ

ਚਿੱਟੇਪੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਏ

ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਵਾਲਿਆਂ

ਸਨਅਤ ਦੇ ਸੁਨੇਹਰੇ ਕਲਸ

ਆਪਣੀ ਮੋਹਨਤ ਨਾਲ ਲਿਖਕਾਏ

ਚਿੱਟੇ ਰੰਗ ਵਾਲਿਆਂ

ਖਾਤੇ ਆਪਣੇ ਚਲਦੇ ਰਖਣ ਲਈ

ਭੁਲੇਖੇ ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਪਾਏ

ਚਿੱਟੇ ਰੰਗ ਵਾਲਿਓ

ਕਵੀ ਦੀ ਮੌਤ

ਮੁੰਨ ਦਏਗੀ

ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਮੁੱਛਾਂ ਦਾ ਗਰੂਰ

ਲਾਹ ਦਏਗੀ

ਚੜ੍ਹਿਆ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਰੂਰ

ਖੂਨ ਦਾ ਰੰਗ ਲਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਚਿੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਆ ਜਾਏ।

ਕੱਲ ਇਕ ਹੋਰ ਕਵੀ

ਵਾਹੇ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੈ

ਉਹਦਾ ਕਾਲਾ ਰੰਗ ਸੀ

ਚਿੱਟੇ ਦਿਨ 'ਚ ਉਹਨੂੰ

ਚਿੱਟੇ ਹੀ ਰੰਗ ਦਾ

ਨਾਗ ਲੜਿਆ ਹੈ

ਉਹਨੇ ਵਾਹੇ ਚਾੜ੍ਹ ਕੇ

ਗੋਰਿਆਂ ਦੇ ਪੁੱਤਾਂ

ਕਾਲਾ ਕਾਰਾ ਕਰਿਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ ਕੌਸ਼ ਤਿਆਰ

ਪਟਿਆਲਾ — ਲਗਭਗ ਇਕ ਦਹਾਕੇ ਦੀ ਮਿਹਨ ਮਗਰੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਇਕ ਨਿਗਰ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ ਕੌਸ਼ ਦੀਆਂ ਸੱਤ ਸੈਂਚੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਕ ਸਮੀਖਿਅਕ ਸਮੇਂ ਕੀਤਾ।

ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ ਕੌਸ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਸੀ ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਉਣ ਮਗਰੋਂ ਇਹ ਕੰਮ ਇਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਯਮ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਕਮੇਟੀ ਗਿਆਨੀ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਡਾ. ਭਾਈ ਜੋਧ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਗੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਸਵਰਗੀ ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਵੀ. ਐਨ. ਤਿਵਾੜੀ, ਜਗੀਤ ਸਿੰਘ ਆਨੰਦ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਡਾ. ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਰਹੇ, ਕਨਵੀਨਰ ਮੈਂਬਰ ਸਨ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕ ਬੋਲੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਭੇਜੇ। ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਮਾਝੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਅਧਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਪਰਬਲ ਮੰਨੀ ਗਈ ਕਿ ਮਾਝੇ ਦੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਉਹ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦ ਸਮਾਏ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਅਰਥ ਭਰਪੂਰ ਜੋੜ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਸਾਲ 1978 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਇਕ ਵੱਖਰਾ ਸੈਲ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਤੇ ਕੌਸ਼ 'ਤੇ ਸੰਪਾਦਕ ਡਾ. ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਇਕ ਕਮੇਟੀ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਨੇ ਹਰ ਪੱਧੇ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਤਾ ਦਿਤੀ। ਲਗਭਗ 2000 ਪੰਨਿਆਂ ਦੇ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਕੌਸ਼ ਨੂੰ ਇਕੋ ਹੀ ਜਿਲਦ ਵਿਚ ਛਾਪਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸੱਤ ਸੈਂਚੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਨਿਰਣਾ ਲਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਦੂਜੇ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵੀ ਹੁਣ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸੈਂਚੀਆਂ ਵਿਚ ਛਪਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ

ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਵੈਨਕੂਵਰ

ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਜਨ ਵਿਚ ਜਿੰਨਾ ਕਮਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਇਤਿਹਾਸ ਲਿਖਣ ਤੇ ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਉਨੀ ਹੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਿਖਾਈ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰਲੇ ਜਾਣੇ ਬੁਝ ਕੇ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜਿਸ ਕਿ "ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼" ਕੁਝ ਲਿਖਦਾ ਹੈ "ਪ੍ਰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼" ਤੇ "ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ" ਕੁਝ ਆਖੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ "ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ" ਵਿਚ ਕੁਝ ਗੁਰੂ ਬਾਣੀ ਹੈ ਤੇ ਬਾਕੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ 'ਵਾਧੂ' ਭਗਤਾਂ ਹੀ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਮੰਨੀਏ ਅਤੇ ਨਾ ਛੱਡ ਹੀ ਸਕੀਏ ਜਿਸ ਦੀ ਅਜ ਤਕ ਭੀ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। (ਗੁਰਮਤਿ ਗਾਭੀ ਰਸਤਾ — ਵੀਰ ਸਿੰਘ "ਮਜੀਠੀਆ" ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ 1943 ਮੁਖ ਬੰਦ ਤਾਰਨ ਸਿੰਘ M.A. (English & Punjabi) Gyani, Head of The Divinity Dept. Khalsa College Amritsar)

ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀ ਜੀਵਨ ਲਿਖੀ ਗਈ ਉਸ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤ ਨੂੰ ਲਗਪਗ ਇਸਦੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾ ਸਮਕਾਲੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇਗਾ ਵੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਪਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋ ਨਾਨਕ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਲਪਨਾ ਨਾਲ ਖੋਪੇ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਆਪ ਕਰਮਾਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਬਾਣੀ ਰਚਦੇ ਹੋ ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਅਨੇਕਾਂ ਕਰਮਾਤਾਂ ਜੁੜ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਜੋੜ ਦਿਤੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸਿੱਖੀ ਅਸੂਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਣੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਹਨ ਪਰ ਕਰਮਾਤਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਏਨੀ ਵਾਰ ਦੁਹਰਾਈਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਹੋਲੀ ਹੋਲੀ ਇਹ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਈਆਂ ਜਾਪ ਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਮੰਨੀਏ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਛੱਡ ਸਕੀਏ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੰਤਾਂ ਮਹੰਤਾਂ ਵਿਰੁਧ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੇ ਹੀ ਆਪਣੀਆਂ ਮਹਾਨਤਾ ਤੇ ਮਨ ਕਾਇਮ ਰਖਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਸਾਖੀਆਂ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਮੱਠਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਭਾਵੇਂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਪਰ ਕਥਾ ਇਹਨਾਂ ਝੂਠੀਆਂ ਸਾਖੀਆਂ ਦੀ ਹੀ ਕਰਦੇ।

ਸੱਮਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਮਕਾਲੀ ਨੇ ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਨਹੀਂ ਲਿਖੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਲਿਖੀ ਗਈ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸ਼ਰਧਾ ਵਸ ਜੁੜ ਚੁੱਕੀਆਂ ਸਨ।

ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ ਨਾਨਕ ਦਾ ਨਾਮ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਨਾਨਕ ਸੀ ਜਾਂ ਨਾਨਕ ਰਾ ਰਾਇ ਜਾਂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਕੋਈ ਸਾਖੀਕਾਰ ਪਰਮਾਣਿਕ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਿਆ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮੱਤ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਅਤੇ ਮਹਿਮਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਰਾਇ ਭੋਇ ਦੀ ਤਲਵੰਡੀ ਹੈ। ਮਿਹਰਬਾਨ ਵਾਲੀ ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਚਾਹਲੇਵਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਕਾਹਨਾ ਕੱਚਾ ਹੈ ਜੋ ਗੁਰੂ ਦਾ ਨਾਨਕ ਪਿੰਡ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾ ਨਾ ਨਾਨਕ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

ਜਿਥੋਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਤਬ ਗਿਆਨ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ, ਜਨਮ ਸਾਖੀਆਂ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਾਉਂਦੀਆਂ। ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮ ਸਾਖੀ, ਮਿਹਰਬਾਨ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀ ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਜਨਮ ਤਰੀਕ ਸੰਮਤ 1526 ਵੈਸਾਖ ਸੁਦੀ 3 ਦਿਤੀ ਹੈ ਪਰ ਭਾਈ ਬਾਲੇ ਵਾਲੀ ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਅਤੇ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਨਕ-ਪਰਕਾਸ਼ ਕੱਤਕ ਦੀ ਪੁਰਨਾਮਾ ਸੰਮਤ 1526 ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਡਾਕਟਰ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀਵਾਨਾ ਅਤੇ ਭਾਈ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਸੰਮਤ 1525 ਬਣਦੀ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀ ਜਨਮ ਤਿਥੀ ਬਾਰੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਭਗਤਾਂ ਹੈ। ਖੋਜੀਆਂ ਦੀ ਤਿਥੀ ਅਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਮਨਾਈ ਜਾਂਦੀ ਤਿਥੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਵਿਦਵਾਨ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਜਨਮ ਤਿਥੀ ਵੈਸਾਖ ਵਾਲੀ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਗੁਰਪੁਰਬ ਅਜੇ ਵੀ ਵੈਸਾਖ ਦੀ ਥਾਂ ਕਤਕ ਵਿਚ ਹੀ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂ ?

ਜਿਸ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਹੈ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਸਾਖੀਕਾਰਾਂ ਦਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਹੈ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਹੀਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਖੀਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੇਖਕ ਹੋਏ ਹਨ, ਅਜਿਹੇ ਲੇਖਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਤੇ ਅਪਾਰ ਸ਼ਰਧਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਲੇਖਕ ਜੋ ਆਪਣੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਤੇ ਮੰਦੀਆਂ ਇਛਾਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਨਾਨਕ ਦੇ ਨਾਂ ਦੀ ਆੜ ਲੈਂਦੇ ਰਹੇ।

ਅਜ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਾਲੇ ਨਾਨਕ ਨੂੰ ਪਛਾਣਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ ਹੋਕਮਾਂ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ ਵੱਖੀ ਖੋਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਹਨਤ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ ਜ਼ਾਲਮ ਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਕਸਾਈ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ ਬਾਬਰ ਵਰਗੇ ਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਜਮਦੂਤ ਕਹਿ ਕੇ ਲਲਕਾਰ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ। ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ ਦਾ ਸਾਥੀ ਅਖਵਾਉਣ ਦੀ ਹਿਮਤ ਰਖਦਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਤੇ ਹੋਏ ਘੋਰ ਜ਼ੁਲਮ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਰੋਥ ਨੂੰ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਵਾਲਾ ਨਾਨਕ ਬਾਣੀ ਦਾ ਨਾਨਕ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ਸਮਾਜਿਕ ਰਸਮਾਂ, ਧਾਰਮਿਕ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਖੋਲੇ ਰੂਪਵਾਦ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋ ਕੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ। ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਕਰਮ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰਿਆ। ਰਾਜਾ ਬਾਹੀ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਨੂੰ ਲਲਕਾਰਿਆ, ਉਚ ਨੀਚ ਦਾ ਭੇਦ ਜਨਮ ਤੇ ਜਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਦੇ ਪਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਦੇ ਪਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹਿਆ ਹੈ ਨਾ ਹਮ ਚੰਗੇ ਆਖੀਐ ਝੂਠਾ ਨਹਿ ਦਿਸੇ ਕੋਇ। ਨਾਨਕ ਹਉਮੈ ਮਾਰੀਐ ਸਚੇ ਸੱਚਾ ਸੋਇ।

ਸਗੋਂ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਕਰਣੀ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਗੁਰ ਪ੍ਰੀਤ ਕੋਈ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਕੁਕਰਮਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਰਾ ਸਕਦਾ ਸਗੋਂ ਮੰਦੇ ਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਕਰਮਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਧੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਭੈੜੀ ਮਤ ਨੂੰ ਰੱਬ ਦੇ ਨਾ ਨਾਲ ਸਾਫ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਬ ਦੀ ਮਿਹਰ ਪਿਆਰ ਭਗਤੀ ਨਾਲ ਪਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ

“ਵਿਣੁ ਗੁਣ ਕੀਤੇ ਭਗਤ ਨਾ ਹੋਇ ਕਰਣੀ ਬਾਝੁ ਭਿਸਤਿ ਨ ਪਾਇਅ”

ਸਭਨਾਂ ਕਾ ਦਰਿ ਲੇਖਾ ਹੋਇ ਕਰਣੀ ਬਾਝੁ ਤਰੇ ਨ ਕੋਈ॥ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾ ਰਾਹ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਰਮ ਤਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ। ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕੌਮ ਤਕ ਵੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ। ਸੋ ਅਜ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਗੁਰੂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੀ ਸਿਖਿਅਨਾ ਸਰਬ ਸਾਂਝੀ ਅਪਣਾਈ ਜਾ ਸਕੇ।

ਭਾਵੇਂ ਹੁਣ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਵੀ ਪਤਨ ਆਇਆ ਦਿਸਦਾ ਹੈ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਧਰਮ ਵਾਂਗ ਕੱਟੜ ਹੋਣ ਵਿਚ ਹੀ ਧਰਮ ਦਾ ਬਚਾਓ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੂੰ ਵਰਤਮਾਨ ਧਰਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਧਰਮ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇਸ ਵਿਚ ਸੰਦੇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ ਪਰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਰੂਪਵਾਦ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀ ਦੇਣ ਨਹੀਂ।

ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਉਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜੱਥੇ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫੇਰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਲੜ ਕੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਕੋਲ ਦਾਦ ਵਹਿਅ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕੇ ਪੈਸਿਆਂ ਦਾ ਚਾਰਜ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਗੱਦਾ ਗੁੱਦਦ ਹਨ ਅਤੇ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ ਦੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਲਾਠੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਕਾਹਦੇ ਲਈ ? ਕਿਸੇ ਜ਼ੁਲਮ ਵਿਰੁਧ ਲੜਨ ਲਈ, ਹੱਕ ਨਿਆਂ ਲਈ ? ਨਹੀਂ, ਸੇਵਾ ਭਾਵ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕੇ ਪੈਸਿਆਂ ਦਾ ਬਜਟ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਲੈਣ ਲਈ। ਜਦੋਂ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਨਿਘਰਿਆ ਤਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਦੀਆਂ ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸਨ, ਪੂਜਾ ਦੇ ਧਨ ਤੇ ਚੌਧਰਾਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਹੁਣ ਵੀ ਠੇਕੇਦਾਰ, ਨਿੱਤ ਝੂਠ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਪਾਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਟਾਂ ਲੜਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਪੂਜਾ ਦੇ ਧਨ ਤੇ ਚੌਧਰ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਵਰਤਮਾਨ ਚੌਧਰੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੂੰ ਪੰਜਾਂ ਕੁਕਾਰਾਂ 'ਚ ਸੀਮਤ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਆਧਾਰ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਹੈ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪਵਾਦ ਜਾਂ ਬਾਣੀ ਨਹੀਂ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਸੁਚੀ ਕਿਰਤ ਨੂੰ ਸਲਾਹੇਗੀ। ਕਿਰਤ ਦੇ ਲੋਟੂਆਂ ਨੂੰ ਦੁਰਕਾਰੇਗੀ। ਇਜ਼ਤ ਅਣਖ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਜੀਣ ਲਈ ਹਰ ਜੰਗ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਵੇਗੀ। ਸਿੱਖ ਵਿਚਾਰ ਧਾਰਾ ਵਿਚ ਝੂਠ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫੇਰੀ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਚ-ਸ਼ਰੇਣੀਆਂ ਦਾ ਭੁਧੀ-ਵਰਗ ਸਿੱਖ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਿੱਖੀ ਰੂਪਵਾਦ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰਲੇ ਖੋਖਲੇਪਣ ਨੂੰ ਲੁਕਾਣ ਦਾ ਜਤਨ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨਾਲੋਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੂੰ ਵਖ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹਨ।

ਅਜ ਜਿਹੜਾ ਕੋਈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਕੁਰਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਸ਼ਦਾਈ ਤੇ ਨਾਸਤਿਕ ਆਖ ਕੇ ਭੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਗੁਰੂ ਨੇ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾ ਕੇ ਉਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਪੁਕਾਰ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ —

ਨਾ ਹਮ ਹਿੰਦੂ ਨ ਮੁਸਲਮਾਨ
ਪਾਂਚ ਭੂਤ ਦੌਰਾ ਦੀ ਦੇਹ
ਦਿਵਸ ਚਾਰ ਮੇ ਹੋਤੀ ਖੋਹ
ਨਾਮ ਜ ਉਸ ਦਾ ਮਿਟੇ ਨ ਜਾਇ
ਨਾਨਕ ਅਸਥਿਰ ਏਕ ਖੁਦਾਇ

ਜੇ ਅਜ ਗੁਰੂ ਜੀ ਆ ਕੇ ਸਾਡੀ ਹਾਲਤ ਵੇਖਣ ਤਾਂ ਨਾ ਹਮ ਹਿੰਦੂ ਨਾ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾ ਹਮ ਸਿੱਖ ਜਾਂ ਖਾਲਸਾ ਭੀ ਸ਼ਾਇਦ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਭਾਸੇ ਹਰ ਧਰਮ ਵਿਚ ਰੂਪਵਾਦ ਦਾ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਹੈ ਪਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਚੰਗੀ ਕਰਣੀ ਨੂੰ ਹੀ ਧਰਮ ਦਾ ਆਧਾਰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਰਨਾ ਯੋਗ ਨਹੀਂ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾ ਧਰਮ ਮਨੁੱਖਤਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਕੁਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਰੋਹ ਵਿਚ ਆਂਦਾ ਹੈ —

ਏਤੀ ਮਾਰ ਪਈ ਕੁਰਲਾਵੇ
ਤੋਂ ਕੀ ਦਰਦ ਨਾ ਆਇਆ।
“ਜਗਤ ਜਲੰਦਾ ਰਖਿ ਲੈ ਅਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰਿ
ਜਿਹੁ ਦੁਆਰੇ ਉਬਰੇ ਤਿਤੇ ਲੋਹੁ ਉਬਾਰਿ”

ਸੱਚ ਮੁੱਚ ਜੇ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਉਤੇ ਅਮਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਜ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਉਨਤੀ ਦੀ ਸੜਕ ਉਤੇ ਸਿੱਖ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਅੱਗੇ ਵੇਖੇ ਜਾਂਦੇ।

‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਦੇ ਚੰਦੇ ਦਾ ਫਾਰਮ SUBSCRIPTION FORM

To

The Canada Darpan
P.O.Box. 67344, STN. 'O'
VANCOUVER, B.C.
CANADA V5W 3T1

I am enclosing a ☐ cheque ☐ M.O. ☐ Draft as
my Subscription for the year(s)..... I may be
sent the newspaper at the following address :

Name.....
Address.....
City.....
Province.....
Postal code.....
PHONE.....

One Year	25 dollars
Two Year	45 dollars
Three year	65 dollars
Life membership.....	300 dollars
ASIA.....	100 dollars[a year]
U.S.A.	30 dollars [a year]
Europe	100 dollars[a year]
Africa	100 dollars [a year]

JOHAL'S COLLISION Ltd.

ALL TYPES OF
BODY REPAIRS

— FREE ESTIMATES —
ALL WORK CONDITIONALLY GUARANTEED

• CARS

Balbir or Paul

Ph. 591-8151

• TRUCKS

12051 - 86th Ave. SURREY

• ਪੂਰੀ ਭਾਡੀ ਦਾ ਕੰਮ

• ਮਾਡਰਨ ਵਰੋਆਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ

• ਮਾਡਰਨ ਕੁਆਲਟੀ ਪੇਂਟਿੰਗ

• ICBC ਦੇ ਕਲੇਮ ਜਲਦੀ ਹੋਂਡਲ

• ਮੁਫਤ ਐਸਟੀਮੇਟ

• ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕਲੇਮ ਵਾਜਬ ਰੇਟਾਂ ਤੇ

ਫੁੱਟ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ

ਵਲੋਂ : ਚਰਨਪਾਲ ਗਿੱਲ

ਦੋ ਵਾਤਾਵੇਂ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਪਰਤੱਖ ਮਿਸਾਲ . ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਕੱਲੇ ਇਕੱਲੇ ਜਿਹੇ ਨੂੰ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਪੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਮਨਿਸਟਰ ਨੇ ਸਿੱਖ ਰਫ਼ੂਜੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਭਾਂਤ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਦਿਤਾ ਹੈ ਜੋ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਮੁਲਕ ਦੇ ਬਸਿੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਸਕੀਮ ਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੋ ਰੋਸੇ ਚਲਾਉਣਾ, ਨਸਲਵਾਦ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਥੇ ਹੀ ਨਹੀਂ . ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਮਾਮੂਲੀ ਜਿਹੇ ਬਹਾਨੇ ਬਣਾ ਕੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਚੱਕਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੇਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਪਰਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਿਚ ਦੇਰ ਲਗਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਆਰਥਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸਮਾਜਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸੱਟ ਵੱਜਦੀ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਨੁਭਵ ਤੇ ਬੇਕਸੂਰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਬਦਨਾਮੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਹਲਕਾਭਾਜੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਗੈਰ ਸਬੂਤਾਂ, ਬੇਵਕੂਫ਼ਾਂ ਵਾਂਗ ਐਕਸ਼ਨ ਕਰਨੇ, ਜਿਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਫੁੱਟ ਵਿਚ ਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਵਿਚ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਬਜਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕੋਈ ਵਾਇਦਾ ਹੋਵੇ। ਇਕ ਕਸੂਰ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਪੈਰੇ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਭੀ ਦਾਲ ਨਹੀਂ ਗਲਦੀ। ਬਗੈਰ ਸਬੂਤਾਂ ਐਕਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਅਨਜਾਣ ਹੋਣਾ, ਸਿਆਸੀ ਸੂਝ, ਚੇਤਨਤਾ ਤੇ ਘੱਟ ਬੁਝੀ ਦਾ ਪਰਤੀਕ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਮਾਨ ਇਜ਼ਤ ਨੂੰ ਜੇ ਨੌਕਰ ਵੱਜੀ ਹੈ ਉਸਦਾ ਘਾਟਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੇ ਪਰਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਦੇ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇਗਾ।

ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੁਝ ਕਲਕਾਸ ਕਲੈਨ ਵਰਗੀਆਂ ਬਦਨਾਮ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਹਿਣਾ ਭੀ ਇਕ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਗਲਤੀ ਹੈ। B COFR ਦੀ ਪਰੋਸ ਗੀਲੀਜ਼ ਇੰਡ ਕਨੇਡੀਅਨ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਨਾ ਛਾਪਣੀ ਪਰ ਉਸਦੀ ਥਾਂ ਕੁਝ ਕਲਕਾਸ ਕਲੈਨ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ, ਇਸ ਅਖਬਾਰ ਦੀਆਂ ਸਜ਼ਾਤੀਆਂ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦਾ ਖੁਲ੍ਹਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ। ਸੁਝਾਵਨਾ ਲੋਕ ਭੀ ਇਸ ਪਲਚੇ ਵਿਚ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਗਲਤ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਕਰਕੇ, ਸਿੱਖ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਇਕ ਘਟੀਆ ਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਦਿਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਤੇ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਪ੍ਰਸੰਦੀ ਲੋਕ ਨਿਖੜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਰਮਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਮਿਤਰ ਘੱਟ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਈ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਜਾਤੀ ਵਾਇਦਾ ਉਠਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਵੱਡਾ ਮਕਸਦ ਟੋਰੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਭੰਡਣਾ ਹੈ ਪਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਢੰਗ ਤੇ ਰਵੱਈਏ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹ ਕੋਹੜੇ ਹਨ ਤੇ ਸਾਡੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਲਈ ਦੁਖਦਾਇਕ ਤੇ ਮਾਰੂ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਕਲਕਾਸ ਕਲੈਨ ਬੀ. ਸੀ. ਵਿਚ ਦਵਤਰ ਬੋਲਣ ਦੀਆਂ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਦਵਤਰ ਬੁਲਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਕਰਕੇ ਖੁਲ੍ਹੇਗਾ। ਕਲੈਨ ਨੂੰ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਫੁੱਟ ਦਾ ਵਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣਾ ਇਕ ਸੁਗਾਤ ਹੈ। ਇਸ ਬਦਨਾਮ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਾਇਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਸਿਰਫ਼ ਗੋਰਿਆਂ ਲਈ ਹੀ ਰਹੇ ਤੇ ਰੰਗਦਾਰ ਲੋਕ ਵਾਪਸ ਜਾਣ। ਕਲੈਨ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਜੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਾਪਸ ਚਲੇ ਜਾਣਗੇ। ਜੇ ਸਿੱਖ ਵਾਪਸ ਨਾ ਗਏ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੰਡਾ ਬੋਝੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਖੜਕੇਗੀ। ਜਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਭੇਤ ਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਲੈਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸੁਖਾਲਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਤੇ ਦੂਸਰਾ ਜੋ ਘਰਾਂ ਤੇ ਬੰਬ ਵੱਜਣ ਲੱਗੇ ਤੇ ਸਾਡੇ ਬੰਦਿਆਂ ਤੇ ਹਮਲੇ ਹੋਣ ਲੱਗਣ, ਭਾਵੇਂ ਕਲੈਨ ਵਾਲੇ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਪੜੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਕਲੈਨ ਦੀ ਵੱਡੀ ਬਚਤ ਤੇ ਲੁਕੇ ਹੈ। ਤੀਸਰੇ ਨਸਲੀ ਗੋਰੇ ਅੱਗੇ ਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੋਰਿਆਂ ਦਾ ਰੰਗਦਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਦਿਮਾਗ ਚੰਗਾ ਹੈ ਤੇ ਨਸਲ ਭੀ ਵਧੀਆ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਵੰਡੇ ਤੇ ਰਾਜ ਕਰੇ ਵਾਲੀ ਨੀਤੀ ਵਿਖਾਕੇ ਨਸਲੀ ਗੋਰਿਆਂ ਹੋਰ ਭੀ ਸਿੱਧ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਰੰਗਦਾਰ ਲੋਕ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਹੀ ਕਾਬਿਲ ਹਨ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਨਹੀਂ।

ਇਤਿਹਾਸ ਇਸੀ ਗੱਲ ਦਾ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਗਾਂਹ ਵਧੂ ਧਰਮ ਹੈ। ਇਸ ਧਰਮ ਨੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਤੇ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦਾ ਝੰਡਾ ਉਚਾ ਚੌਕਿਆ। ਮੁਗਲ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਪੱਕੇਬਾਹੀਆਂ ਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ

ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਨਾਉਣ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਬਰਖਲਾਫ਼ ਸਿੱਖ ਭਟਕੇ ਲੜੇ। ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਚਰਖੜੀਆਂ ਤੇ ਚੜ੍ਹੇ ਤੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਕੰਧਾਂ ਵਿਚ ਚਿਣਿਆ ਗਿਆ। ਗੈਰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਧਰਮ ਨੇ ਕਾਫ਼ਰ ਕਰਾਰ ਦਿਤਾ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਉਹ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣਾਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੱਕੇਬਾਹੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਰੋਧਤਾ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਉਸਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਪਰ ਅਵਸੇਸ ਹੈ ਅੱਜ ਦੇ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਜੋ ਆਪ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਪੁੰਜ ਸਮਝਦੇ ਹਨ, ਮੁਗਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੰਕਾਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਤੇ ਪੱਕੇਬਾਹੀਆਂ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜਮਹੂਰੀ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗੱਲ ਇਥੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮੁਕਦੀ। ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸਲੀਲ ਤੇ ਗਿਰੇ ਹੋਏ ਢੰਗ ਵਰਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਫੁੱਟਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੰਦੀਆਂ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਮੁਗਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਪੱਕੇ ਨਾਲ ਠੋਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਉਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਭੀ ਵੀਜ਼ਾ ਲਗ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਹਾਮੀ ਹੈ ਉਹ ਹੀ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਦੂਸਰਾ ਨਹੀਂ। ਜਿਸ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਚਾਰੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਸਨ, ਹਰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜੀਆ ਆਇਆਂ ਕਿਹਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਤੇ ਸੂਫੀਆਂ ਇਤਿਆਦ ਦੀ ਬਾਣੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅੱਜ ਉਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਤੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਰਗੇ ਖਿਆਲਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਜੇ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਪਿਛੋਕੜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਭੁਲ ਰਹੇ ਪਰ ਅੱਖੀਂ ਦੇਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਨ ਸੰਤਾਲੀ ਵਿਚ ਕੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਗਿਰ ਚੁੱਕੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਜਲੂਸ ਨਿਕਲਿਆ ਸੀ। ਅੱਜ ਉਹ ਸਾਰੇ ਸਾਕੇ ਭੁਲਕੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਇਕ ਵੱਖਰੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਯੋਗ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਲੜਨਾ ਕੋਈ ਗੁਨਾਹ ਨਹੀਂ ਪਰ ਬੇ ਅਸੂਲੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਯੋਗ ਢੰਗਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਚੇਤੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇਕ ਮਿਤਰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਖੀ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਇਕ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਜਾਂ ਕੌਮ ਨੂੰ ਦੁਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਤੋਂ ਪਛਾਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਾਬਰ ਹਕੂਮਤ ਤੇ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਪੈਰੋਕਾਰ ਹੋਣ।

ਸਾਨੂੰ ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੀਡੀਆ ਸਾਡੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਬੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕੋਈ ਕੰਟਰੋਲ ਤੇ ਡਿਸਪਲਿਨ ਨਹੀਂ। ਜੋ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਗੱਲ ਚਲੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਕੰਟਰੋਲ ਨਹੀਂ ਪਰ ਸਾਡੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਲੀਡਰ ਕਮ-ਅਜ-ਕਮ ਫੁੱਟੇ ਬਿਆਨ ਤਾਂ ਨਾ ਦੇਣ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਬਿਆਨ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਅਸੀਂ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਲੋਕ ਹਾਂ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਗੁਨ ਸਕਾਫ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ। ਫੈਕੀਆਂ ਤੇ ਫੁੱਟੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਪਾਜ ਛੇਤੀ ਹੀ ਖੁਲ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫੁੱਟਾਂ ਵਿਚ ਦੀ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਟ ਲੋਕ ਕੱਢ ਰਹੇ ਹਨ? ਕੀ ਇਹ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਨ? ਕੀ ਇਹ ਕੌਮ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘੱਟ ਰਹੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਘਰੇ ਹੀ ਗੁਟਕੇ ਤੇ ਪਾਠ ਕਰਕੇ

ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਭੀ ਵੀਜ਼ਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਕੋ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਤੇ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪੱਕੇ। ਜਿਹੜੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਪਵਿਤਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰਖਣ ਲਈ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅੱਜ ਕੁੱਝ ਅਤਿਵਾਦੀ ਚੰਗੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਪਵਿਤਰਤਾ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਗਿਆਨੀ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ ਤੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲੀਆਂ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਵਿਤਰ ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਨਿਰਾਦਰੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕੀ ਹੈ? ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਪਵੇਗੀ ਕੀ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਏਨਾ ਡਰ ਨਹੀਂ ਉਹ ਗਦਾਰ ਭੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਪਰ ਅਸਲੀ ਗਦਾਰ ਉਹ ਹਨ ਜੋ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਤੇ ਸਾਡੇ ਧਰਮ ਦੀ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਜਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਬਰਖਿਲਾਫ਼ ਨਹੀਂ। ਸਿੱਖ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਤੇ ਹੋਰ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸਹਿਮਤੀ ਹੈ ਪਰ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰ ਮਖਾਲਫ਼ਤ ਕਰਾਂਗੇ ਜੋ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੂੰ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਲਾ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਲੀਡਰੀਆਂ ਚਮਕਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਮੈਦਾਨੇ ਜੰਗ ਵਿਚ ਭੱਜਦੇ ਹਨ ਤੇ ਓਥੇ ਜਾਣ ਲਈ ਝਿਜਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਥੇ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਫਾਡੀਆਂ ਮਾਰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਕਈ ਭਦਰ ਪੁਰਖ ਕਮੇਟੀਆਂ ਵਿਚ ਭੀ ਖੜੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਕੁਰਬੀਆਂ ਲੈਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਜਨਤਾ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕਸੂਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੱਚ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭੀ ਕੰਨੀਂ ਕਤਰਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਦ ਫੁੱਟ ਤੇ ਕੁਝ ਦੀ ਬੱਲੇ ਬੱਲੇ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਸਹਿਮ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਹਿਮ ਨਾਲ ਫੁੱਟ ਹੋਰ ਭੀ ਤਾਕਤ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਹਿਟਲਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਇਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ। ਕੁਝ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਜਿੰਨਾ ਛੇਤੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਚੰਗਾ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਭੱਟੀ ਤਾਕਤ ਵੱਧਦੀ ਚਲੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸੱਚ ਤੇ ਕੁਝ ਦੀ ਲੜਾਈ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹੈ। ਕੁਝ ਵਾ ਵਰੋਲੇ ਵਾਂਗ ਚਲਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਖੱਬੜ ਛੇਤੀ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜਹਾਲਤ ਦਾ ਰਾਹ ਨੂੰ ਦਾ ਰਾਹ ਹੈ। ਬਦਮਾਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਤਰਮੇ ਖੁਝ ਚਿਰੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੁਠ ਭਰ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਦਮਾਸ਼ੀ ਤੇ ਲੋਕ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੌਮ ਦਾ ਬੋਝਾ ਗਰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਥੇ ਮੇਰੇ ਇਕ ਕਹਾਵਤ ਚੇਤੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਰਖ ਦੋਸਤ ਨਾਲੋਂ ਸਿਆਣਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਚੰਗਾ। ਸਾਨੂੰ ਮੁਰਖ ਦੋਸਤ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੁਰਖਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕੱਢੇ ਬਿਨਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ। ਗਲੋਬ ਐਂਡ ਮੇਲ ਅਜਿਹੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਸੀ. ਆਈ. ਏ. ਦੇ ਬੰਦੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਰਡਰ ਮੰਨਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੋਟੀ ਤਨਖਾਹ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਰ ਇਕ ਬੇਨਤੀ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ — ਜਦ ਚੋਰੀ, ਠੱਗੀ, ਕੁਕਰਮ, ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਹੋਣ ਜਿਵੇਂ ਅਫੀਸਾਂ ਵੇਚਣੀਆਂ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਟੈਕਸਾਂ ਵਿਚ ਠੱਗੀ ਮਾਰਨੀ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਮੇਰੇ ਵੀਰ ਕੇਸਰੀ ਪੰਗ ਤਾਂ ਨਾ ਬੰਨਣ ਕੇਸਰੀ ਰੰਗ ਬੜਾ ਸੁੱਚਾ ਤੇ ਸੱਚਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਰੰਗ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਵੱਡਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ। ਕੋਰੇ ਮੌਕਿਆਂ ਵੇਲੇ ਮੇਰੇ ਵੀਰ ਇਸ ਰੰਗ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਨ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ।

ਅੱਜ ਏਨ੍ਹਾਂ ਪਾੜ ਫਟ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਇਕੱਠਾ ਹੋਣਾ ਅਸੰਭਵ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਜਥੇਬੰਦੀ ਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸੋ ਫੀ ਸਦੀ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇ ਨਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਪਰਤੱਖ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਸਲੇ ਤੇ ਕਦੇ ਭੀ ਇਕ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਤੇ ਨਾ ਸਾਡਾ ਇਕੱਠ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਗੱਲ ਇਕ ਪਾਸੇ ਛੱਡੀ ਜਾਵੇ ਤੇ ਇਥੋਂ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਤੇ ਇਕੱਠ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਇਥੇ ਭੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਹਨ। ਅੱਜ ਰਫ਼ੂਜੀਆਂ ਦਾ ਮਸਲਾ, ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ, ਸਕੂਲ ਤੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਤੇ ਨਸਲਵਾਦ ਦਾ ਮਸਲਾ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਘਟੀਆ ਨੌਕਰੀਆਂ ਹੀ ਮਿਲਣੀਆਂ ਇਹ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੋਰ ਮਸਲੇ ਸਾਡੀ ਸਾਰੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਸਾਥੇ ਮਸਲੇ ਹਨ। ਜੇ ਸਿੱਖ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਹੋ ਤੇ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ ਇਹ ਇਕ ਵੱਡੀ ਸਿਆਸੀ ਚਾਲ ਹੈ ਤਾਕਿ ਸਿੱਖ ਦੇਸ਼ ਭੀ ਤੇ ਪਰਦੇਸ਼ ਭੀ ਸਿਆਸੀ ਤੇ ਸਮਾਜਕ ਤਾਕਤ ਤੋਂ ਵਾਂਝਿਆਂ ਰਹਿਣ। ਜੇ ਲੋਕ ਫੁੱਧੀ ਸੋਚ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਇਸ ਘਾਟੇ ਤੇ ਅੱਕੜਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਉਹ ਲੋਕ-ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ। ਇਸ ਇਕੱਠ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਜਦ ਲੋਕ ਉਠ ਖੜੇ ਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਇਜ਼ਤ ਨੂੰ ਬਰਕਾਫ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਘੋਲ ਤਿੱਖਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਗਲਤੀਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਕਰਦੇ ਨਹੀਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕੱਢਿਆ

ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 143

ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ

(ਜੀ. ਏ. ਐਲ. ਐਲ. ਬੀ. (ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ) ਅਤੇ

ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਲਾਹਕਾਰ

- ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਵਤਰ ਵਿਚ ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ ਦੇ ਆਮ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ:—
- ਘਰ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਖ਼ੀਦਣ, ਵੇਚਣ ਲਈ ਜਾਂ ਮੋਰਗੇਜ਼ ਲੈਣ, ਦੇਣ ਜਾਂ ਕੈਂਸਲ ਕਰਨੀ
- ਆਦਿ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰੀ ਕਰਵਾਉਣੀ
- ਵਸੀਅਤ, ਮੁਖਤਿਆਰਨਾਮੇ, ਐਡੀਡੇਵਿਟ, ਡੈਕਲਾਰੇਸ਼ਨ, ਐਗਰੀਮੈਂਟ, ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਗਿਰਤਦਾਰਾਂ ਲਈ "ਰਾਹਦਾਰੀ"
- ਪਾਸਪੋਰਟ ਨਾਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ

ਅਤੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ

ਦੇ ਆਮ ਮਸਲੇ ਤੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਅਪੀਲ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕੇਸ ਲੜਨ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਯੋਗ ਸਹਾਇਤਾ

ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ B.A.L.L.B. (Pb.U.)
(ਸਾਡਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈਕੋਰਟ)

Off. 324-6727
Res. 324-4160

#201 - 2001 East 36th Ave. [at victoria]
Vancouver, B.C. V5P 1C9

A Lifetime of Memories

ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਯਾਦਗਾਰੀ ਮੌਕਿਆਂ ਲਈ
ਪੋਰਟਰੇਟ ਖਾਸ ਰਿਆਇਤ ਤੇ
ਹੋਰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫੋਟੋਗਰਾਫੀ ਲਈ ਸਸਤੇ ਰੇਟ

Portraits by
Andrew W. Simpson
Master of Photographic Arts

Clearbrook Photographic Arts Inc.
2623 Cedar Park Place Clearbrook, B.C. V2J 3S4

Ph. 859-4222

ਵੱਧ ਵਿੱਤੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ

ਪ੍ਰੋ. ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਭੋਗਲ

ਪੰਜਾਬ ਅਜੀਬ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਣਕ ਅਤੇ ਝੋਨੇ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਨੌਕੋਂ ਨੌਕ ਹੋ ਕੇ ਬਾਹਰ ਫੁੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਫੰਟੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੇ ਇਨਾਮਾਲ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤ ਕੁਝ ਸੁਧਰ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਵਿਕ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਸੁਸ਼ਿਖਿਅਤ ਡਾਕਟਰ, ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਵਿਹਲੇ ਤੁਰੇ ਫਿਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਖਜ਼ਾਨਾ ਖਾਲੀ ਹੈ।

ਅਰਥ ਵਿਗਿਆਨੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸਲੀ ਦੌਲਤ ਟਕਸਾਲ ਵਿਚੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੁਪਏ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਅਸਲੀ ਦੌਲਤ ਲੋੜ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਭੰਡਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਪਜ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਪਜ ਕਰ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਸੁਸ਼ਿਖਿਅਤ ਲੋਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਪਾਸ ਦੌਲਤ ਹੈ। ਉਹ ਅੰਨ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ, ਰਜਾ ਕੇ ਵਾਲਤ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅੰਨ ਦੀ ਉਪਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਜਿੰਨੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੂਬੇ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਕਾਰ ਅਤੇ ਆਬਾਦੀ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਹੈ। ਅੰਨ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਰਾਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਕਈ ਹੋਰ ਵਸਤਾਂ ਗੰਨਾ, ਕਪਾਹ, ਮੂੰਗਫਲੀ ਅਤੇ ਆਲੂ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਲੋੜ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਉਪਜਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸਾਨ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸੁਸ਼ਿਖਿਅਤ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਡਾਕਟਰ, ਨਰਸਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਲਗਭਗ ਹਰ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਆਦਿ ਵਿਚ ਵੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਰਥ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਰੀਗਰ (ਕੋਰਲ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਭ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਸਲੀ ਦੌਲਤ ਹਨ।

ਵਿਤਕਰਾ

ਆਧੁਨਿਕ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਦੌਲਤ ਨੂੰ ਰੁਪਿਆਂ ਪੈਸਿਆਂ ਵਿਚ ਵਟਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜਿੰਨੀ ਦੌਲਤ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੁਪਏ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਧਨ ਪਿਛਲੇ ਅੱਠਤੀ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਸੀਮਤ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਵਧੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਵਧੇ, ਜਿੰਨੀ ਦੌਲਤ ਵਧਦੀ ਗਈ ਹੈ।

ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੌਲਤ ਸੂਬਿਆਂ ਪਾਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਵਿੱਤੀ ਸਾਧਨ ਕੇਂਦਰ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਵਿਤਕਰਾ ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਹੋਰ ਸੂਬਿਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਿਮਾਚਲ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਂ ਲਈ ਅਮੀਰ ਸੂਬਾ ਹੈ, ਪਰ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਵਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਰੀਬ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਬਿਨਾਂ ਝੱਟ ਨਹੀਂ ਲੰਘਾ ਸਕਦਾ। ਅਸਾਮ ਤੇਲ ਲਈ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਕੋਲੇ ਤੇ ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਖਾਣਾਂ ਪੱਖੋਂ ਬਹੁਤ ਅਮੀਰ ਸੂਬੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਵਿੱਤੀ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਗਰੀਬ ਸੂਬੇ ਹਨ।

ਫਰਜ਼ ਕਰ ਲਓ, ਪੰਜਾਬ ਪਾਸ ਆਪਣੀ ਦੌਲਤ (ਕਣਕ, ਝੋਨੇ, ਗੰਨੇ, ਕਪਾਹ, ਆਲੂਆਂ ਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਪਰਦੇਸ਼ੋਂ ਆਉਂਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਿਕਿਆਂ) ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰੁਪਏ ਪੈਸੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਕਣਕ ਅਤੇ ਝੋਨਾ ਪਹਿਲੀ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਰੀਦੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਟੋਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪੱਕੇ ਆਧੁਨਿਕ ਗੈਰਾਮ ਬਣਾਵੇ। ਫੇਰ, ਜਿਹੜਾ ਸੂਬਾ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ

(ਪੰਨਾ 13 ਦੀ ਸ਼ਾਕੀ)

ਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ੱਸ਼ਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਏਕਤਾ ਦੇ ਪਲੈਟਫਾਰਮ ਤੇ ਖੜੇ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਸਿੱਧ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਗੰਦਾ ਅਨਸਰ ਜਿਸਨੂੰ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਝੁੱਟ ਦਾ ਵਾਇਦਾ ਹੈ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕੱਢਿਆ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਇਕੱਠ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਅਸੀਂ ਸਾਡੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਚੰਗੇਰਾ ਬਣਾ ਸਕਾਂਗੇ।

ਗਾਹਕ ਹੋਵੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪੋ ਵਿਚੀ ਪੁੱਗਦੇ ਭਾਅ ਉਤੇ ਵੇਚ ਦੇਵੇ, ਵੱਟੇ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਲੋੜ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਖਰੀਦ ਲਵੇ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਭ ਵਸਤੂ 'ਕੱਚੀ' ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਹੀ ਵੇਚੇ। ਗੰਨੇ ਤੋਂ ਖੰਡ ਬਣਾਵੇ। ਕਪਾਹ ਤੋਂ ਸੂਤੀ ਕੱਪੜਾ ਬਣਾਵੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਭ ਵਸਤੂਆਂ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਏਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਮੁਨਾਫਾ ਉਪਜ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਧਨ ਬਣਾਉਣ ਉਤੇ ਖਰਚ ਕਰੇਗਾ। ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਤੇਲ ਅਤੇ ਕੋਲੇ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਬਿਜਲੀ ਤੇਲ ਅਤੇ ਕੋਲੇ ਨਾਲੋਂ ਸਸਤਾ ਬਾਲਣ ਹੈ। ਬਿਜਲੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਬੀਨ ਡੈਮ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਬੀਨ ਡੈਮ ਲਈ ਸਾਰਾ ਧਨ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਧਨ ਕਿਥੋਂ ਦੇਣਾ ਹੈ? ਕੀ ਕੇਂਦਰ ਪਾਸ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਜਿਥੋਂ ਦੇ ਸਾਧਨ ਉਸ ਲਈ ਦੌਲਤ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਨਹੀਂ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਾਕੀ ਸੂਬੇ ਹਨ। ਅਨਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀ ਦੌਲਤ ਦਾ ਵੰਡਾ ਹਿੱਸਾ ਕੇਂਦਰ ਪਾਸ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਦਾਤਾ ਹੈ, ਸੂਬੇ ਮੰਗਦੇ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੂਬੇ ਮਿਹਨਤ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਪੱਖੇ ਡਾਹ ਕੇ ਬੈਠੇ ਆੜ੍ਹਤੀਏ ਸੇਠ ਵਾਂਗ ਹੋ ਜਾਂ ਹੱਥੀ ਤੀਲਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ, ਸਿਰਫ ਇਹਰ ਦਾਮਾਲ ਉਧਰ, ਕਰ ਛਡਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਭ ਜੱਟਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਸੁਖਾਲਾ ਜੀਵਨ ਜਿਉਂ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮਿਲਵਰਤਨ

ਕਈ ਕਿਸੇ ਗੱਲੋਂ ਖਿਝ ਕੇ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਦੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (ਸਿੱਖ ਸਟੇਟ ਜਾਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ), ਪਰ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਰਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੇਗਾ ਤਾਂ ਹਿਮਾਚਲ ਵੀ ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਰਹੇਗਾ? ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਹਿਮਾਚਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਰਿਆ ਹਿਮਾਚਲ ਵਿਚੋਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਆਪੋ ਵਿਚ ਲੜਨ ਦੀ ਥਾਂ ਜੇ ਮਿਲਵਰਤਨ ਨਾਲ ਚੱਲਣ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਸਾਧਨਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਆਪਣੀ ਦੌਲਤ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੋਣ, ਤਾਂ ਦੋਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਪਣੇ ਕਾਰਖਾਨੇ ਵੀ ਧੜਾ-ਧੜ ਚਲਾਉਣ ਤੇ ਬਾਕੀ ਬਿਜਲੀ ਹੋਰ ਲੋੜਵੰਦ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ। ਸੋ, ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਇਨ੍ਹਾਂ "ਸੁਤੰਤਰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਰਾਜਾਂ" ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ, ਜਿੰਨਾ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਦੇਣ ਵਿਚ ਹੈ, ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਸਾਧਨ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਰਤ ਕੇ ਹੋਰ ਦੌਲਤ ਪੈਦਾ ਕਰਨ।

ਹੋਰ ਦੌਲਤ ਕਿਵੇਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ? ਕਪਾਹ ਤੋਂ ਕੱਪੜਾ ਬਣਾ ਲੈਣਾ ਜਾਂ ਗੰਨੇ ਤੋਂ ਖੰਡ ਅਤੇ ਗੰਨੇ ਦੇ ਛਿਲਕੇ ਤੋਂ ਕਾਗਜ਼ ਬਣਾ ਲੈਣ ਦੌਲਤ ਵਿਚੋਂ ਵਧੇਰੇ ਦੌਲਤ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਪਾਹ ਦੀ ਗੱਠ ਦਾ ਜਿੰਨਾ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁੱਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਣੇ ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਮੁੱਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵੱਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੱਟ ਦੇ ਗੰਨੇ ਦਾ ਮੁੱਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਜਿੰਨਾ ਉਸੇ ਗੰਨੇ ਤੋਂ ਬਣੀ ਖੰਡ ਜਾਂ ਖੰਡ ਪਾ ਕੇ ਬਣੇ ਸ਼ਰਬਤ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਉਂ ਲੋਕ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਸੂਬੇ ਦੀ ਦੌਲਤ ਵਧਾਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇੰਗਲੈਂਡ, ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਰੂਸ ਦੀ ਅਮੀਰੀ ਦਾ ਭੇਤ ਦੇ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਕ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਕੁਦਰਤੀ ਦੌਲਤ (ਅੰਨ, ਗੰਨਾ, ਕਪਾਹ, ਕੋਲਾ, ਲੋਹਾ, ਤੇਲ, ਦਰਿਆਵਾਂ ਤੇ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ, ਪਸ਼ੂ, ਮੱਛੀਆਂ) ਵਰਤ ਕੇ ਨਵੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਵਿਚ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਉਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਉਤੇ ਲਗੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਕਬੇ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਘੱਟ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਗਰੀਬ ਦੇਸ਼ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਪਾਸ ਕੁਦਰਤੀ ਦੌਲਤ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਰਥ ਵਿਗਿਆਨੀ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ) ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੌਲਤ ਵਰਤ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮ-ਕਾਜ ਨਹੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ, ਜਿੰਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਹੀ ਉਦਯੋਗੀਕਰਣ ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ, ਸਾਡੀ ਆਬਾਦੀ ਸਾਡੇ ਖੇਤਰਫਲ ਤੋਂ ਬਹੁਤੀ ਹੈ। ਸੋ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਗਰੀਬੀ ਦਾ ਵੰਡਾ ਇਲਾਜ, ਉਦਯੋਗੀਕਰਣ ਵਧਾਉਣਾ ਤੇ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਰੋਕਣਾ ਹੈ।

ਮੁਕਾਬਲਾ

ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਓਨੀ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ, ਜਿੰਨੀ ਸਫਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਵਤੀਰਾ ਬਿਰਲੇ ਜਾਂ ਟਾਟੇ ਅਰਥਪਤੀ ਵਰਗਾ ਹੈ। ਬਿਰਲਾ ਇਕ ਕਾਰਖਾਨਾ ਲਾ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਵਿਚੋਂ ਦੂਜਾ ਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤੇ

ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੀਜਾ, ਤੇ ਇਉਂ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾ ਕੇ ਆਪ ਹੋਰ ਅਮੀਰ ਬਣੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਕਾਰਖਾਨੇ ਲਾ ਕੇ ਹੋਰ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜੇ ਕਾਰਖਾਨੇ ਦਾ ਸਾਰਾ ਮੁਨਾਫਾ ਇਕੱਲੇ ਬਿਰਲੇ ਪਾਸ ਨਾ ਰਹੇ, ਕਾਰਖਾਨੇ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ, ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ, ਫੋਰਮੈਨਾਂ ਅਤੇ ਮਿਸਤਰੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਯੋਗਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਵੰਡ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ, ਤਜਰਬਾ, ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਧਨ ਇਕੱਠਾ ਹੋਣ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਪਣਾ ਅਲੱਗ ਕਾਰਖਾਨਾ ਲਾਉਣਗੇ। ਇਕ ਬਿਰਲਾ ਕੁੱਲ ਮੁਨਾਫੇ ਵਿਚੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਖਾਨੇ ਨਹੀਂ ਲਾ ਸਕਦਾ, ਜਿੰਨੇ ਉਸ ਦੇ ਕਾਰਖਾਨੇ ਦੇ ਵੰਡੇ ਮੁਨਾਫੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਫੋਰਮੈਨ ਅਤੇ ਮਿਸਤਰੀ ਆਪੋ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਕਰਕੇ, ਇਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਕੇ, ਨਵੇਂ ਸਿੱਖਿਅਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਕੇ, ਲਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਫਲ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਸਾਧਨ ਵੰਡ ਦੇਣੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਜਾਲ ਵਿਛਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸੋ, ਕੇਂਦਰ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਫੌਜ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਭਾਗ ਰੱਖੇ। ਰੇਲਵੇ, ਹਵਾਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵੀ ਰੱਖੇ। ਆਮਦਨ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਰੱਖੇ। ਪਰ ਹੁਣ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਧਨ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਵੇ। ਸੂਬਿਆਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕੁਦਰਤੀ ਦੌਲਤ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਾਧਨ ਪੈਦਾ ਕਰਨ, ਕਮਾਉਣ ਅਤੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਖੁਲ੍ਹ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਸੂਬੇ ਮਿਲਵਰਤਨ ਨਾ ਕਰਨ। ਮਿਲਵਰਤਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੂਬੇ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਕਾਬਲਾ ਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਆਗੇ ਨਿਕਲ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇ। ਕੇਂਦਰ ਰੇਫਰੀ ਬਣੇ, ਸੂਬੇ ਟੀਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰ। ਹਰ ਖਿਲਾੜੀ ਟੀਮ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਗੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਯਤਨ ਲਾਵੇ।

ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਹੈ, ਹਿਮਾਚਲ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਬਿਜਲੀ ਉਪਜਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਐਵੇਂ ਵਰਤੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਅੰਨ ਰੁਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਿਹਾਰ ਦਾ ਕੋਲਾ ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਰੇਲਵੇ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਟਰੱਕਾਂ ਵਿਚ ਲੋੜੀਆਂ ਮਹਿੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਜਦੋਂ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਅਤੇ ਬਰਮਲ ਪਲਾਂਟਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤਕ ਕਾਫੀ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਂ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਨਾ ਬਿਹਾਰ ਵੱਡੇ ਬਰਮਲ ਪਲਾਂਟ ਲਾ ਕੇ ਬਿਜਲੀ, ਪੈਦਾ ਕਰੇ, ਤੇ ਲੋੜਵੰਦ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਚੇ, ਅਤੇ ਵੱਟੇ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਚੋਲ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਤੋਂ ਖੰਡ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਤੋਂ ਕੱਪੜਾ ਲਵੇ।

ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਨੇਤਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਬਹੁਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਇਕ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਏਕਤਾ ਸਿਰਫ ਤਕਰੀਰਾਂ, ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੈਨਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਵਧਣੀ। ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਹੇਵੰਦ ਆਹਰੇ ਲਾਇਆਂ ਵਧਣੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਵਧਾਇਆ ਵਧਣੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਹੀ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਕਰਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਮੌਕੇ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਤਾਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਕੇਂਦਰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਹਰ ਵੇਲੇ ਕੱਸੀ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਧਨ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਖੁਲ੍ਹ ਦੇਵੇ।

ਵਿਕੇਂਦਰੀਕਰਣ

ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਸਾਧਨ ਹੁਣ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਸਾਧਨ ਵੱਧ ਜਾਣ।

ਸਰਕਾਰੀਆਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਉਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਸਰਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਗੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ। ਖਬਰ ਆਈ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਲਾਹ ਮੰਗੀ ਸੀ। ਇਹ ਸਹੀ ਤਰੀਕਾ ਹੈ, ਇਕੱਲੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਭ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਮਾਲੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਸੂਬਿਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਬੋਲਣਾ ਨਹੀਂ। ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ, ਬੰਗਾਲ, ਕਰਨਾਟਕ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਆਦਿ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ, ਵੱਧ "ਆਰਥਿਕ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕਰਣ" ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਅਵਾਜ਼ ਉਚੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਏਕਤਾਵਾਦੀ ਕਰਨ ਨਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਸਗੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਤੇਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਪੌਸ਼ ਜ਼ਰੂਰ ਟੁੱਟਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

NON-SMOKERS & SMOKERS

TOGETHER
WE ARE
STRONGER

NORTH AMERICAN LIFE

Permanent & Terms Plan

- Life and Group Insurance
- Retirement & Pension Plans
- Company Pension and Health Benefit Plans
- Estate Protection
- Business & Mortgage Insurance

Ph. 685-9335

SUDESH KALIA

Goyal Travels Inc.

4152 Fraser Street, Vancouver, B.C., Canada V5V 4E8
PH: (604) 872-7658 CABLE: GOYALTRAVE
B.C. Toll Free Number 112-800-663-9079
Alberta 1-800-663-9079
Cheapest Fares to India & Pakistan

THINKING OF TRAVEL?

WE CAN SAVE YOU
TIME—TROUBLE—MONEY
ASSOCIATED OFFICES IN INDIA:

- Opposite Nehru Gardens, G.T. Road, Jullundur City Phone 77526
- Court Road, Moga, Distt. Faridkot Phone 2798
- Court Road, Jagraon, Distt. Ludhiana Phone 252

ਉੱਘੀ ਬਾਸਕਟਬਾਲ ਖਿਡਾਰਣ ਰਜਿੰਦਰ

ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ

ਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸੇਖੋਂ ਬਾਸਕਟਬਾਲ ਦੀ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਖਿਡਾਰਣ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਅਨੇਕਾਂ ਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਸੋਨ ਤਮਗੇ ਬਟੋਰੇ ਹਨ ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਤੇਜ਼ ਖੇਡ ਸਦਕਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੈਚਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦਾ ਜਨਮ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਾਸੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ। ਰਜਿੰਦਰ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਬੜੇ ਲੰਮੇ ਕੱਦ ਅਤੇ ਤਕੜੇ ਜਿਸਮ ਵਾਲੀ ਕੁੜੀ ਸੀ। ਉਹ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਇਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ (ਲੜਕੀਆਂ) ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਚੇਤਨਾ ਲੱਗੀ। ਰਜਿੰਦਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਚਾਚੇ ਦੀ ਕੁੜੀ ਬਿਦਰ ਦੇਹਾਂ ਨੇ ਹੀ ਸ਼ੌਕ ਅਧੀਨ ਨਹਿਰੂ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿਚ ਆਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਫੋਟੀਆਂ ਫੋਟੀਆਂ ਬਾਲੜੀਆਂ ਘਰ ਤੋਂ ਪੰਜ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਆਪਣੇ ਸ਼ੌਕ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲੱਗੀਆਂ। ਇਥੇ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੀਆਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਬਾਸਕਟਬਾਲ ਦੀ ਖੇਡ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਲੱਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਖੇਡ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਬਾਸਕਟਬਾਲ ਕੋਚ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ੌਕ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੜੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਵਾਈ।

1977-78 ਵਿਚ ਰਜਿੰਦਰ ਅੱਠਵੀਂ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮਿਨੀ ਬਾਸਕਟਬਾਲ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਬੜੀ ਸੁਚੱਜੀ ਖੇਡ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਅਗਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਰਜਿੰਦਰ ਤੇ ਬਿੰਦਰ ਦੇਹਾਂ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਜੀ ਮਾਲ ਰੋਡ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਥਿਤ ਕਾਲਜ ਦੇ ਖੇਡ ਵਿੰਗ ਵਿਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਲਿਆ। ਇਥੇ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਰਜਿੰਦਰ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਕੂਲ ਗੇਮਜ਼ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਖੇਡ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾ ਜਮਾਇਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਸੋਨ-ਤਮਗੇ ਬਟੋਰੇ ਕੇ ਦਿਤੇ।

1981-82 ਦਾ ਸੀਨੀਅਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬਾਸਕਟਬਾਲ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਲੁਧਿਆਣੇ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਰਜਿੰਦਰ ਨੇ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ ਖੇਡ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਸੋਨ ਤਮਗਾ ਜਿਤਾਇਆ। ਰਜਿੰਦਰ ਦੀ ਵਧੀਆ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਖੇਡ ਸਦਕਾ ਉਸ ਨੂੰ ਮਨੀਲਾ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਵਿਚ ਚੁਣ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਰਜਿੰਦਰ ਨੇ ਬਰਜਿੰਦਰਾ ਕਾਲਜ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਕਾਲਜ ਦਾ ਰੋਲ ਆਫ ਆਨਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਜਿੰਦਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਵਿਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਜਿੱਤਣ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਤਾਂ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਵੱਡ-ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਇਨਡੋਰ ਗਰਾਊਂਡਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਘਾਟ ਕਰਨ ਸਾਡੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਮਾਰਖਾ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਜਿਸਮਾਨੀ ਪੱਖੋਂ ਵੀ ਸਾਡੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਵਿਚ ਕਈ ਘਾਟਾਂ ਰੜਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਬਾਸਕਟਬਾਲ ਟੀਮ ਦੀ ਮੈਂਬਰ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫਤੇ ਹੋਏ ਉਤਰ ਜ਼ੋਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਕਈ ਜਿੱਤਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਫਾਈਨਲ ਵਿਚ ਰਜਿੰਦਰ ਨੇ ਸਚਮੁਚ ਹੀ ਸ਼ੀਰਣੀ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ ਆਪਣੀ ਟੀਮ ਲਈ 35 ਸਕੋਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਦਰਬਕਾਂ ਨੂੰ ਹੇਰਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਰਜਿੰਦਰ ਲੰਬੇ ਸ਼ਾਟ ਮਾਰਨ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਪਰਬੀਨ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਲੋੜ ਪੈਣ ਉੱਤੇ ਪਿੱਛੇ ਤੇ ਚੰਗੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਕਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਰਜਿੰਦਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਕਾਲਜ ਨੂੰ ਲੜਕੀਆਂ ਦਾ ਵਿੰਗ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਥੋਂ ਅਨੇਕਾਂ ਰਜਿੰਦਰਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫੁੱਟਬਾਲ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਸੋਨੇ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੈਡਲ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਇਥੇ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਕੌਮੀ ਖੇਡ ਮੇਲੇ ਦੇ ਕੁਝਤੀ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ—ਸੰਨੀ ਗਿੱਲ, ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਵਿੰਦਰ ਨਾਥ ਨੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੈਡਲ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ। ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਨੇ 82 ਕਿਲੋਗਰਾਮ ਵਜ਼ਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਮਹਿਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਤੇ ਰਵਿੰਦਰ ਨਾਥ ਨੇ 48 ਕਿਲੋ ਵਜ਼ਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਸ਼ੋਕ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਜਿੱਤਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ।

100 ਕਿਲੋਗਰਾਮ ਤੋਂ ਉਪਰਲੀ ਵਜ਼ਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਸੰਨੀ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਦੱਤਾ ਸ਼ਿੰਦੇ ਵਿਚਲੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਆਕਰਸ਼ਕ ਰਿਹਾ। ਸੰਨੀ ਗਿੱਲ ਨੇ ਕੇਵਲ ਇਕ ਮਿਟ ਅਤੇ ਵੀਹ ਸਕਿੰਟ ਵਿਚ ਦੱਤਾ ਸ਼ਿੰਦੇ ਨੂੰ ਚਿੱਤ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਕੁਝਤੀ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਦਾ ਰਿਹਾ। ਦਿੱਲੀ ਵਲੋਂ ਫਾਈਨਲ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦੇ 52 ਕਿਲੋਗਰਾਮ ਵਜ਼ਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਮਹਾਂਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜੈਦੀਪ ਸਿੰਘ 62 ਕਿਲੋ ਵਜ਼ਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਧਰਮਵੀਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ, 74 ਕਿਲੋਗਰਾਮ ਵਜ਼ਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਨਰੇਸ਼ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਤੇ 100 ਕਿਲੋ ਵਜ਼ਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਜੈਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਮੈਡਲ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ।

57 ਕਿਲੋ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਧਰਮਪਾਲ ਨੂੰ ਚਿੱਤ ਕੀਤਾ। 68 ਕਿਲੋ ਅਤੇ 90 ਕਿਲੋ ਵਿਚ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਸੁਰੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਤਿਆਵਾਨ ਨੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਮੈਡਲ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਕੁਝਤੀਆਂ ਵਿਚ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਨੇ ਯੂ. ਪੀ. ਦੇ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ।

ਭਾਰਤ ਤੇ ਰੂਸ ਸਾਂਝੇ ਜੇਤੂ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਭਾਰਤ ਤੇ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਦਿਵਸ ਗਾਂਧੀ ਗੋਲਡ ਕੱਪ ਮਹਿਲਾ ਹਾਕੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਜੇਤੂ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਇਥੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿਚ ਖੇਡੇ ਗਏ ਫਾਈਨਲ ਮੈਚ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਟੀਮਾਂ ਦੇ ਦੋ ਗੋਲਾਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਰਹੀਆਂ। ਅੱਧੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਭਾਰਤੀ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ-ਇਕ ਗੋਲਾਂ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਸਨ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਗੋਲਾਂ ਨਾਲ ਹਰਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਕੌਮੀ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਫੁੱਟਬਾਲ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾ ਵਿਚ ਸੋਨ ਤਮਗਾ ਜਿੱਤ ਲਿਆ। ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਸਾਰੇ ਦੋ ਸਾਰੇ ਤਿੰਨ ਮੈਚ ਜਿੱਤੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਇਕ ਵੀ ਗੋਲ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ। ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਹੋਰਨਾਂ ਟੀਮਾਂ ਸਿਰ 9 ਗੋਲ ਕੀਤੇ ਮੈਚ ਵਿਚ ਅੱਧੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ 1-0 ਗੋਲ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਸੀ ਪਰ ਦੂਜੇ ਅੱਧ ਵਿਚ ਉਸਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਟੀਮ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਾਢੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਦੋ ਹੋਰ ਗੋਲਕਰਨ ਵਿਚ ਸਫਲ ਰਹੇ।

ਮਹਿਲਾ ਹਾਕੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਸੈਂਟਰ ਫਾਰਵਰਡ ਗੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਸੂਝ ਸਦਕਾ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਇਥੇ ਕੌਮੀ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਮਹਿਲਾ ਹਾਕੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਬਿਹਾਰ ਨਾਲ 1-1 ਗੋਲ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਕਰਕੇ ਸੋਨ ਤਮਗਾ ਜਿੱਤ ਲਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਬਿਹਾਰ ਦੋਹਾਂ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਤਿੰਨ ਟੀਮਾਂ ਦੀ ਲੀਗ ਵਿਚ ਤਿੰਨ-ਤਿੰਨ ਅੰਕ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਸਨ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਗੋਲਾਂ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਔਸਤ ਕਾਰਨ ਸੋਨ ਤਮਗਾ ਜਿਤਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਫਾਈ ਗੇਟ ਵਾਲੀ ਕਰਨਾਟਕ ਦੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਕਾਂਸੀ ਦਾ ਤਮਗਾ ਮਿਲਿਆ।

ਬਿਹਾਰ ਨੇ ਦੂਜੇ ਅੱਧ ਦੇ 12ਵੇਂ ਮਿਟ ਵਿਚ ਪੈਨਲਟੀ ਕਾਰਨਰ ਨੂੰ ਗੋਲ ਵਿਚ ਬਦਲ ਕੇ ਲੀਡ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ। ਇਹ ਗੋਲ ਫੁਲ ਬੈਕ ਪੁਸ਼ਪਾ ਸ਼ੀਵਾਸਤਵ ਨੇ ਕੀਤਾ।

ਬਾਲੋ — ਮਾਹੀਆ

ਮਾਹੀਆ—ਦੋ ਪੱਤਰ ਅਨਾਰਾਂ ਦੇ
ਅੱਗੇ ਬਾਲੋ ਨਿੱਤ ਮਿਲਦੀ
ਹੁਣ ਮਿਲਦੀ ਕਰਾਰਾਂ ਤੇ
ਬਾਲੋ—ਦੋ ਪੱਤਰ ਅਨਾਰਾਂ ਦੇ
ਸਾਡੀ ਗਲੀ ਲੰਘ ਰੱਨ ਦੇ
ਦੁੱਖ ਟੁੱਟਣ ਬੀਮਾਰਾਂ ਦੇ
ਮਾਹੀਆ—ਦੋ ਪੱਤਰ ਅਨਾਰਾਂ ਦੇ
ਬਾਲੋ ਮੇਰੀ ਕੱਚ ਵਰਗੀ
ਵਿਚ ਰਲੇ ਨਾ ਹਚਾਰਾਂ ਦੇ

ਬਾਲੋ—ਦੋ ਪੱਤਰ ਅਨਾਰਾਂ ਦੇ
ਮਾਹੀਆ ਮੇਰਾ ਸਰੂ ਵਰਗਾ
ਸੋਹਣਾ ਖੜ੍ਹਾ ਵਿਚ ਯਾਰਾਂ ਦੇ
ਮਾਹੀਆ—ਦੋ ਪੱਤਰ ਅਨਾਰਾਂ ਦੇ
ਸਾਡਾ ਦੁੱਖ ਸੁਣ ਸੁਣ ਕੇ
ਰੱਦੇ ਪੱਖਰ ਪਹੁੰਚਾ ਦੇ
ਬਾਲੋ—ਦੋ ਪੱਤਰ ਅਨਾਰਾਂ ਦੇ
ਰੱਜ ਰੱਜ ਰੋ ਲਾਂ ਮਿੱਤਰਾਂ
ਗਲ ਲਗ ਕੇ ਮੈਂ ਯਾਰਾਂ ਦੇ
ਮਾਹੀਆ—ਦੋ ਪੱਤਰ ਅਨਾਰਾਂ ਦੇ
ਲੱਗੀਆਂ ਨਾ ਨਿੱਤੀਆਂ
ਮਿਹਣੇ ਲੈਂਦਾ ਨੀ ਹਚਾਰਾਂ ਦੇ

ਬਾਲੋ—ਦੋ ਪੱਤਰ ਅਨਾਰਾਂ ਦੇ
ਮਿਹਣੇ ਤਾਂ ਝੁੱਲ ਜਾਣਗੇ
ਦੁੱਖ ਝੁਲਣੇ ਨਹੀਂ ਯਾਰਾਂ ਦੇ
ਮਾਹੀਆ—ਦੋ ਪੱਤਰ ਅਨਾਰਾਂ ਦੇ
ਇਥਕੇ ਚੋਂ ਕੀ ਖੌਟਿਆ
ਇਹ ਘਾਟੇ ਨਹੀਂ ਹਚਾਰਾਂ ਦੇ
ਬਾਲੋ—ਦੋ ਪੱਤਰ ਅਨਾਰਾਂ ਦੇ
ਘਾਟੇ ਨਵੇਂ ਫੱਡ ਮਿੱਤਰਾਂ
ਇਹ ਸੌਦੇ ਨੇ ਪਿਆਰਾਂ ਦੇ
ਮਾਹੀਆ—ਦੋ ਪੱਤਰ ਅਨਾਰਾਂ ਦੇ
ਨੀ ਬਾਲੋ ਧੁੱਪ ਰੰਗੀਏ
ਦੇ ਬੋਲ ਕਹਿ ਜਾ ਨੀ ਪਿਆਰਾਂ ਦੇ
ਬਾਲੋ—ਦੋ ਪੱਤਰ ਅਨਾਰਾਂ ਦੇ
ਰੱਬ ਕੋਲੋਂ ਸੁੱਖ ਮੰਗਦੀ
ਜਿੰਦ ਜਾਵੇ ਹੱਥੀਂ ਯਾਰਾਂ ਦੇ
ਮਾਹੀਆ—ਦੋ ਪੱਤਰ ਅਨਾਰਾਂ ਦੇ
ਬਾਲੋ ਮਾਹੀਆ ਕੌਣ ਸੀਕੇ
ਮੂੰਹ ਚੜ੍ਹ ਗਏ ਹਚਾਰਾਂ ਦੇ
ਬਾਲੋ—ਦੋ ਪੱਤਰ ਅਨਾਰਾਂ ਦੇ
ਬਾਲੋ ਮਾਹੀਆ ਨਹੀਂ ਮੁੱਕਦੇ
ਮੁੱਕੇ ਕੰਮ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ

Super Star Plumbing & Electrical Heating Supply Ltd.

4270 Fraser Street, Vancouver, B.C.

Phone 874-0511

ਆਪਣੀਆਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਲੰਬਿੰਗ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸੁਪਰਸਟਾਰ ਪਲੰਬਿੰਗ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ। ਐਸਟੀਮੇਟ ਮੁਫਤ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

Gurdial Singh(Gaddey) ਅਸੀਂ ਨਵੇਂ ਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਪਲੰਬਿੰਗ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

DO YOU NEED PLUMBING OR ELECTRICAL SUPPLIES AND SERVICE FOR NEW HOMES OR FOR RENOVATIONS

WE DO NEW HOME PLUMBING ALSO
CONTACT:

PAUL'S

PLUMBING & ELECTRICAL SUPPLY

4774 Main Street, (At 32nd.)

Vancouver, B.C.

PH: 872-3118 (Supply)
872-7227 (Service)

"Free customer parking at rear" OPEN SUNDAYS

ਰਜਨੀਸ਼ ਹੁਣ ਕਮਿਊਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਗੇ

ਸਵਰਾਜ ਚੌਹਾਨ

ਕਟਰਾਈ(ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼)— “ਮੈਂ ਹੁਣ ਕਮਿਊਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰਹਾਂਗਾ।” ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਹਨ 54 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਢੁੱਕੇ ਭਗਵਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਰਜਨੀਸ਼ ਦੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿਚ ਲੱਖਾਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਓਰੇਗਨ ਦੇ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਰਜਨੀਸ਼ ਪੁਰਮ ਨੂੰ ਯੇਸ਼ਾ ਲਈ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿਤਾ।

12 ਦਿਨ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਦਿਲ ਹਿਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕੋੜਾ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਪਿਛੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਰਜਨੀਸ਼ ਇਸ ਪਹਾੜੀ 'ਤੇ ਸੈਰਗਾਹ ਵਿਚ ਪੁਜੇ। ਇਹ ਫਿਲਹਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਰਜ਼ੀ ਘਰ ਹੈ। ਉਹ ਹਿਮਚਾਲ ਵਿਚ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ ਘਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਮੈਂ ਇਹ ਸਲਾਹ ਦੇਵਾਂਗਾ ਕਿ ਜਰਮਨੀ, ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ, ਜਪਾਨ ਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰਨਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਮੱਠ (ਕਮਿਊਨ) ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਮੈਂ ਪਾਸੇ ਰਹਿ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦਾ ਰਹਾਂਗਾ। ਜਰਮਨੀ ਵਿਚ ਸਾਡਾ ਹਰੇਕ ਮੱਠ ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਰਜਨੀਸ਼ ਫੁਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ: ਉਹ ਪੂਨੇ ਵਾਲੇ ਕਮਿਊਨ ਵਿਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਗੇ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1981 ਵਿਚ ਛੱਡ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਕਮਿਊਨ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਮੇਰੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸੀ। ਲੋਕ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਜਨੀਸ਼ ਏਨੇ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੱਠ ਚਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਰਕਾਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਚਲਾ ਸਕਦੀ?

ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਪੂਨੇ ਵਿਚ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨਗੇ ਓਰੇਗਨ ਵਿਚ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਗਵਰਨਰ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਮੈਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚੋਂ ਚਲੇ ਜਾਵਾਂ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ ਆਸ਼ਰਮ ਵਿਚ ਤਾਂ ਆਉਣ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਏਨੀ ਹਿੰਮਤ ਕਿਥੇ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਕਮਿਊਨ ਨੂੰ ਲੋਕ ਜਾਨਣ ਲਈ ਉਤਾਵਲੇ ਸਨ।”

“ਅਸੀਂ 126 ਵਰਗ ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਦੇ ਰੇਗਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਹਰਾ-ਭਰਾ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਉਥੇ 4 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਮੰਡਾ ਲਹੇ ਗਿਆ। ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਲਈ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨ ਕਮਰੇ ਬਣੇ ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਉਤਸਵ ਵਿਚ ਵੀ ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕ ਆਸ਼ਰਮ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ।”

“ਸਾਡੇ ਕੋਲ 90 ਰੋਲਜ਼ ਰਾਇਸ ਕਾਰਾਂ, 300 ਹੋਰ ਕਾਰਾਂ, 5 ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਅਤੇ ਅਣਗਿਣਤ ਬੱਸਾਂ ਸਨ। ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਮੋਹ ਨਹੀਂ ਮੇਰੀ ਤਾਂ ਉਹ ਹਾਲਤ ਹੈ ਕਿ “ਨੰਗਾ ਆਇਆ ਤੇ ਨੰਗਾ ਹੀ ਚਲੇ ਜਾਣ।” ਇਹ ਸਾਰੇ ਮੇਰੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਭੰਡੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਕੋਈ ਵਪਾਰਕ ਥੰਦੇ ਨਹੀਂ ਕਰਨੇ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦਾ ਦੋਸਤ ਹਾਂ। ਉਹ ਤਾਂ ਬਸ ਮੇਰੇ ਘਰ ਵਰਗੇ ਹਨ।”

“ਹਰੇਕ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਵਸਦੇ ‘ਇਨਸਾਨ’ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਦੀ ਬਾਹਰਲੀ ਸ਼ਕਲ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।”

“ਮੈਂ ਕੋਈ ਭਗਵਾਨ ਨਹੀਂ। ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਹੈ: ਭਗਵਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਰਜਨੀਸ਼। ਭਗਵਾਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਹ, ਜਿਸ ਉਤੇ ਨਦਰ-ਕਰਮ (ਬਖਸ਼ਿਸ਼) ਹੈ। ਮੇਰੇ ਉਤੇ ਮਿਹਰ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵਰੋਸਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਅਮਰੀਕੀ ਪੁਲੀਸ ਤੇ ਜੇਲ੍ਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹੋ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਜਿਸਮ ਨੂੰ ਤਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਪਰ ‘ਮੈਨੂੰ’ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਜਗਤ ਤਮਾਸ਼ਾ ਵੇਖਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਤਮਾਸ਼ਾ ਵੇਖਣ ਲਈ ਆਏ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸਕਦੇ।

ਭਗਵਾਨ ਰਜਨੀਸ਼ ਨੇ ਅੱਗੇ ਚਲਕੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ “ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਵੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 4-5 ਵਾਰ ਪਰੇਗਰਾਮ ਵੀ ਬਣਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਸੀ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਸਾਥੀਆਂ

ਨੇ ਸਲਾਹ ਦਿਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ) ਪੂਨੇ ਆਸ਼ਰਮ ਵਿਚ ਚਲੇ ਗਏ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਵੇਟਾਂ ਗਵਾ ਬੈਠਾਂਗੇ ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਵਤਕਾਰ ਨੀਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ।”

ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਰਾਜੀਵ ਪੁਰਾਣੇ ਸਾਰੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇਕਸੁਰ ਹੈ। ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅਫਸਰਬਾਹੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਅਗਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ “ਸਿਆਸਤ ਵਿਰੋਧੀ” ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਜੀਵ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਮਾਯੂਸੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਾਊਣ।

ਸਪੈਨ ਹੋਟਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਬਰਗੇਡੀਅਰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਹੋਟਲ ਦਸ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਵੀਹ ਕਮਰੇ ਅਤੇ ਦੋ ਕਮਰਿਆਂ ਦੇ ਸੈਟ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅੱਧੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰਜਨੀਸ਼ ਲਈ ਭੁੱਕੇ ਹਨ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਰਜਨੀਸ਼ ਇਥੇ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਚਿਰ ਠਹਿਰਨਗੇ।

FIDELTY REALTY LTD.

5316 Victoria Drive
Vancouver, B.C.

BUYING & SELLING

Always Remember

Ph. 324-3888

HARPAL S. TOOR

Member Medallion Club
R.E. Board of Greater Vancouver

437-3350

HAMILTON MORTUARY LTD.

5390 Fraser Street [at 38th Ave.]
VANCOUVER, B.C. V5W 2Z1

Phone: 324-3851

PROUD OF THE COMMUNITY

We Serve:

- Superb Facilities
- A Caring & helping staff.
- Across from the Vancouver Crematorium.
- Enquiries Welcome at any time.
- Saturday or evening services available.

JIM HOUSEMAN
Managing Director

TOGETHER
WE ARE
STRONGER

NORTH AMERICAN LIFE

Rupinder S. Azad

Toll Free Line (in B.C.)

1-800-242-8044

Looking For

The Right Kind of Life
Insurance?

YES!

Choice is Yours :

Traditional VS Universal (Smokers & Non Smokers)
For Details & Free Consultation

ਹੁਣ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਲਈ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ ਪਾਲਸੀ ਲਵੋ। ਕੇਵਲ ਚਾਰ ਸਾਲ ਹੀ ਕਿਸਤਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿੰਨੇ ਵੀ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਮੁਤਾਬਕ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ :

CONTACT:

RUPINDER S. AZAD
AZAD INSURANCE AGENCIES
#1 - 2619 - Cedar Park PL.
CLEARBROOK, B.C.

Phone (604)853-0134

- ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਵਸੀਅਤ ਖਿਆਲ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਨਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਮਗਰਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਗਰੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ ਆ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਗੈਰਮਿਟ ਉਸਦੇ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਟੈਕਸ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਹੀ ਵਸੀਅਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਫਿਲਮ ਦਰਸ਼ਨ

ਫਿਲਮ ਸਮੀਖਿਆ ਸੋਤੇਲਾ ਪਤੀ

ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਬੀ. ਆਰ. ਇਸ਼ਾਰਾ ਤੋਂ ਜਿਤਨੀ ਵਧੀਆ ਫਿਲਮ ਦੀ ਆਸ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, 'ਸੋਤੇਲਾ ਪਤੀ' ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਐਹੀ-ਤੋਹੀ ਫੇਰ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿਤੀ। ਫਿਲਮ ਰੱਸਮਈ ਹੋਵੇ ਤੇ ਰੱਸਮਈ ਜਾਪੇ, ਫਿਲਮ ਰੁਮਾਂਟਿਕ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਰੁਮਾਂਟਿਕ ਨਾ ਲਗੇ — ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਿਸ ਦੇ ਸਿਰ ਹੈ? ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ। 'ਸੋਤੇਲਾ ਪਤੀ' ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਏਨਾ ਦਿਲਚਸਪ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਟਕਥਾ ਨੂੰ ਢੁਕਵੀਂ ਬਣਾਇਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਵਧੀਆ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸੰਵਾਦ ਟੁੱਥਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਸੰਵਾਦਾਂ ਦੇ ਮੋਢਿਆਂ ਉਪਰ ਸ਼ੱਕੀ ਫਿਲਮ ਦਾ ਭਾਰ ਨਹੀਂ ਚੁਕਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਸ਼ੋਭਾ, ਇਕ ਕਰੋੜਪਤੀ ਦੀ ਧੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ 'ਤਿੰਨ' ਪਤੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ੋਭਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਇਕ ਦੋਸਤ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਲੜਕਾ ਰਵੀ ਰਾਜ ਸ਼ੋਭਾ ਦਾ ਪਤੀ ਬਣਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸੁਹਾਗ ਰਾਤ ਨੂੰ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਕਤਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਰੋੜਪਤੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ ਮਰਹੂਮ ਮਦਨਪੁਰੀ ਨੇ ਤੇ ਰਵੀਰਾਜ ਦੇ ਰੋਲ ਵਿਚ ਹੈ ਦੇਵਿੰਦਰ ਖੰਡੇਲਵਾਲ।

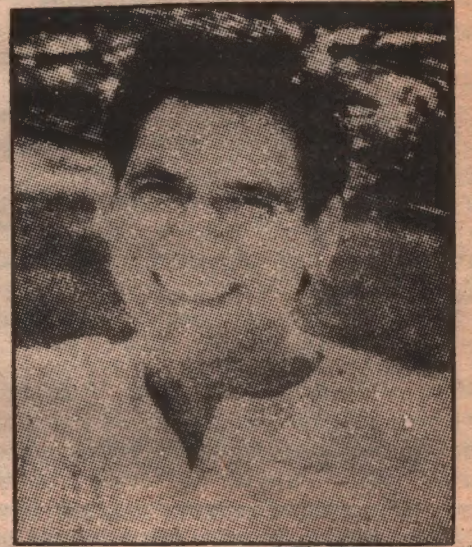
ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਹਿਣ ਵਿਚ ਸ਼ੋਭਾ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ, ਰਾਕੇਸ਼ ਉਰਫ ਗੁਲਸ਼ਨ ਗਰੋਵਰ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦਾ 'ਤੀਜਾ' ਪਤੀ ਬਣਦਾ ਹੈ ਰਾਜ ਕਿਰਨ। ਮਜ਼ਹਰ ਖਾਨ ਪੁਲੀਸ ਇਨਸਪੈਕਟਰ ਵੀ ਸ਼ੋਭਾ ਨੂੰ ਚੁਪ-ਗੁਪਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ। ਅੰਤਿਮ ਪੱਖ ਰਾਜ ਕਿਰਨ ਖਰਾ ਉਤਰਦਾ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਖੰਡੇਲਵਾਲ ਆਪਣੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਫਿਲਮ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅੱਧ ਢਿੱਲਾ ਹੈ ਪਰ ਦੂਜੇ ਅੱਧ 'ਚ ਗਤੀ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਖੁਸ਼ਬੂ ਨੇ ਗੀਰੇਏਨ ਵਜੋਂ ਅਜੇ ਬਹੁਤ ਪੜ੍ਹਾਅ ਤੈਅ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ 'ਸੋਤੇਲਾ ਪਤੀ' ਫਿਲਮ ਨਾਲ ਉਹਦੀ ਇਹ ਯਾਤਰਾ ਵੱਧ ਕਠਿਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਇਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਫਿਲਮ 'ਚੇਜ਼ਡ ਏ ਕਰੁਕਡ ਸ਼ੈਡੋ' ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਭੇਨ-ਘੜ ਕਰ ਕੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। 'ਸੋਤੇਲਾ ਪਤੀ' ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਤੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਬੀ. ਆਰ. ਇਸ਼ਾਰਾ ਨੇ ਜ਼ਰੂਰ ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਕੀ ਉਹਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਆਈ ਕਿ 'ਚੇਤਨਾ' ਵਾਲਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਇਥੇ ਕਾਇਮ ਹੈ! 'ਸੋਤੇਲਾ ਪਤੀ' ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ਼ਾਰਾ ਦੀ 'ਔਰਤ' ਕਾ ਇਤਕਾਮ' ਆਈ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵੀ ਲਗਭਗ ਇਹੋ ਸੀ।

ਸ. ਸ. ਸ਼ੰ.

ਚਿਕਨੇ ਚੋਪੜੇ, ਫੁਲਾਂ ਜਿਹੇ ਫਿਲਮੀ ਚਿਹਰਿਆਂ ਵਿਚ ਓਮਪੁਰੀ ਬਹੁਤ ਆਮ ਭੀੜ ਵਿਚ ਗੁਵਾਚ ਜਾਣ ਵਾਲਾ, ਨੌਨ ਦੇਸੀ ਚਿਹਰਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਉਪਰ ਮਾਤਾ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹਨ। ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸਫਲਤਾ ਵੇਖਕੇ ਹੇਰਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਓਮਪੁਰੀ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਵਿਚ ਫਿਲਮੀ ਗਲੇਮਰ ਨਾਮ ਮਾਤਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਹੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਉਹ ਅਦਾਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੇ ਦੂਜੇ ਕੰਮ ਵਾਂਗ ਹੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦਰਜਾ ਨਹੀਂ ਦੇਂਦਾ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਕਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕਾਹੀਗਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਲੇਖਕ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਚਨਾਕਾਰ ਵਾਂਗ ਹੀ ਰਿਆਜ਼ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਰਦੇ ਉਪਰ ਅਤਿਆਚਾਰ ਤੇ ਲੁਟ ਖੁਸ਼ਟ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਓਮਪੁਰੀ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਵੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਵਾਂਗ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਓਮ ਪੁਰੀ

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਿਲੇ ਸਨਮਾਨਾਂ ਪਿਛੋਂ ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ 'ਨਈਂ ਦਿੱਲੀ ਟਾਈਮਜ਼' ਦੀ ਸ਼ੁਟਿੰਗ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੈਸ ਵਾਲਿਆਂ ਘੇਰ ਲਿਆ। ਓਮ ਨੂੰ ਹੋਰਨਾਂ ਹੋਰੀ, 'ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਅਜਿਹਾ ਐਕਟਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹਾਂ...' ਓਮਪੁਰੀ ਨਾਲ ਇਹ ਲੰਮੀ ਗੱਲਬਾਤ ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹਦੀ ਰਹੀ।

?—ਤੁਸੀਂ ਨਾਟਕ ਤੋਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੇ ਆਖਰ ਕਿਉਂ? ਦਿੱਲੀਵੀ ਤੁਸੀਂ ਬੰਬਈ ਗਏ ਉਥੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਕਿੰਨੀ ਥੀੜੀ?

—ਬੰਬਈ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਨਾ ਇਨਸਟੀਚਿਊਟ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਦਾ ਐਕਟਿੰਗ ਕੋਰਸ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ 1976 ਵਿਚ ਬੰਬਈ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਕਾਨ ਲੱਭਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ। ਨਜ਼ੀਰ ਮੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਇਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਬੰਬਈ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਤੇ ਬਸ ਉਹ ਇਕੋ ਇਕ ਵਾਕਫ਼ੀਅਤ ਸੀ ਮੇਰੀ, ਸਾਰੀ ਬੰਬਈ ਭਰ ਵਿਚ। ਪੰਜ ਛੇ ਦਿਨ ਉਸੇ ਕੋਲ ਰਿਹਾ। ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਥਾਂ ਲੱਭੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਥਾਂ ਮਿਲੀ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਾਗੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰਾ ਡੇਰਾ ਲਗਵਾ ਦਿਤਾ। ਮੈਂ ਕੈਥੋਲਿਕ ਪੁਰੋਹਿਤ ਦੇ ਨਾਲ ਰਿਹਾ। ਇਹ ਥਾਂਦਰਾ ਦੀਆਂ ਭੀੜੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਸੀ। ਮਕਾਨ ਮਿਲ ਗਿਆ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਮਾਇਕ ਹਾਲਤ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ। ਮੈਂ ਅਜਿਹਾ ਭਰਮ ਕੋਈ ਵੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਗਿਆ ਕਿ ਬੰਬਈ ਜਾਂਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਕੰਮ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਗੱਲ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਸੀ ਕਿ ਕੰਮ ਮਿਲਣਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਤਾਲੀਮ ਨਾਲ ਫਿਲਮੀ ਸਨਅਤ ਦਾ ਕੋਈ ਢੁੱਘਾ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ।

?—ਤੁਸੀਂ ਕੁੱਝ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਗਏ ਸੋ ਬੰਬਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਟੈਟ ਦੀ ਤੁਹਾਡੀ ਇਛਾ ਸੀ?

—ਨਹੀਂ ਇਸ ਮਨ ਨਾਲ ਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਸਾਂ ਗਿਆ। ਇਥੇ ਬੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਰਿੰਨ ਸਾਫ਼ ਰਿਹਾ ਸਾਂ ਤੇ ਇਲਮ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਕ ਸਾਲ ਵਰੀ ਲਾਇੰਗ ਕੀਤੀ। ਬੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਜਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਹਿੰਦੀ ਬੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਕਿ ਇਹ ਰੋਜ਼ ਰੋਟੀ ਦੇ ਲਵੇ। ਦਿੱਲੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਵੀ। ਜੇ ਗੁਲਾਮ ਤੀਹ ਤੀਹ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਦਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ, ਮਰਾਠੀ, ਗੁਜਰਾਤੀ, ਬੰਗਾਲੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ। ਕੋਈ ਵੀ ਟੈਕਨੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਖੇ ਕਿ ਇਨ ਭਰ ਦੂ ਜਾਣਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈਂ ਅਜੀ ਡੇਰਾ ਖਿਆਲ ਕਰਾਓ, ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 17 ਤੇ

ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਤੇਰਾ ਨਾਂ ਓਮਪੁਰੀ

ਬੰਬਈਆ ਫਿਲਮੀ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਨਵੀਆਂ ਤੇ ਚੰਗੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਇਕ ਰਾਹ ਆਪਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਅਦਾਕਾਰ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਫਿਲਮੀ ਸਤਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਚੁਲ੍ਹਾਂ ਹਿਲਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਫਿਲਮ ਆਮ ਦਰਸ਼ਕ ਤਕ ਅਪੜ ਸਕੇ ਤਾਂ ਉਹ ਪੁਰਾਣੇ ਅਵੀਮ ਜਿਹੇ ਫਿਲਮੀ ਅਸਰ ਹੇਠਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢ ਸਕੇਗੀ।

ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਨਸੀਰੁਦੀਨ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਹੁਣ ਓਮਪੁਰੀ ਅਜਿਹੇ ਨਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਉਮੀਦਾਂ ਹਨ। 'ਗੀ ਪੂਲ', 'ਆਰੇਹਟ', 'ਕਲਯੁਗ', 'ਅਲਬਰਟ ਮਿੰਟੇ', ਤੇ 'ਆਕਰੇਸ਼' ਅਤੇ 'ਅਰਧਸਤਯ' ਤਕ ਓਮਪੁਰੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹੀ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਇਹ ਬਹਿਸ ਵੀ ਚਲ ਪਈ ਕਿ 'ਆਕਰੇਸ਼' ਅਤੇ 'ਅਰਧਸਤਯ' ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਨੀਂਹ ਓਮਪੁਰੀ ਦੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਉਪਰ ਨਿਰਭਰ ਸੀ।

JIM PATTISON

PONTIAC - BUICK - CADILLAC and GMC

3434 MAIN ST. VANCOUVER, B.C.

Tel. 879-4233

ਨਵੀਆਂ ਪੌਂਟੀਅਕ ਲਾਈਨ Parladd Gill

ਵਾਇਰਡਲਾਈ - ਸੱਨਬਰਸਟ - ਅਕੈਡਮੀ - ਟੀ1000 - ਸੱਨਬਰਡ - ਫੀਰਦਰੋ
ਫੀਰੋ - ਵਾਇਰਬਰਡ - ਟਰਾਂਜ਼ਐਮ - ਗਰੇਂਡਐਮ - ਪੌਂਟੀਅਕ 6000 -

ਬੋਨਾਵਿਲ ਅਤੇ ਪੈਰੀਜੀਅਨ

—ਬੀਊਕ ਲਾਈਨ

ਸਕਾਈਹਾਕ - ਸਕਾਈਲਾਰਕ - ਸੈਂਚਰੀ - ਗੀਗਲ ਸੋਮਰਸੈਟ - ਗੀਗਲ - ਲੇਸਬਰ
- ਈਲੈਕਟਰਾ ਪਾਰਕ ਐਵੇਨੀਊ - ਈਵੀਰਾ

ਕੈਡੂਲਿਕ ਲਾਈਨ

ਡੀਵਿੱਲ - ਵਲੀਟਵੁੱਡ - ਐਲਡਰਡੋ - ਸਵਿੱਲ - ਜੀ ਐਮ ਸੀ - ਪਿੱਕ ਅਪ -
ਵੈਨ - ਜ਼ਿਮੀ ਅਤੇ 4x4 ਵੀਲ ਡਰਾਈਵ

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਹਨ।
ਜੇ ਤੁਸੀਂ Chevrolet, Oldsmobile Or Toyota Line ਦੀਆਂ

ਨਵੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਲੈਣੀਆਂ ਹੋਣ ਤਾਂ ਮਿਲੇ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ:—

ਪਰਲਾਦ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

Bus. 879 - 4233

Res. 435 - 1834

ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ 10.30 ਵਜੇ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ
4.00 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਆਪਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਂ

PRESS RELEASE

Punjabi People's Cultural Assoc. California

To
The Consulate General of India
San Francisco, Ca.

Sir,

At a general meeting held by Punjabi Peoples Cultural Assoc. Ca. on Saturday Nov. 9, 1985 at Berkely, it was strongly felt by the members assembled that the Gadar Memorial, 5 Wood St., San Francisco Ca. should be open to the public for visits, and also be available for use as a community place to hold functions of the martyrs who laid down their lives for the freedom struggle of India.

It has been reported that large number of people willing to visit the Gadar Memorial have to face disappointment because of baseless excuses made by the authorities concerned. Previous attempts by some local organizations and individuals regarding this subject have yielded no positive response to date. The meeting also deplored the quality of care given to the precious historical collections as well as to the building itself. Further, we regret to say that its premises are being used for private purposes.

We, the Punjabi Peoples Cultural Asso. Ca. urgently seek your immediate attention to take appropriate steps to resolve the issues involved. We will be glad to offer our services in this matter if it can ease your burden. We would like to hear from you earliest possible.

Yours truly,
Secretary

Punjabi Peoples Cultural Assoc. Ca.
Harjinder Singh Gill

ਪ੍ਰਿੰਸ ਜੌਰਜ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ

ਹਾਵਰਡ ਗੁਡਰਿਕ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਫੋਤੀ ਹੀ ਪ੍ਰਿੰਸ ਜੌਰਜ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲੀ ਸਿਖਾਣ ਵਾਸਤੇ ਕਲਾਸਾਂ ਲਾਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲੀ ਸਿਖਣ ਵਾਲੇ ਸੱਜਣ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਫੋਨ ਤੇ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਾਵਰਡ ਗੁਡਰਿਕ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਕਲਾਸਾਂ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਮਪਲਾਈਮੈਂਟ ਵਿਭਾਗ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਲਾਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਗੇ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਖਣ ਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਿਖਣ ਦੀ ਫੀਸ ਪੰਜ ਡਾਲਰ ਘੰਟੇ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਘੰਟਾ ਮੁਫਤ ਹੋਵੇਗਾ।

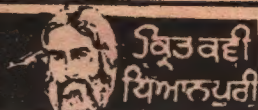
ਫੋਨ : 562-5190 — ਪ੍ਰਿੰਸ ਜੌਰਜ

News Release

Education of Orphaned Sikh Children in India

Many Indo-Canadians will be interested to know that it is possible to support the education of recently orphaned Sikh children in India by sending donations directly through bank draft to The Sikh Forum, 3 MASJID Rd, Jangpura, New Delhi 110014, India. This non-profit organization has been established by well known persons like General Jagjit Singh Arora, Maharaja Amarinder Singh of Patiala etc. The Convenor of the Forum is Sardar R.S. Chatwal. The estimated annual cost of keeping a child in a boarding school is about Rupees 1,400.00. Our Society has sent a donation to the SIKH FORUM and I am releasing this information for the benefit of others interested in supporting this worthy cause using legal channels of remittance.

ਕਵੀ-ਓ-ਵਾਰ

ਖੰਡ ਨੂੰ ਤਰਸਦੇ ਹਾਂ

ਹੱਡ ਭੰਨ ਕੇ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਕਾਰ ਕਰੀਏ,
ਮਿਹਨਤ ਜਾਂਦੀ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਸਾਰੀ।
ਬੁੱਕਲ ਵਿਚ ਗੁੜ ਭੰਨਣਾ ਬੜਾ ਸੌਖਾ,
ਅੱਖਾਂ ਕਰੇ ਸ਼ਰੀਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਹੁਣ-ਚਾਰੀ।
ਗੰਨੇ ਵੇਚ ਕੇ ਖੰਡ ਨੂੰ ਤਰਸਦੇ ਹਾਂ,
ਮਿੱਲਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਸਾਡੀ ਮੱਤ ਮਾਰੀ।
ਗੰਨਾ ਭੰਨ ਕੇ ਕਿਹਾ 'ਸੁਰੇਣ ਸਿੰਘ ਨੇ,
ਈਕਣ ਭੰਨਣੀ ਅਸਾਂ ਜਗੀਰਦਾਰੀ।

ਗੁਰੂ ਕਿ ਸੰਤ?

ਖੁਰਾ ਖੋਜ ਨਾ ਰੱਬ ਦਾ ਲੱਭਦਾ ਏ,
ਖੋਜ, ਰੱਬ ਦੇ ਵਾਂਗ ਅਨੰਤ ਕਹੀਏ।
ਚਿਹਰੇ ਵੇਖ ਕੇ ਡਿਗਰੀਆਂ ਬਖਸ਼ ਦੇਂਦੇ,
ਮੱਠ ਮੱਲ ਕੇ ਬੈਠੇ ਮਹੰਤ ਕਹੀਏ।
ਰਵੀਦਾਸ ਉਤੇ ਖੋਜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ
ਕਿਆ ਬਾਤ! ਕੀ ਖੋਜ ਦਾ ਅੰਤ ਕਹੀਏ!
ਹਾਲੇ ਤੀਕ ਨਾ ਸੁਲਝਿਆ ਇਕ ਨੁਕਤਾ,
ਉਹਨੂੰ ਗੁਰੂ ਕਹੀਏ ਜਾਂ ਕਿ ਸੰਤ ਕਹੀਏ?!

Our Society will be happy to help any individual or a group wishing to make a remittance for this very worthy cause.

J.S. Dhillon
President

SIKH EDUCATION SOCIETY

TICKETS TO ANYWHERE

GABA TRAVELS

ਤੁਹਾਡੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਦੋਸਤਾਂ ਤੇ
ਆਪਣੇ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ
ਕਰੋ। ਅਸੀਂ ਵਾਜਬ ਕਿਰਾਏ ਤੇ
ਵਧੀਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਗਰੰਟੀ
ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

MANOHAR LAL GABA
GET HELP IN INDIA AT
NUR MAHAL PH: 49
JULLUNDUR PH: 74597
NEW DELHI PH: 44165
JANDIALA (JULLUNDUR)
MOGA (FAREEDKOT)

GABA TRAVELS

6612, MAIN ST. VANCOUVER, B. C.

Phone 324-3336

ਹਾਇਡਾ ਇੰਡੀਅਨਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਂਗਰਸਮੈਨਾਂ ਵਲੋਂ ਸਮਰਥਨ

ਲਾਇਲ ਆਈਲੈਂਡ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਇਡਾ ਕਬੀਲੇ ਤੇ ਨੋਟਿਵ ਇੰਡੀਅਨਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਨ ਹਾਊਸ ਆਫ ਰੀਪਰੇਜ਼ੇਂਟੇਟਿਵ ਵਲੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਨ ਕਾਂਗਰਸਮੈਨਾਂ ਨੇ ਬੀ. ਸੀ. ਦੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਤੋਂ ਇਕ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲਾਇਲ ਆਈਲੈਂਡ ਵਿਚੋਂ ਲੋਕਤਾਂ ਕੱਟਣ ਦਾ ਕੰਮ ਰੋਕੇ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਲਾਇਲ ਆਈਲੈਂਡ ਉਤੇ ਨੋਟਿਵ ਹਾਇਡਾ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਲੋਕ ਆਪਣਾ ਹੱਕ ਜਿਤਾਉਂਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਮੁਤਾਬਕ ਇਹ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਅਗੇ ਤੋਂ ਇਸ ਸਥਾਨ ਉਤੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ, ਜੋ ਲਾਇਲ ਆਈਲੈਂਡ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਹ ਪੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਨਹੀਂ ਚਲਣ ਦਿਆਂਗੇ। ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਆਈਲੈਂਡ ਵਿਚ ਲੋਗਾਂ ਦੇ ਪਰਮਣ ਵੱਡੀਆਂ ਲੋਕਤਾਂ ਮਿਲਾਂ ਨੂੰ ਦਿਤੇ ਹਨ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਨੋਟਿਵ ਹਾਇਡਾ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਲੋਕ ਉਥੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਫੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਵੀ ਦਿਤੀਆਂ ਹਨ।

ਕੌਮੀ ਏਕਤਾ ਬਾਰੇ ਸਮਾਰੋਹ

ਬਲਾਚੌਰ — ਇਥੇ ਉਪ ਮੰਡਲ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੌਮੀ ਏਕਤਾ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਸਬੰਧੀ ਸਮਾਰੋਹ ਬਲਰਾਜ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਉਪ ਮੰਡਲ ਅਧਿਕਾਰੀ(ਸਿਵਲ) ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਾਤ ਪਾਤ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠ ਕੇ ਮਿਲਚੁਲ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਚੌ: ਸ਼ੰਕਰ ਦਾਸ ਸੀਨੀਅਰ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ (ਇਕਾ) ਜ਼ਿਲਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਝ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕੌਮੀ ਏਕਤਾ ਸਬੰਧੀ ਰੰਗ-ਰੰਗ ਪਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਲਈ ਪ੍ਰਤਿਗਿਆ ਪੱਤਰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸ਼ੁੱਧ ਚੁੱਕੀ।

ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮੀ ਪੰ: ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੰਦ ਸੰਤੋਸ਼ੀ ਨੇ ਵੱਖਰੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਯੋਧਿਆਂ ਵਲੋਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰਖਣ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਕ ਚੁਟ ਹੋ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ।

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਘਾਟਾ ਪੂਰੇ — ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ

ਜ. ਸ. ਸਿੰਘ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰਾਜ ਦੀ ਤਬਾਹ ਹੋਈ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਭਾਗ ਸੰਭਾਲਣ ਸਮੇਂ ਵਿਰਸੇ ਵਿਚ ਮਿਲੇ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ 378 ਕਰੋੜ 30 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮਦਦ ਮੰਗੀ ਹੈ। ਇਸ ਭਾਗੀ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 31 ਮਾਰਚ ਤਕ ਕੋਈ ਵੀ ਨਵਾਂ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਥੇ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਝਾਉ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਿਤੀ ਵਾਲਾ ਰਾਜ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕ ਮੁੜ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਉਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਸਕਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਯੋਜਨਾ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਵਿਚ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਛੇ ਸੌ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਨਵੇਂ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਲਈ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਉਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦਾ ਬੋਝ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਉਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ 100 ਸਨਅਤੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਉਸਾਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਉਤੇ ਕੋਈ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਖਰਚ ਆਵੇਗਾ।

10 ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਮਿਲ ਕੇ ਚਲਣਗੀਆਂ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਅੰਦਰ ਦਸ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਗਰੁਪਾਂ ਨੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਬਜਟ ਸੈਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਖੰਡ, ਤੇਲ ਅਤੇ ਬਨਾਸਪਤੀ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਧੇ ਸਮੇਤ ਕਈ ਮਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਆਪਸ ਵਿਚ ਤਾਲਮੇਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰਕੇ ਚਲਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੰਗਾਮੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਪਟਸਨ, ਕਪਾਹ ਅਤੇ ਗੰਨਾ ਆਦਿ ਖੇਤੀ ਵਸਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿਚ ਕਮੀ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤਾਂ ਲਈ ਵਾਜਬ ਕੀਮਤ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਉਪਰ ਹਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਅਮਾਲ ਦੱਤਾ, ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਇੰਦਰਜੀਤ ਗੁਪਤਾ, ਤੇਲਗੂ ਦੇਸਮ ਵਲੋਂ ਪੀ. ਉਪੇਂਦਰ, ਕਾਂਗਰਸ (ਐਸ) ਵਲੋਂ ਵੀ. ਕਿਸ਼ੋਰ ਚੰਦਰ ਦਿਓ, ਫਾਰਵਰਡ ਬਲਾਕ ਵਲੋਂ ਅੰਮਰ ਰਾਏ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਆਰ. ਐਸ. ਪੀ. ਵਲੋਂ ਪਾਈਅਸ ਤ੍ਰਿਕੇ, ਭਾਜਪਾ ਵਲੋਂ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ, ਲੋਕ ਦਲ ਵਲੋਂ ਵਿਰ ਵਿਰੋਂਦਰ ਵਰਮਾ ਅਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਲੋਂ ਸੈਫ-ਉ-ਦੀਨ ਸੱਜ ਆਦਿ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਇਸ ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਪ੍ਰੋ: ਮਧੂ ਦੰਡਵਤੇ ਨੇ ਕੀਤੀ।

ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਤਿਨ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਅਸਤੀਫਾ

ਬੰਬਈ — ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਬੰਬਈ ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਤਿਨ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨੇਤਾਵਾਂ ਡਾ. ਏ. ਯੂ. ਮੈਨਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜਯੰਤੀ ਪਾਰਖ ਨੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਕਾਂਗਰਸ(ਆਈ) ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਪੀ. ਕੇ. ਪੁਟੀਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤਿਨਾਂ ਨੇ ਹੀ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾ ਦਿਤਾ ਹੈ।

ਬੈਂਸ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਛੇਤੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਬੈਂਸ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਉਤੇ ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਲਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੁਲੀਸ ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੇਰਵਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵੇਲੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਕਾਲੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਕੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਮੁਖ ਧਾਰਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਪ੍ਰੰਤੂ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਕੁਝ ਨੇਤਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਸ ਸਲਾਹ ਤੋਂ ਨਾਖੁਸ਼ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਕੋਈ ਵੀ ਗੈਰ-ਸਮਾਜੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਤਿੰਨ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਦਲ 'ਚੋਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇਗਾ

ਮੁਕਤਸਰ — ਤਿੰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਜਥਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜਥੇਦਾਰ ਤੌਤਾ ਸਿੰਘ ਫਰੀਦਕੋਟ (ਪ੍ਰਧਾਨ ਪੰਜਾਬ ਮੰਡੀਕਰਣ ਬੋਰਡ), ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ ਫਰੀਦਕੋਟ, ਲਹਿਣਾ ਸਿੰਘ ਤੁੜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਿਹਾਤੀ, ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਸ਼ਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਅੱਧੀ ਦਰਜਨ ਮੈਂਬਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਗਿ: ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਲਿਟ ਆਦਿ ਨੇ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ: ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਪਾਸੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹਲਕਾ ਮੁਕਤਸਰ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਗੁਰਰਾਜ ਸਿੰਘ ਵੱਤਣਵਾਲਾ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਕਤਸਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇ।

ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਤਾਰਪੀਡੋ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼

ਮੋਰਿਛਾ — ਯੂਥ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦਮਾਜਰਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਝਾਅ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜੋਧਪੁਰ ਤੇ ਅਜਮੇਰ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਯੁਵਕਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਫੌਜੀ ਭਗੋੜਿਆਂ ਤੇ ਦੰਗਾ-ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਭਜਨ ਲਾਲ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਤਾਰਪੀਡੋ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਉਥੋਂ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਯੂਥ ਵਿੰਗ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਫੂਮਛੇੜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲੀਸ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬੁਨੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਅਜੇ ਵੀ ਫਸਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ 'ਚੋਂ ਬਿਜਲੀ ਕਟੌਤੀ ਖਤਮ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜ ਵਿਚ ਕੋਈ ਬਿਜਲੀ ਕਟੌਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਸਨਅਤੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੇਰਵਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਨਾਂ

ਭਗੋੜੇ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉਤੇ ਵਿਚਾਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਚ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਮੇਂ ਬੋਰਕਾਂ ਛੱਡਣ ਵਾਲੇ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਉਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਬਣੀ ਮੰਤਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਦੰਗਾ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਬਾਰੇ ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਬੈਠਕ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਜ਼ਿਲਾ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਵਲੋਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਭਗੋੜੇ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਉਤੇ ਕਿੰਤੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ। ਭਗੋੜੇ ਫੌਜੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲੈ ਕੇ ਨਹੀਂ ਆਏ ਹਨ।

Punjabi People's Cultural Assoc. Ca.

To

The Editor,
Canada Darpan
Vancouver, B.C.

The Punjabi Peoples Cultural Asso. Ca. held its state level meeting on Nov. 9, 1985 at Berkely. About 40 delegates including two from west Punjab(Pakistan), two from Canada and the others from different parts of California participated.

The meeting assailed the unprovoked lathi-charge by the Punjab Police on the members and the respective families of a Cultural association on Sep. 29, 1985 at Anandpur Sahib, PB. This incident took place when these people were rehearsing different plays directed by S. Gursharan Singh, a wellknown Punjabi dramatist in a private yard. He is also a human rights activist on a national level. Several artists and their families were injured as a result of the brutal beating given by the Police. Then all the artists including Gursharan Singh were taken to the jail and kept there without any explanation by the Police. However, the next day, large number of supporters were able to get these people released. We, the members of P.P.C.A. Ca. strongly condemn the inhuman police brutality sponsored by the State Govt. and demand an explanation regarding this incidence.

The meeting, further urged the Consulate General of India to open the GADAR Memorial at 5, Wood St. in San Francisco for public visits and also for holding functions of the martyrs who laid down their lives for the freedom struggle of India. The association members expressed their dis-satisfaction about the quality of care given to this historical place. A separate letter has been forwarded to the Consulate General himself to take appropriate steps regarding this issue.

Truly
Secretary

Punjabi Peoples Cultural Asso.
Harjinder Singh Gill

ਵਿਛੜੇ ਲੇਖਕ ਘੁੰਮਣ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਵਰਸਿਟੀ ਮੋਨੋਗਰਾਫ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗੀ

ਪਟਿਆਲਾ — ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਾਟਕਕਾਰ, ਲੇਖਕ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਟੈਕਸਟ ਬੁੱਕ ਬੋਰਡ ਦੇ ਡਾ: ਰੋਕਟਰ ਸ਼੍ਰੀ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਨੇ ਗਹਿਰਾ ਦੁਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸ਼੍ਰੀ ਘੁੰਮਣ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਤੀ ਦੇਣ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰਖਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਲੜੀ ਵਿਚ ਮੋਨੋਗਰਾਫ ਤਿਆਰ ਕਰਾਏਗੀ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਘੁੰਮਣ ਦੀ ਬਰਸੀ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ (ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਂਪਸ) ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਨਾਮਵਰ ਲੇਖਕ ਤੇ ਨਾਟਕਕਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਗਹਿਰਾ ਦੁਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਰਾਜ ਵਿਚ ਕੋਈ ਢੁਕਵੀਂ ਯਾਦਗਾਰ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ। ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੀ ਘੁੰਮਣ: ਦੀ ਮੌਤ ਤੇ ਗਹਿਰਾ ਦੁਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਟੈਕਸਟ ਬੁੱਕ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਟਾਫ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਬੋਰਡ ਦੇ ਦਫਤਰ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ (ਮੋਹਾਲੀ) ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਸ. ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਸਿਖਿਆ ਸਕੱਤਰ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਬੋਰਡ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਤੇ ਉਘੇ ਨਾਟਕਕਾਰ ਸ. ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ ਤੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਲੋਕ ਦੀ ਕਾਰ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਅਚਾਨਕ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਘਟਨਾ 'ਤੇ ਡੂੰਘੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ. ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਲੇਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬੋਰਡ ਦੇ ਵਾਈਸ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇ ਇਸ ਅਵਸਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਲੋਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਭਵ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਵੇਗੀ। ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਟਾਫ ਵਲੋਂ ਵੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਲੋਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਅਵਸਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿਖਿਆ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ. ਹਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਸਕੂਲ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਲੋਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਵੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਪਰੰਤ ਵਿਛੜੀਆਂ ਆਤਮਾਵਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਬੋਰਡ ਦੇ ਦਫਤਰ ਬੰਦ ਰਹੇ।